

ULKOMAILLA TYÖSKENTELEVÄN TYÖTTÖMYYSTURVA

CRUX

3 |

TOUKOKUU 2011

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI R.Y.

Ulkomaan **TUULIA**

■ SUOMALAISTEN PAPPINA SAKSASSA ■ TERVEISIÄ NAMIBIASTA

■ ULKOSUOMALAISTEN HAASTE
KIRKKOKÄSITYKSELLE

DIAKONAATISTA JA KIRKKOHERRAN VALINNASTA

JUKKA HUTTUNEN

AKIN PUHEENJOHTAJA

jukka.huttunen@evl.fi

Muutos ei lopu maailmassa. Ei myöskään kirkossa. Valmistaudun tätä kirjoittaessani kirkolliskokouksen istuntoviikolle. Materiaalipaketti ei ole paksu, mutta eräiltä osin erittäin merkittävä niin kirkolle kuin myös edustamillemme ammattikunnille. Käsittelyyn tulevat esitykset sekä diakonaatista että kirkkoherran vaalitavasta.

Diakonaattiuudistus tuntuu kuuluvan kysymyksiin, joita on kovin vaikea kirkossamme ratkaista. Ratkaisun vaikeudet nousevat monelta suunnalta ja eräs niistä on myös diakonaattia koskevien työntekijäryhmien jakautunut kanta. Tuttua myös meillä AKI:ssa.

Kun lukee kirkkohallituksen esitystä, tulee vahvasti vaikutelma, että nyt on tarve saada koko prosessi johonkin päätökseensä. Ei voi myöskään välttyä ajatukselta, että kirkkohallitus on lähestynyt asiaa ”jokaiselle jotakin” -periaatteella. Onhan esityksen eräs kummallisuus ajatus, että diakonaatti olisi eräällä tavalla vapaaehtoinen ratkaisu. Siis toinen kanttori kuuluu diakonaattiin, toinen ei. Ja perusteena erilaiselle ratkaisulle on molempien oma tahto.

Minusta diakonaatti-ratkaisu ei voi olla ”sekä – että” vaan vain ja ainoastaan ”joko – tai” -ratkaisu. Vihkimyksen tulee olla pätevyysvaatimuksena virkaan, tai sitten ei tarvita vihkimystä, eikä siis diakonaattia. Molemmilla ratkaisuilla pärjäämme. Esityksessäkin todetaan, että ”sekä – että” -ratkaisu voi tuottaa ongelmia, mutta esityksessä ei osata kuvitella, millaisia ne olisivat! Minusta esityksen eräs keskeinen ongelma on, että ammattikuntien sisään luodaan sekä epäselvyyttä että eräänlaista kahden kerroksen järjestelmää. Kirkkomme ja sen ansiokkaat ammattikunnat eivät kaipaakaan yhtään lisää tällaista.

Toinen huomioni koskee diakonaatin tehtäväkuvaa. Vaikka esitys lähtee siitä, että diakonaatissa kunnioitetaan virkojen omia tehtäviä, on mukana kuitenkin vahva ajatus jumalanpalvelustehtävistä. Selvää on, että kant-

torien omat tehtävät ovat keskeinen osa jumalanpalveluselämää. Mutta en pidä tavoiteltavana tilana sitä, että nuorisotyönohjaaja hoitaa nuorten leirien jumalanpalveluselämää. Yhteyden seurakuntalaisiin, kaikenlaisiin ja kaikenikäisiin, tulee olla kaikkien työntekijöiden hyvää arkea. Leirityö on osa sitä arkea, ja jumalanpalveluksen toimittaminen on papin keskeinen tehtävä.

Kirkkoherran valinnan uudistaminen on erittäin merkityksellinen koko seurakuntatyön osalta. Se koskee kaikkia seurakunnan työntekijöitä, ei vain pappeja. Onhan kyse seurakunnan johtajan valinnasta.

Kirkkohallituksen esitys on ”sekä – että” -esitys. Se on sitä siksi, että se mahdollistaa sekä ns. välillisen vaalin, seurakunnan päätöselinten tekemän, että ns. välittömän vaalin, kansan vaalin. Pääsäännöksi esitetään välillistä valintatapaa.

Perusratkaisussa olen kirkkohallituksen esityksen kannalla: tarvitaan sekä uudistusta, joka nykyistä paremmin ottaa huomioon kirkkoherran muuttuneen aseman että seurakuntien erilaisuuden. Yhtenäinen kulttuuri on tältäkin osin hävinnyt. Se, mikä sopii oletettuun Patajärven seurakuntaan, ei välttämättä ole viisasta oletetussa Cityurbaanissa seurakunnassa.

Kyselen, mikä on piispaallisen ohjauksen merkitys. Esityksen välillisessä mallissa se on tuomiokapitulin antama lausunto hakijoiden kelpoisuudesta ja soveltuvuudesta. Mutta korostaisiko tuomiokapitulin tekemä vaaliesitys molemmissa vaalitavoissa hyvällä tavalla kirkollemme kautta sen toiminnan ja rakenteen läpikulkevaa piispaallisen ja demokraattisen yhteyden luonnetta. Valintatavalla ei sinänsä sitä suhdetta muuteta. Mutta voisimmeko eri toimin sitä myös vahvistaa.

P.S. Kirkolliskokous istuu siis 2.–6.5.2011. Mihinkin näissäkin kysymyksissä päädyttiin, näemme silloin. ■

CRUX

3 | TOUKOKUU 2011

TEEMA

Ulkomaan tuulia. Miika Rosendahl kertoo työstään eteläisen Saksan suomalaisten pappina14

KUKA ON KIRKKO?

Panu Pihkala pohtii ulkosuomalaisten haastetta kirkkokäsitykselle.....18

RUOTSIN KIRKKO: HÄMÄÄVÄN SAMANLAINEN – HAASTAVAN ERILAINEN

Terho Hämeenkorpi työskentelee Vittangin seurakunnassa Pohjois-Ruotsissa20

NAMIBIASSA PAPPILAN OVI ON AINA AUKI

Pastori Aabram Iitopella on paljon työtä.....22

ULKOMAILLA TYÖSKENTELEVÄN TYÖTTÖMYYSTURVA.....26

LASTENSAARNA

yleistyy Pohjois-Amerikassa30

ARTIKKELIT

AVIOLIITTO PEILAUTUU TYÖELÄMÄSSÄ

Työntekijä kantaa työyhteisön kulttuuria kotiin ja kodin kulttuuria työyhteisöön.....32

ARMO ON HYVÄKSYTYKSI TULEMISTA

Paul Tillich halusi ilmaista käsitteet synty ja armo uusin sanoin.....36

TUNTURIPAPPINA

Risto Ahti oli talkoohommissa Ylläksellä.....40

ULKOMAAN TUULIA

MERJA LAAKSAMO PÄÄTOIMITTAJA

Seurakunnat toimivat eri maanosissa hyvin erilaisten periaatteiden ja käytäntöjen mukaan. Paljon riippuu siitä, onko kirkolla enemmistö- vai vähemmistöasema alueella, millainen on rahatilanne, millaiset muut resurssit. Siellä missä talous ja resurssit ovat haasteellisia, joudutaan pohtimaan toimintaa ihan eri tavalla kuin vaikkapa koti-Suomessa, jossa tilanne vielä toistaiseksi on sangen hyvä.

Välillä on terveellistä kuulla, miten seurakuntatyö on josakin muualla järjestetty. Muista maista voi löytyä käyttökelpoisia ideoita omaankin työhön. Usein herää myös huomaamaan, miten omat työolot kuitenkin ovat hyvin järjestetyt moniin ulkomailla työskenteleviin kollegoihin verrat-

tuna. Hyvä tilanne ei meilläkään ole ikuinen, ellemme jotakin viisasten kiveä keksi nykykehityksen pysäyttämiseksi.

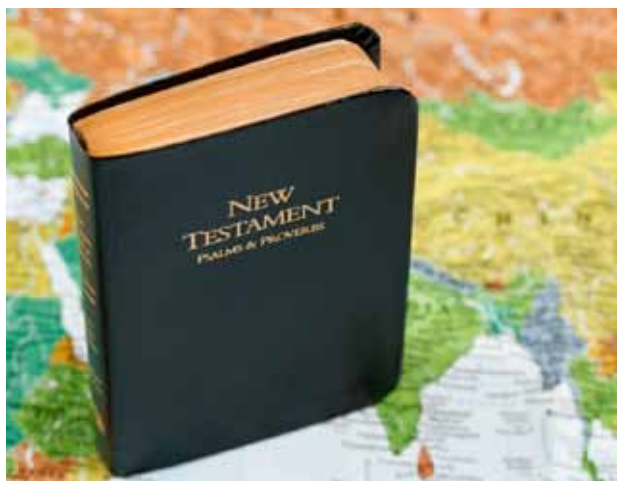
Muutamia ikkunoita ulkomaille avautuu tässä lehdessä. Sampo Kujala löysi Afrikassa vieraillessaan innostusta ja sydämen paloa, vaikka työtä tehdään pienillä resursseilla. Olisikohan niin, että Namibiassa toimiva pappi tai kanttori pääsee helpommalla siinä, että afrikkalainen kulttuuri on jo luonnostaan yhteisöllinen ja halutaan tulla yhteen toisten kanssa. Kirkot täytyvät ja vapaachtoisia löytyy.

Panu Pihkala huomasi tutkimusretkellään Yhdysvalloissa eroavaisuuksia kirkkokäsityksessä tai pikemminkin siinä, miten asiat ilmaistaan. Tahtomattaankin seurakuntalainen näyttää Suomessa jäävän lapsipuolen asemaan, kun taas ulkosuomalaisen keskuudessa kirkon jäsen otetaan vakavasti, häntä kohdellaan aikuisena kristittynä, joka kantaa vastuuta toiminnasta.

Terho Hämeenkorpi on piipahtanut kevättalveksi naapuriin töihin ja kertoo kokemuksistaan pohjoisen Ruotsin Vit-tangin seurakunnasta.

Miika Rosendahl työskentelee suomalaisten pappina eteläisessä Saksassa. Hän kertoo työstään, jossa haasteita asettavat erityisesti erilaisissa elämäntilanteissa olevien seurakuntalaisten tarpeet, monikielisyys sekä pienet työntekijäresurssit.

Omissa seurakunnissamme kesä ja siihen liittyvä sesonki on ovelle. Voimia kesän koitoksiin, erityisesti leireihin, ja niiden jälkeen virkistävää lomaa jokaiselle Cruxin lukijalle! ■

JULKAISIJA

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y.
Rautatietäistenkatu 6, 00520 Helsinki

PÄÄTOIMITTAJA Merja Laaksamo
Puh. (09) 150 2466
merja.laaksamo@akiliitot.fi

TOIMITUSSIHTEERI Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653, faksi (09) 148 5875
heli.meinola@akiliitot.fi

TOIMITUSKUNTA

Marita Hakala, seurakuntapastori
Olli-Pekka Laakkonen, kanttori
Merja Laaksamo, pastori (pj.)
Markku Orsila, seurakuntapastori
Panu Pihkala, seurakuntapastori
Ilkka Raittila, kappalainen
Hanna Remes, kanttori
Jenni Urponen, kanttori

CRUX

OSOITTEENMUUTOKSET

Tuija Kukkonen
Puh. (09) 150 2446
tuija.kukkonen@akiliitot.fi

Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi

TOIMITUS JA ULKOASU

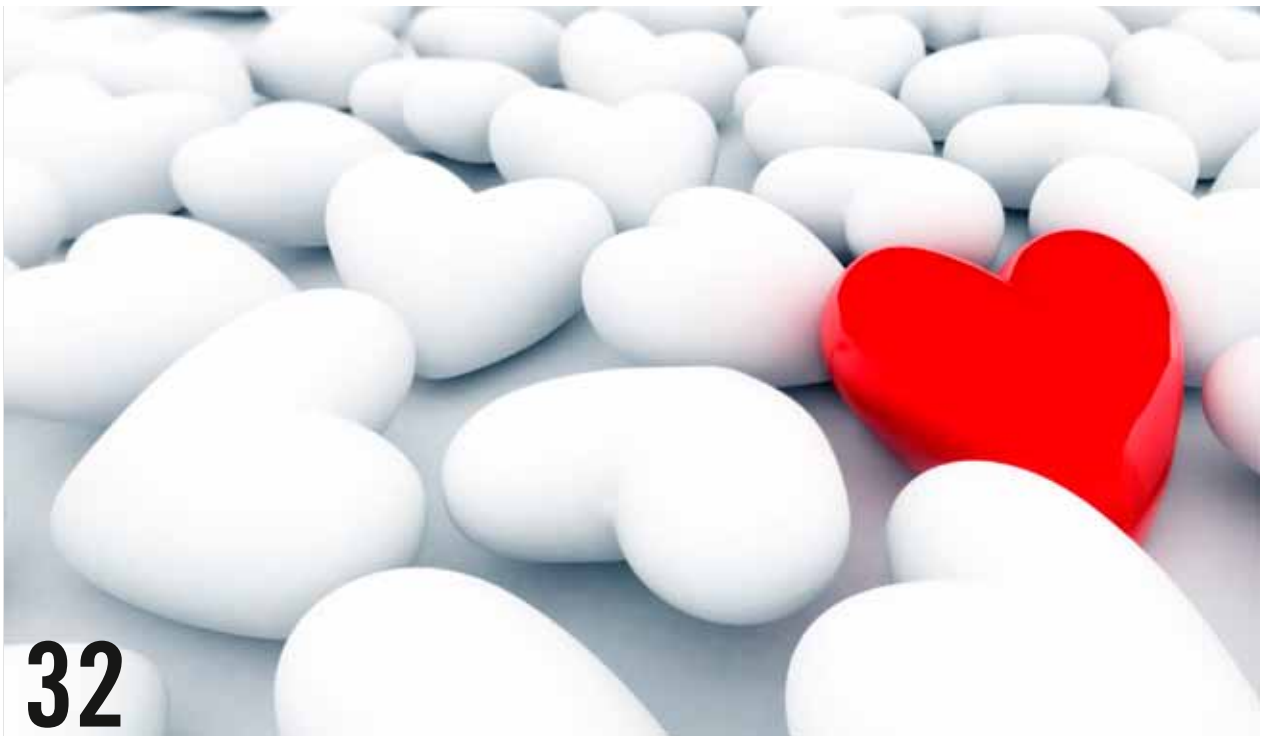
MCI Press Oy
Mikonkatu 18 B, 00100 Helsinki

ILMOITUSHINNAT

Koko	380 mm x 255 mm	1 790,- euroa
2/1 s.		
1/1 s.	190 mm x 255 mm	1 020,- euroa
1/2 s.	166 mm x 118 mm	560,- euroa
	79 mm x 245 mm	
1/4 s.	79 mm x 118 mm	330,- euroa
1/8 s.	79 mm x 55 mm	200,- euroa
takisivu	190 mm x 230 mm	1 200,- euroa
ISSN 0783-0122		

PAINOPAikka

Scanweb Oy

32

AJANKOHTAISTA

SEPPO KIRKINEN ON VUODEN KANTTORI	7
KANTTOREITTEN KOULUTUS- JA NEUVOTTELUPÄIVÄ	11
KIRKKOMUSIIKKISYMPOSIUM	12

KIRJOITUSSARJAT

TYÖPÄIVÄ	
Kuoroharjoituksissa Pöytyällä	44

VAKIOT

KORPPIS	9
OPISKELIJAVINKKELI	31
SATTUMUKSIA	46
TYÖNTEKIJÄN NÄKÖKULMASTA	47
TEKSTIN ÄÄRESSÄ	48

36

46

Suuntaviivoja seurakuntien musiikkityön kehittämiseen

MIKAEL HELENELUND

KANTTORI-URKURILIITON PUHEENJOHTAJA

mikael.helenelund@evl.fi

Porvoon hiippakunnalle on valmistumassa musiikkistrategia. Sitä on työstetty työryhmässä, jossa ovat olleet edustettuina Kyrkomusikerföreningen, Finlands svenska kyrkosångsförbund ja tuomiokapituli. Työn taustalla on se, että kirkon strategia Meidän kirkko – osallisuuden yhteisö ja sen pohjalta laadittu hiippakunnan oma strategia eivät kumpikaan anna riittävästi aineksia seurakuntien musiikkityön strategiselle suunnittelulle.

Uudessa musiikkistrategiassa on mainittujen asiakirjojen lisäksi hyödynnetty muiden pohjoismaiden ja Saksan evankelisen kirkon musiikkistrategioita. Kirkon musiikin perustaksi määritellään usko kolmiyhteiseen Jumalaan: musiikki on luomislahja, evankeliumin julistusta ja Pyhän Hengen väline. Musiikkitoiminnan tavoitteiden ja jumalanpalvelusmusiikin dialogisen luonteen esittelyn jälkeen annetaan esimerkkejä siitä, miten seurakunnan ja jumalanpalveluksen yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja avoimuutta voidaan edistää musiikin avulla.

Musiikkistrategiassa korostetaan sitä, että tuloksellinen musiikkityö vaatii riittävästi musiikkivirkoja ja muita resursseja, pitkäjänteistä ja rohkeaa suunnittelua, työn hyvää organisointia sekä hyviä työskentelyolosuhteita. Musiikkityölle erityisen tärkeitä ovat vapaaehtois työntekijät, soittimet, nuotit ja harjoitustilat.

Jumalanpalvelusmusiikin osalta musiikkistrategia nostaa kirkkomusiikin rikkaan perinteen vaalimisen rinnalle toiseksi tärkeäksi tehtäväksi uusien ja monipuolisten ilmaisumuotojen etsimisen. Seurakuntia rohkaistaan uuden ja vanhan ennakkoluulottomaan yhdistämiseen. Perinteestä ammentava uudistuminen pitää perinteen elävänä.

Soittimia ei tule asettaa vastakkain. Erilaisten soittimien käyttö tuo messuun lisää ilmeikkyyttä ja antaa seurakuntalaisille lisää osallistumismahdollisuuksia. Urut ovat kuitenkin, nykyistä paavia lainaten, liturgisena soit-

timena vertaansa vailla soinnillisen monipuolisuutensa ansiosta: ”Urkujen lukuisat mahdollisuudet muistuttavat meitä Jumalan rajattomasta ja valtavasta ihanuudesta.”

Seurakuntia kannustetaan siksi tukemaan lasten ja nuorten urkujensoiton opiskelua tarjoamalla heille harjoitusaikoja kirkoissa ja mikäli mahdollista kanttorin työpanosta soitonopetukseen.

Kuorojen ja musiikkiryhmien osalta musiikkistrategia esittää useita konkreettisia keinoja toiminnan kehittämiseksi. Suurimman huomion saavat lapsi- ja nuorisokuorot, sillä niistä riippuu kirkon musiikkityön tulevaisuus. Niin lapsi-, nuoriso kuin myös aikuiskuorojen johtajia kannustetaan ennakkoluulottomaan ohjelmiston valintaan. Laajan musiikkitarjonnan ohella korostetaan erityisesti laulajien musiikillisen ja äänellisen kehityksen merkitystä.

Runsaasti tilaa saavat myös seurakunnan musiikkityön niveltyminen muihin työmuotoihin ja paikkakunnan muuhun musiikkielämään. Paikallisella yhteistyöllä voidaan saada konserttitoimintaan lisää resursseja ja tavoittavuutta sekä välttyä tarjonnan päällekkäisyyksiltä. Seurakunnat hyötyvät myös suuresti siitä, jos paikkakunnan kuorot ja muusikot voidaan liittää jumalanpalveluselämään ja jos kanttorit ovat aktiivisia toimijoita paikkakunnan musiikkielämässä.

Musiikkistrategian viimeinen osa käsittelee hiippakuntatasolla tehtävää musiikkityötä, johon kuuluvat esimerkiksi materiaalin tuottaminen ja esitleminen, erilaisten tilaisuuksien ja koulutusten järjestäminen sekä rekrytointi. Porvoon hiippakunta poikkeaa muista hiippakunnista siinä, että sen musiikkityöhön sisältyy paljon tehtäviä, joita suomenkielisellä puolella hoitavat kirkkohallitus ja muut valtakunnalliset toimijat. Mutta kaiken kaikkiaan alkusyksyllä ilmestyyvä Musikstrategi för Borgå stift on hyödyllistä luettavaa myös suomenkielisten seurakuntien kanttoreille ja päättäjille. ■

Seppo Kirkinen on Vuoden Kanttori 2011

Suomen Kanttori-urkuriliiton hallitus on nimennyt Vuoden Kanttoriksi 2011 Kuopion Kallaveden seurakunnan kanttorin, musiikin maisteri, diplomiurkuri Seppo Kirkisen. Kirkinen palkittiin AKIn valtuuston kokouksen yhteydessä Helsingissä 28.4.

Valinnan perustelut ovat: **Seppo Kirkinen** on kanttorikunnan johtohahmoja, joka merkittäväällä tavalla edistää kirkkomusiikkia ja ammatikunnan hyvinvointia toimiessaan Kallaveden kanttorina, Kuopion hiipakuntakanttorina, lasten ja nuorten käsikellomusiikkiryhmien johtajana sekä työnohjaajana ja JUKOn pääluottamusmiehenä.

Seppo Kirkinen on syntynyt Kemissä vuonna 1960. Seppo Kirkinen on valmistumisestaan lähtien työskennel-

lyt Kuopion Kallaveden seurakunnan laajaa yliopistotutkintoa edellyttävässä kanttorin virassa (ns. A-kanttori). Hän on työnsä ohessa suorittanut useita jatko- ja täydennyskoulutustutkintoja. Seppo Kirkinen on perustanut Kallaveden seurakuntaan vuonna 1999 urauurtavan käsikelloyhtye Dolcen, jonka johtajana hän edelleen toimii.

Seppo Kirkinen on valittu elokuusta alkaen hoitamaan Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin aineryhmän Kuopion ainejohtajan (ent. osastonjohtaja) sijaisuutta.

Seppo Kirkinen toteaa omasta työstään: ”Merkittävimpiä työtehtäviäni on lasten ja nuorten kanssa toimiminen. Kanttorin työn ydin on jumalanpalveluselämässä, jota varten lasten ja nuorten musiikkiryhmätkin ensisijaisesti ovat olemassa. Toivon, että tämä näky vahvistuisi niin kanttorikunnassa, papistossa, kaikissa seurakuntien työntekijäryhmissä kuin seurakuntalaisissakin.”

Seppo Kirkiselle luovutettiin tunnustuksena ansioistaan Urkurakentamo

KUVA: MERJA LAAKSAMO

Veikko Virtasen lahjoittama Principal-urkupilli seinälaattaan kiinnitettynä sekä liiton ja Nordea-pankin rahalahja.

Lisää Seppo Kirkisen ajatuksia on luettavissa Cruxin seuraavasta numerosta.

Pappisliiton opintomatka Roomaan huhti–toukokuussa 2012

Opintomatkan teemana on roomalaiskatolinen kirkko, paavius ja ekumenia. Lisäksi teemme päivämatkan Assisiin Fransiscuksen jalanjäljille. Hinta noin 1300 euroa. Matkanjohtajat Tallinnan suomalaisen seurakunnan kirkkoherra, TT **Hannele Repo** ja apulaistoiminnanjohtaja **Merja Laaksamo**. Ilmoittautuminen matkalle alkaa ensi syksynä.

TYÖHYVINVOINTISELVITYKSET SEURAKUNTALAISKYSELYT, PALAUTTEET JNE

Nopeasti, edullisesti ja vaivatta
Sähköisesti tai perinteisesti paperilla

WWW.ERAPRO.FI, 040 5632 631

Myydään kotiurut

Myydään kotiurut 1967
Kangasalan Urkutehdas opus
798 3/1 m sarjapositiivi.
Leveys 126 cm, korkeus 130 cm,
syvyys 80 cm. Vaalea tammi.

Vähän soitettu,
erittäin hyväkuntoinen.

Hintapyyntö 3 500 €.

Yhteydenotot puhelimitse
Heikkilä 0400 834 358

Katso Kuntoremonttikohteet ja hae lomalle

www.a-lomat.fi

Kunnon syyslomalle

Rentouttava ja aktiivinen Kuntoremontti on irtiotto arjesta. Syksyllä 2011 on tarjolla laadukkaita lomia terveystylpylöissä, kuntoutumiskeskuksissa tai urheiluopistoissa. Valittavana on myös teemakuntoremonttilomia.

- ⌘ Lomalla testataan fyysinen kunto, kartoitetaan liikunta- ja ravintotottumukset sekä liikutaan yhdessä. Aikaa on myös lepoon ja hoitoihin.
- ⌘ Kahden vuorokauden Terveystreffeillä tarkistetaan onnistuiko Kuntoremontti.
- ⌘ Kuntoremontille voidaan myöntää lomatukea 340 euroa ja terveystreffien tuki on 150 euroa.

KANTTORI-URKURILIITON OPINTOMATKA

Pohjoismaiseen Kirkkomusiikkisymposiumiin Islantiin

Kanttori-urkuriliitto järjestää opintomatkan Pohjoismaiseen Kirkkomusiikkisymposiumiin Islantiin. Matkalle lähdetään 1–2 päivää ennen symposiumin alkua eli 4. tai 5. syyskuuta 2012. Matka päättyy symposiumin päättyessä 9. syyskuuta. Opintomatka sisältää matkat Helsinki – Reykjavik – Helsinki, symposiumin ohjelman (ml. juhlaillallinen ja retki), majoituksen sekä liiton ohjelman ja palvelut. Symposiumin ilmoitus on tässä lehdessä. Lisätietoa opintomatkan ohjelmasta ja hinnasta julkaistaan liiton kotisivuilla. Mat-

kalle on ilmoittauduttava 15.10.2011 mennessä, heli.meinola@akiliitot.fi, puh. (09) 1502 653. Paikkoja on rajoitetusti.

HUOM! Liiton opintomatkalle ilmoittautuneiden tulee kuitenkin itse ilmoittautua symposiumiin, koska opintomatkalaiset voivat vapaasti valita, mihin symposiumin vaihtoehtoihin osuuksiin osallistuvat. Majoitusta ei tarvitse varata itse, vaan se kuuluu opintomatkan järjestelyihin. Ilmoittautuminen symposiumiin tulee tehdä 15.10.2011 mennessä!

Uutiskirje käyttöön

AKI on ottanut käyttöön uuden jäsenpalvelun, uutiskirjeen. Ensimmäinen kirje lähetettiin toukokuun alussa kaikille jäsenille. Uutiskirje on sähköinen palvelu, ja sen saavat kaikki sähköposti-osoitteen omistavat jäsenet.

Uutiskirjeessä on ajankohtaista asiaa esimerkiksi palkkauksesta, tulevista tapahtumista ja työsuhteyksymyksistä. Uusi palvelu mahdollistaa tehokkaamman tiedotuksen Crux-lehden ja kotisivujen ohella. Jollet ole saanut uutiskirjettä, varmista, että sähköposti-osoitteesi on liittosi rekisterissä.

Vuosikurssin 1981 teologi

Kurssikokous pidetään Helsingissä 11. - 12.9.2011. Lisätietoja ja ilmoittautumisohjeet: aija.poyri@evl.fi ja leena.silvonen-jokinen@evl.fi sekä www.facebook.com > Teologikurssi 1981.

Tervetuloa!

KORPPIS

Säästöt seurakunnassa

Pitääkö luopua lomarahoista, kun seurakunnan talous on tiukka?

Lomarahoista luopuminen ja muut vapaaehtoiset palkanalennukset eivät ole mahdollisia, koska selaisesta ei ole sovittu virka- ja työehtosopimuksella.

Valtaosalla seurakunnista on vakaa talous, ja verotulojen tilapäinen notkahdus ei edellytä henkilöstösäästöjä. Jos seurakunnan taloudelliset ongelmat ovat pitkäkestoisia ja rakenteellisia, niitä ei voida poistaa henkilöstön säästötalkoilla, vaan seurakunnan johdon on harkittava seurakunnan toimintaan pysyviä rakenteellisia muutoksia, joilla seurakunnan perustehtävä turvataan.

Seurakunnassani tehtiin alijäämäinen tulos. Tuleeko meille nyt lomautus?

Seurakunnan taloudellinen tila ei suoraan ilmene tuloslaskelman loppusummasta, budjetista puhumattakaan. Useimpien seurakuntien talous kestää muutaman vuoden miinusmerkkisen tuloksen ilman henkilöstöön kohdistuvia supistuksia, koska taseet ovat hyvin vahvat (aikaisemmin on ollut useita hyviä vuosia ja omaisuutta on runsaasti). Lomauttaminen on säästöjen mukaan mahdollista, jos sen edellytykset seurakunnan taloudessa toteutuvat ja lomautus toteutetaan säästöjen mukaisesti (KL 6: 6a ja 6b, Kirkon yhteistoimintasopimus).

Kaikissa tapauksissa ennen kuin työnantaja tekee päätöksen henkilöstön asemaan vaikuttavista taloudellisista ja rakenteellisista muutoksista, työnantajan on neuvoteltava asiasta työntekijöitä edustavien luottamusmiesten kanssa kirkon yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Lähetä oma kysymyksesi
os. edunvalvonta@akiliitot.fi.

Teologia.fi esittelee RITUAALITUTKIMUSTA

Teologia.fi-verkkojulkaisun kevään 2011 teemana on rituaalitutkimus. Aihetta lähestytään muun muassa erilaisten kulttien sekä nykyaikaisten viestintävälineiden näkökulmasta.

Kotimaisista kulteista nostaa professori (ma.) **Jyrki Knuutila** esiin Pyhän Olavin kultin keskiaikaisesta Turun hiippakunnasta. Professori **Elina Vuola** puolestaan matkaa artikkelissaan Costa Ricaan tutustumaan paikallisten katolisten Maria-kulttiin.

Uskonnolliset rituaalit ovat näkyvissä nykypäivän viestimisessä. Yliopistonlehtori (ma.) **Juha Malmisalo** on tutustunut rituaaleihin sekä sosiaalisessa mediassa että televisiossa. Artikkelissaan hän toteaa, että media ei ainoastaan välitä rituaaleja vaan myös editoi, tulkitsee, korostaa ja rakentaa niitä uudelleen.

Rituaalitutkimusteemassa ovat aiheina myös muun muassa rituaalien rooli uskonnon muistamisessa sekä rituaalinen puhtaus.

Teologia.fi kertoo suurelle yleisölle uskontojen tutkimuksesta julkaisemalla vuosittain kolme teemaa, joista kaksi keväällä ja yksi syksyllä.

Palvelua ylläpitävät Helsingin yliopiston ja Åbo Akademin teologiset tiedekunnat ja Itä-Suomen yliopiston teologinen osasto.

Tutustu rituaalitutkimukseen osoitteessa
<http://www.teologia.fi>.

Lisätietoja: projektikoordinaattori **Katri Antin**
puh. (09) 191 24340
[katri.antin\(at\)helsinki.fi](mailto:katri.antin(at)helsinki.fi)

PAPISTON PÄIVÄT

Yhdeksännet valtakunnalliset
Papiston päivät järjestetään
Helsinki Congress Paasitornissa
2.-3.10.2012.

Kanttoreitten valtakunnallinen KOULUTUS- JA NEUVOTTELUPÄIVÄ

Perjantaina 5.8.2011 alkaen kello 12

Paikka: Kokkolan seurakuntakeskus (Kokkolan kirkkoa vastapäätä)

OHJELMA

klo 11.30.....Kahvia tarjolla

klo 12.....**Kanttori-urkuriliiton uusi ohjeistus:**

Kanttoreiden tehtävät ja tehtävien vaativuus laajaa yliopistotutkintoa, ylempää korkeakoulututkintoa ja muuta piispainkokouksen hyväksymää tutkintoa edellyttävässä virassa, puheenjohtaja **Mikael Helenelund**.

klo 14.15.....**Lounas**

klo 14.45.....**Yksinlaulu urkujen kiltä?**

Kanttori joutuu toimimaan esilaulajana soittaessaan urkuja. Joskus joutuu säästämään itseään yksinlaulussa (pianolla tai uruilla). Vinkkejä äänenhuoltoon ja laulamiseen erityisesti urkujenkin näkökulmasta, oopperalaulaja, kanttori **Hannu Niemelä**.

klo 16.45.....**Ajankohtaista**

Oulun hiippakunta
Kirkon jumalanpalvelus- ja musiikkitoiminta (KJM)
Kirkon koulutuskeskus (KK)

klo 17.30.....**Päivän päätös**, kahvia konserttia odotellessa

klo 18.....**Kokkolan kirkossa kirkkomusiikkijuhlien konsertti**

"Kuinka ihanat ovat ilosanoman tuojan askeleet!" Cantor-seuran kolmiosaisessa konserttimaratonissa esiintyy kanttoreita eri puolelta Suomea, unisonokuoro Choer de Barytons sekä soitinyhtye. Urkureina toimivat Pekka Suikkanen ja Lasse Erkkilä. Ohjelmassa keskiaikaisia hymnejä ja varhaisen barokin musiikkia, romantiikan ajan kirkkomusiikkia sekä kirkkomusiikkimestarien oratorio- ja kantaattiaarioita. Konsertti kestää noin 3 tuntia.

Lisätietoja: <http://kirkkomusiikkijuhlat.lohtaja.fi>

Tervetuloa!

Päivän järjestelyistä vastaa:
SKUL, Oulun hiippakunta,
KJM, KK sekä
Lohtajan kirkkomusiikkijuhlat ry.

L nordisk kirkemusik symposium 2012

Nordic Church Music Symposium
Pohjoismainen kirkkomusiikkisymposium
Nordiska Kyrkomusiksymposiet
6th - 9th of September 2012
in Reykjavík - Iceland

Organists, choir leaders, choristers, church singers, priests, parish council members and all those who foster fellowship in church music and come from Denmark, Norway, Sweden, Finland and Iceland.

Dear Nordic Friends

The programme for the Nordic Church Music Symposium 2012 is now available, including all practical information. The opening concert will be in Hallgrímskirkja church, where Icelandic choral pieces will be performed together with the Iceland Symphony Orchestra.

The main theme of the symposium is "The Service in the New Decade". The programme for Friday the 7th September, with the exception of a Nordic Organ Concert, will be concentrating on this theme in the form of four seminars where improvisation is the main task.

As usual, all the participant countries will give their national concerts which will take place on the Saturday. On the Sunday morning, there will be a Celebration Service with the participation of all nations where at the end I will hand over the presidency to Sweden for 2016 symposium.

I hope that everyone will find something inspiring to take home and will feel very welcome in Iceland.

Kjartan Sigurjónsson,
president of the Nordic Church Music Council

Seminar

"The Service in the New Decade" is the title of the Nordic Church Music Symposium 2012, with the programme for the Friday devoted to this theme. The goal of the workshops is to prepare a service where improvisation is the main element. The different aspects of the service are used to divide the seminar into four workshops, which will prepare their parts for a joint evening service to take place in Hallgrímskirkja church on Friday, 7th of September.

S1

Organ Improvisation

Leader: Inger-Lise Ulsrud organist - Norway
Hallgrímskirkja - Friday, 7th of September at 10-12 / 15-17.30

S2

Choir Improvisation

Leader: Gary Graden choral conductor - Sweden
Háteigskirkja - Friday, 7th of September at 10-12 / 15-17.30

S3

Psalms in Dance and Motion

Leader: Anne-Mette Riis choral conductor - Denmark
Langholttskirkja - Friday, 7th of September at 10-12 / 15-17.30

S4

Rhythms in Organ and Choir

Leader: Mattias Wager organist - Sweden
Neskirkja - Friday, 7th of September at 10-12 / 15-17.30

Thursday, 6th of September

10.00 - 16.00

Organ Safari - new and historic organs in the capital*

Fríkirkjan í Reykjavík: Sauer 1926

Hafnarfjarðarkirkja: Sauer-Scheffler 2008 & Wegscheider 2009

Lunch at a restaurant in Hafnarfjörður (incl. in the price)

Digraneskirkja: Björgvin Tómasson 1994

Langholtskirkja: Noack 1999

All day

Experience some of Iceland's natural gems on your own

The Blue Lagoon - 40 min. by bus at 9.00/11.00/13.00/16.00*

Westmann Islands - 20 min. flight at 8.00 and back at 17.15*

Akureyri - 45 min. flight at 7.15 and back at 17.10*

The Golden Circle - 8.5 hours tour by bus at 8.30*

19.00 - 20.00

Opening Concert in Hallgrímskirkja

Official opening of the Nordic Church Music Symposium 2012

20.00 - 21.15

Reception

Symposium participants are invited to the Reykjavik Art Museum

21.30 - 23.00

Evening Concert in Hallgrímskirkja

Icelandic choir concert

Friday, 7th of September

08.30 - 09.00

Morning Devotions in Three Churches

Neskirkja: Denmark

Háteigskirkja: Finland

Langholtskirkja: Norway

10.00 - 12.00

Seminar - the first half

S1: Organ Improvisation in Hallgrímskirkja

S2: Choir Improvisation in Háteigskirkja

S3: Psalms in Dance and Motion in Langholtskirkja

S4: Rhythms in Organ and Choir in Neskirkja

13.30 - 14.30

Organ Concert in Hafnarfjarðarkirkja

Nordic organists

15.00 - 17.30

Seminar - second half

Same locations as before.

21.00 - 22.30

Evening Service in Hallgrímskirkja

Seminar participants present the day's work.

Saturday, 8th of September

08.30 - 09.00

Morning Devotions in Three Churches

Dómkirkjan: Faroe Islands

Hallgrímskirkja: Sweden

Áskirkja: Iceland

10.00 - 12.00

National concerts in Hallgrímskirkja

Norwegian concert at 10.00

Swedish concert at 11.00

14.00 - 16.00

National concerts in Langholtskirkja

Finnish concert at 14.00

Danish concert at 15.00

17.00 - 18.30

"Singalong" in Langholtskirkja

All participating countries join together in song.

Each country presents a new hymn.

19.30 - 01.00

NKS 2012 Festival Dinner*

At Radisson Blu - Saga Hotel.

Sunday, 9th of September

10.00 - 12.00

Celebration Service in Hallgrímskirkja

Each participating country presents one part of the service:

Introitus	Iceland
Graduale	Denmark
After the Sermon	Norway
During Communion	Finland
Exitus	Sweden

Transfer of the presidency to Sweden for NKS 2016.

* = This event is not included in the symposium fee.
See more information and prices on www.nks2012.is

Subject to changes in the programme!

Book your flight at www.dohop.com

www.visitreykjavik.is

Until 1st of November 2011 you can pre-register via the Symposium website. Pre-registrations are non-binding.

A final registration can only be made through the Symposium website, including payment of the symposium fee.

For further information and to contact us, please visit our website: www.nks2012.is

© Photo image by Bragi J. Ingibergsson

Symposium fee:

For those registering before 1st of November 2011, the symposium fee is:
ISK 32,000.- / € 196.-
For those registering after 1st of November 2011, the symposium fee is:
ISK 40,000.- / € 245.-

Accommodation:

	ISK		€	
	Single	Double	Single	Double
Category A	38,900	42,200	240	260
Category B	30,800	36,500	190	225
Category C	24,300	30,000	150	185
Category D	15,400	19,500	95	120
Price per. night, breakfast included				

A small, realistic-looking globe of the Earth is positioned in the center of the frame, resting on a vibrant green leaf. The globe shows the continents of Africa and Europe, surrounded by blue oceans and white clouds. Several clear water droplets are scattered on the leaf's surface, some in sharp focus and others blurred in the background, creating a sense of freshness and nature. The overall background is a solid, bright green color.

Grüß
GOTT!

MIIKA ROSENDAHL

ETELÄISEN SAKSAN SUOMALAISTEN PAPPI, MÜNCHEN

Hyvä lukija, kutsun sinut kanssani matkalle työkentälleni eteläiseen Saksaan, missä työskentelen suomalaisten pappina. Onhan suuri osa työtäni juuri matkustamista pitkin ja poikin tätä aluetta, joka on kooltaan kolmasosan Suomesta. Matkan aikana kerron työni sisällöistä ja haasteista.

Alpit, müncheniläinen olut, BMW, pellonreunojen krusifiksit – tämä asioiden kirjo tulee mieleen eteläisestä Saksasta puhuttaessa, ei välttämättä suomalainen kirkollinen elämä. Miljoonakaupunki München lähiympäristöineen on ollut jo neljäntoista vuotta kotiseutuni. Runsaat puolenkymmentä vuotta olen hoitanut eteläisen Saksan suomalaispapin tehtäviä Suomen kirkon ja EKD:n sopimuksen mukaisesti

Baijerin evankelis-luterilaisen maakirkon palkkaamana.

Arvokkaat vapaaehtoiset

Matka sopii hyvin aloittaa asuinkaupungistani Münchenistä. Kaupunki ympäristöineen muodostaa Stuttgartin ja Nürnbergin ohella yhden eteläisen Saksan suurimmista suomalaiskeskittymistä. Tarkkoja tilastoja suomalaisten määrästä ei ole olemassa, mutta arvioisin, että Münchenin seudulla meitä asuu runsas tuhat, koko eteläisessä Saksassa nelisen tuhatta.

Suuri osa suomalaisväestöstä on tänne 1970-luvulla töihin tulleita ja tänne pysyvästi asettuneita (lähinnä naisia), muutaman vuoden mittaisille työkoennuksille tulevien suomalaisten muodostaessa toisen suuren ryhmän. Jakauma näkyy työn tämänhetkisisä haasteissa. Toisaalta pohditaan, miten vastata eläkkeelle vähitellen siirtyvien vanhenemiseen ja diakoniseen huolenpitoon liittyviin kysymyksiin, toisaalta pyritään tarjoamaan täällä lyhyen aikaa oleville suomalaisille(perheille) mahdollisuus tuttuun suomalaiseen

"Haasteellista on liki kaiken riippuvuus vapaaehtoisten vastuunkantajien työpanoksesta."

kirkolliseen elämään. Työn kohteena ovat myös toisen ja jopa kolmannen polven suomalaiset.

Erityisen haasteelliseksi tilanteen tekee lähes kaiken riippuvuus vapaaehtoisten vastuunkantajien työpanoksesta. Suomalaispappi on nimittäin ainakin toistaiseksi ainoa paikallinen palkattu työntekijäresurssi. Suurimmilla paikkakunnilla on suomalaisia seurakuntia ja työn edellytyksistä huolehtivia yhdistyksiä vastuunkantajineen.

Koko maan tasolla työn suunnittelun ja hallinnon tukena on seurakuntien yhteistyöelin, Suomalaisen kirkollisen työn keskus. Hyvää ja toimivaa yhteistyötä suomalaisen kristilli-

sen kulttuurin vaalimisessa tehdään monin paikoin Saksa-Suomi-seuran sekä Suomikoulujen kanssa.

Koulujen kautta tavoittaa hyvin alueen suomalaisia lapsiperheitä. Usein tänne muuttaneilla perheillä ei ole ennen papin tapaamista koululla ollut edes tietoa ulkosuomalaistyön olemassaolosta. Tiedottamisessa olisi siis parantamisen varaa. Jotenkin toivoisi kirkon automaattisesti kertovan ulkomaille muuttaville jäsenilleen työstään uudessa kohdemaassa. Tulevaisuuden haasteena on myös pohtia, millä tavoin Suomen kirkon nettipalvelut ja ulkosuomalaistyön asiantuntemus saadaan yhdessä palvelemaan mielekkäällä tavalla kaikkia ulkomailla asuvia kirkon jäseniä.

Haasteena monikielisyys

On tullut aika siirtyä Nürnbergiin pitämään jumalanpalvelusta. Matka sujuu joutuisasti runsaassa tunnissa ICE-junan kulkiessa parhaimmillaan kolmeasataa. Samalla ehtii vastata rästiin jääneisiin sähköposteihin älypuhelimella, lukea vielä kerran saarnan läpi ja juoda kupin kahvia.

Eteläisessä Saksassa ei suomalaisilla seurakunnilla ole käytössä omia tiloja, mikä toisinaan koetaan puutteeksi varsinkin suurimmissa suomalaiskeskitymissä. Nürnbergin seudulla kokoonnumme yhteistyöseura-

kunnassamme Erlangenin Thomas-kirchessä. Jumalanpalveluselämä ja kirkolliset toimitukset ovat täälläkin papin tärkeimmät työtehtävät.

Erityinen haaste on monikielisyys. Jumalanpalvelusten osalta saksankieleksi osuudeksi riittää muutama ajatus koostava lause eri kohdissa, lukukappale ja rukous. Kirkollisten toimitusten osalta tilanne on toinen. Useimmiten kasteet ja vihkimiset ovat suomalais-saksalaisissa perheissä, joissa eri suvut eivät välttämättä osaa toistensa äidinkieltä. Kuitenkin olisi saatava aikaan juhlallinen tunnelma ja kokemus yhteisestä jumalallisten asioiden äärellä olosta. Liturgisten eleitten kuten ristinmerkin teon, vedellä vaelun ja kätten päällepanon kohdalla jo eleinensä puhuttelee. Kielenä käytän yleensä suomea, kuten suomalaispapilta ehkä odotetaankin. Puheet olen kuitenkin pitänyt yleensä ydinperheen yhteisellä kielellä – useimmiten saksaksi. Psalmien osalta on osoittautunut hyväksi tunnelman luojaksi niiden lukeminen suomea ja saksaa vuorotellen. Ja ainahan löytyy tilanteeseen kuin tilanteeseen virsiä, jotka ovat tuttuja kummassakin maassa.

Kirkkomuusikot puuttuvat

Konstanz Bodenseen rannalla on seuraava kohteemme. Kaupungin ympäristössä asuu jonkin verran suomalaisia ja joulunalusajan hartaus kauneimpine joululauluineen on vakiintunut osaksi vuodenkiertoa. Tärkeä osa ennakkovalmisteluja on kanttorin ohjeistaminen suomalaisten koraalien ja joululaulujen soittamiseen, tarvittaessa myös

suomalaisiin jumalanpalveluskäytäntöihin.

Kanttorina toimivalla ei useinkaan ole kirkkomusiikin koulutusta, eikä välttämättä edes muuta kuin oman harrastuneisuuden mukanaan tuomaa musiikin taitoa. Tältä osin olemme samassa tilanteessa kuin monet saksalaiset seurakunnat – kovin harvalla on edes osa-aikaista kirkkomuusikon virkaa ja kirkkomusiikkiin liittyvät tehtävät hoidetaan palkkiopohjaisesti tai vapaaehtoisvoimin. Olen tämän takia usein joutunut tarkastelemaan käytäntöjä kriittisesti ja luopumaan joistakin suomalaisen jumalanpalveluksen erityispiirteistä kuten säestetyistä ja laulettuista rukouskehotuksista ja aamenesta luetunkin rukouksen ympärillä. Tämä on helpottanut suomen kieltä taitamattoman musiikon paineita onnistumisesta ja tehnyt jumalanpalveluksesta muutenkin jouhevamman.

Kirkkomusiikkiin liittyen olen toisinaan miettinyt, olisiko tarpeellista laatia virsikirjan osastojakoa noudattava perheitten ja nuorten laulukirja, jota voisi käyttää sunnuntain jumalanpalveluksissa. Täällä vastaavia kirjoja on, ja jopa eräässä tuntemassani katolisessa seurakunnassa tavallinen virsikirja on pannassa kerran kuussa sunnuntain messussa.

Toimistotöitä

Olemme palanneet Müncheniin, on myöhä ja matkan rasitus tuntuu väsymyksenä. Aamulla pitäi-

si herätä hoitamaan rästiin jääneitä toimistotöitä, muun muassa toimitusilmoitusten tekemistä ja laskutuksen valmistelua. Kollegoitten kanssa pitäisi vielä käydä puhelinneuvottelu ensi kesän saksalais-suomalaisten rippikoulujen työnjaosta. Keskustelumme kuitenkin jatkuu ulkosuomalaistyössä saatavasta valtavasta kokemuksesta niin jumalanpalveluselämän eri muodoista, kirkollisesta ja kirkkoa koskevasta yhteiskunnallisesta keskustelusta kuin myös avartavasta ekumeenisesta kanssakäymisestä oman kirkkoperheen jäsenten sekä muitten, monia kirkkokuntia edustavien ulkomaalaiskollegojen kanssa. Voimme vain todeta, että kaikesta kotimaan tutusta ympäristöstä pois lähtemisen ja toiseen maahan asettumisen välistä huolimatta ulkosuomalaisytyöhön kannattaa lähteä aina tilaisuuden tarjoutuessa. ■

Hyödyllisiä linkkejä

- Saksan suomalaisen kirkollisen työn keskus www.rengas.de
- Kirkon ulkosuomalaistyön sivut www.evl.fi/ulkosuomalaiset
- Baijerin evankelis-luterilainen kirkko www.bayern-evangelisch.de
- Württembergin evankelinen maakirkko www.elk-wue.de
- Saksan evankelinen kirkko www.ekd.de

Ulkosuomalaispappien alaosasto

Jokin vuosi sitten Euroopan alueella ulkosuomalaistyössä toimivat papit päättivät perustaa oman alaostaston Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ulkosuomalaistyössä toimiville papeille. Alaostaston nimeksi tuli Ulkosuomalaispapit.

Alaostaston tavoitteena on lisätä vuorovaikutusta usein työssään yksinäisten puurtajien kesken ja siten mahdollistaa vertaistuen saaminen. Olemme kokeneet tärkeäksi pitää esillä tarvetta kehittää kirkon ulkosuomalaistyön rakenteita ja sisältöjä. Haluamme myös lisätä työn ja siitä saatavan monipuolisen kansainvälisen ja ekumeenisen kokemuksen arvostusta kirkon piirissä.

Jäsenyyden ehtona on sitoutuminen vähintään yhden vuoden mittaiseen työkauteen ulkosuomalaistyössä. Varsinaisiksi jäseniksi voivat liittyä Suomen ev.lut. kirkon papistoon kuuluvat papit, muilla on mahdollisuus olla mukana liittännäisjäsenenä.

Lisää tietoa alaostastosta ja jäseneksi liittymisestä saat lähettämällä sähköpostia osoitteeseen ulkosuomalaispapit@google-mail.com.

Puhelimitse tavoitat alaostaston tämänhetkisen puheenjohtajan, Etelä-Saksan suomalaisten pappi **Miika Rosendahlin** numerosta +49 (89) 3148 874.

Kuka on kirkko?

Ulkosuomalaisen haaste kirkkokäsitykselle

PANU PIHKALA
SEURAKUNTAPASTORI,
KIRKKONUMMEN
SUOMALAINEN SEURAKUNTA

Ulkosuomalaisten seurakunnat, kuten muut yhteisöllisyydeltään tiiviit luterilaiset seurakunnat, haastavat suomalaisia vakavaan pohdintaan kirkkokäsityksestä. Kuka on kirkko? Kenestä puhumme, kun puhumme kirkosta?

”Ulkosuomalaiset kantavat itse vastuuta suomenkielestä seurakuntatyöstä. He toimivat

yhteisöissään aikuisina kristittyinä. Suomen evankelis-luterilainen kirkko ei rakenna ulkomaille etätoimintaa.” (Kirkon ulkosuomalaistyön internet-sivujen perusperiaatteet-osan alku, luettu 15.3.2011.)

Miksi on tarpeen korostaa, että ulkosuomalaiset a) kantavat itse vastuuta ja b) toimivat yhteisöissään aikuisina kristittyinä? Eikö juuri sen vuoksi, että yleinen ajattelutapa on, että Suomessa seurakunnan jäsenet a) eivät itse kanna vastuuta ja b) heitä ei nähdä aikuisina kristittyinä?

Väitän, että yksi Suomen kirkon suurimpia ongelmia ilmenee siinä, että kirkko-sanalla ei viitata koko kirkkoon, vaan instituution kaikista aktiivisimpiin toimijoihin, eli yleensä vain viranhaltijoihin. Tämä puhetapa ei suinkaan esiinny vain yleisessä keskustelussa tai kaduilla vaan myös kirkon vastuunkantajien puheenparressa. Jos kirkon aktiivisimmat toimijat puhuvat näin, mitä voimme olettaa muiltakaan?

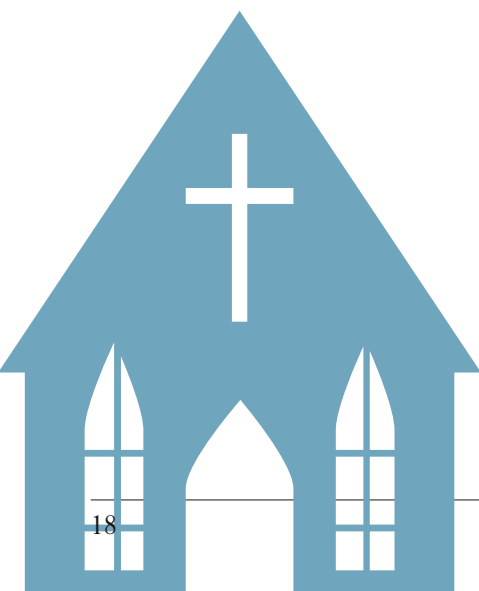
Seurakunta: yhteisö, jolla on tehtävä

Osa Chicagossa koulutettavista luterilaisista pastoreista on saanut ja valinnut erityisen toimialan. He lähtevät toimimaan seurakunnissa, joiden lähetystehtävän taju (sense of mission) on hälvennyt. ”Sense”-sana on haastava kääntää: se viittaa ymmärrykseen siitä, että asia on osa minua ja meitä. Kun meillä on lähetysten taju, määrittyy toimintamme ja olemisemme sen kautta.

Olen itse kansankirkollisuuden kasvatti ja kannattaja. Mutta uskon, että Suomen seurakunnille olisi ensiarvoisen tärkeää kasvattaa lähetysten tajuja: ja että tämä samalla luo ymmärrystä siitä, kuinka kirkko olemme me.

Jos puolet siitä ajasta, mikä on käytetty messun alkamiskellonajan pohtimiseen, olisi käytetty ihmisten kohtaamiseen, luulisin tulosten olevan parempia. Jos ihminen aidosti kokee jumalanpalveluksen merkitykselliseksi, hän tulee sinne. Seurakunnat ovat kehittäneet hallintoaan, strategiaansa ja toimintatapojaan lukuisten prosessien kautta, mutta onko käynyt niin, että toimistotyö ja hallinto on vienyt aivan liian usein terän käytännön toiminnalta?

Kuinka monessa seurakunnassa toteutetaan vuosittainen ulospäin suuntautuva yhteinen kampanja? Työalojen

"Suomen seurakunnille olisi ensiarvoisen tärkeää kasvattaa lähetyksen tajua."

eriytyminen tuo parhaimmillaan suurta tehokkuutta, mutta nakertaa myös yhteisöllisyyttä. Yhteiset lähetyskäskyn liittyvät toiminnot kasvattavat sekä työntekijäkunnan että koko seurakunnan yhteyttä. On tunnettu tosiasia, että valitettavasti seurakunnan vastuunkantajat eivät kokoonnu edes sunnuntaisin suurin joukoin yhteen. Tässä on iso miettimisen paikka. Jos jumalanpalvelusyhteisö ei ole edes vastuunkantajille erityisen tärkeä, voidaanko olettaa sen olevan sitä muille?

Mitä opittavaa muilta?

Tarkoitukseni ei ole esittää, että meren takana nurmi on aina vihreämpää. Eihän se ole. Mutta yhteisöllisyydeltään tiiviimmät luterilaiset seurakunnat, vaikkapa Unkarissa tai Pohjois-Amerikassa, elävät kristillisyyttä todeksi tavoilla, joita meidän kannattaa Suomessa mietiskellä. Koen, että paljon riippuu ulospäin suuntautuvasta perusidentiteetistä, joka rakentuu lopulta lähetyskäskyn perustalle.

Kirjoittaja valmistelee väitöskirjaa luterilaisesta ekoteologiasta. Hän on kevään tutkimusjaksoilla Lutheran School of Theology at Chicagossa.

RUOTSIN KIRKKO

Hämäävän samanlainen – haastavan erilainen

TERHO HÄMEENKORPI
VT. KOMMINISTERI, VITTANGIN SEURAKUNTA

Kuluvan kevättalven työskentelen Ruotsin kirkon palveluksessa, Vittangin seurakunnassa, joka kuuluu Kiirunan seurakuntayhtymään yhdessä Jukkasjärven ja Karesuvannon seurakuntien kanssa. Virka-asemani on vt. komministeri (kappalainen). En ole siis ulkosuomalaisten pappi enkä myöskään suomalaisten pappi seurakunnassa, vaan palvelen koko ”sekalaista seurakuntaa.”

Ennen valtakunnan jakoa vuonna 1809 Vittangin seutu oli lähes yksinomaan suomalaisten ja saamelaisien asuttamaa. Tämä tilanne jatkui aina viime vuosisadan alkuun saakka, jolloin Kiirunan kaivokset (LKAB) aloittivat toimintansa. Väestösuhteet muuttuivat sen myötä nopeasti harvaanasutulla seudulla. Varsinainen ruotsalaistaminen

”Kirkollinen hierarkia tuomiokapituleista seurakuntiin on lähes sama kuin Suomessa.”

tapahtui 1920-1950 luvuilla, jolloin hallitus määräsi ruotsin ainoaksi salitukse kieleksi kaikilla yhteiskunnan tasoilla. Tämän seurauksena suomen kieli vajosi kyökkikielen asemaan ”hästfinskaksi”.

Vasta 2000-luvulla, kun ”meänkieli” sai virallisen vähemmistökielen aseman yhdessä kirjasuomen kanssa, ruotsalaistaminen siirtyi kulissien taa. Arvioni kuitenkin on, että tämä toimenpide ei enää kykene saattamaan kieltä käytännössä toimivaksi osaksi ruotsalaisessa yhteiskunnassa, vaan ainoastaan hidastaa kuoleutumisprosessia. Toivon tietysti, että olisin väärässä!

Vittangin seurakunnan viranhaltijat käyttävät ruotsin ohella suomea, meänkieltä ja pohjoissaamea kukin taitojensa mukaan. Seurakunta on tässä mielessä yksi parhaista koko Ruotsin Lapissa. Jumalanpalvelukset ja muut seurakunnan tilaisuudet pidetään aina ruotsiksi; suomeksi voidaan lukea esimerkiksi lukukappaleet. Seurakuntalaiset saavat äidinkielellään kirkollista palvelua niin halutessaan, ainakin tällä hetkellä. Viranhaltijoilta ei kuitenkaan vaadita muun kuin ruotsin taitoa!

Kirkkoneuvosto keskeinen päättävä elin

Kirkon asema on muuttunut 2000-luvulla, jolloin kirkko erotettiin valtios- ta. Käytännössä vasta tällöin Ruotsin kirkko sai saman aseman, joka Suomessa oli vallinnut jo vuosikymmeniä! Hallinnollisesti tilanne on pysynyt vakaana. Kirkollinen hierarkia

tuomiokapituleista seurakuntiin on lähes sama kuin Suomessa, mutta kirkkoneuvosto on seurakunnan keskeinen päättävä elin. Sen puheenjohtajana on maallikko, kuten myös seurakuntayhtymän elimissä. Ruotsin ”pitkät listat” takaavat sen, että valitut jäsenet noudattavat puolueensa tahtoa. Tämä asetelma on kaikilla kirkon hallinnon asteilla. Johdonmukainen demokratisoimisprosessi on puhtaaksiviljelty.

Kirkkoherra on virkansa puolesta kirkkoneuvostossa ja sen valmisteluvaliokunnassa läsnä seurakunnan operatiivisena johtajana. Strategiset linjaukset tekee yhtymän kirkkovaltuusto, joka lähettää ne seurakuntien noudatettaviksi. Kiirunan seurakuntayhtymä on taloudellisesti erittäin vakaa.

Seurakuntatyötä kaikilla tasoilla

Työni on seurakuntatyötä kaikilla tasoilla lapsi- ja nuorisotyötä lukuun ottamatta. Siihen kuuluu Vittangin kirkonmenojen lisäksi kyläkirkkojen pitäminen kappeleissa ja rukoushuoneissa (kaikkiaan 12), työpiirit, syntymäpäivä- ja tervehdyskäynnit, seurakuntaretket ja vanhainkotihartaudet. Laajaan seurakuntaan on hankittu kaksi virka-autoa: yksi viranhaltijoita ja toinen kiinteistöhenkilökuntaa varten. Kaukaisimpaan kappeliin on kirkonkylästä satakunta kilometriä! Työaika on kuukausipalkkaisilla kahden viikon jaksoissa (arbetstids-schema) siten, että 10 päivää työtä

(96 tuntia) ja neljä vapaata. Ylitöistä (övertid) ja epämurkavasta työajasta (obekvämlig tid) maksetaan erikseen.

Haasteellinen tulevaisuus

Seurakunnalla/kirkolla riittää haasteita tulevaisuudessa: jäsenmäärän jatkuva lasku (Kiirunassa vuodessa 400) on kirkkoruumiin avoin haava. Kirkolliset toimitukset tavoittavat prosentuaalisesti hälyttävän vähän ihmisiä: Kastettuja on noin 40 %, konfirmoituja noin kolmannes ikäluokasta. Täällä pohjoisessa luke- mat ovat kuitenkin jonkin verran valtakunnan keskiarvon yläpuolella. Ei voi kyllin kiitellä Suomen kirkon jäntevää ja johdonmukaista työtä esimerkiksi juuri rippikouluopetuksessa!

Hautajaiset ovat parhaiten säilyttäneet kirkollisen luonteensa. Se johtuu paikkakunnan lestadiolaisesta perinteestä, ehkä myös siitä, että toimitus on ruotsalaisittain koristeellinen kompakti paketti, joka puhuttelee.

Jumalanpalveluksiin osallistuminen on heikkoa verrattuna Suomen saman leveysasteen seurakuntiin. Taustalla vaikuttaa se, että herätysliikkeet ovat Ruotsissa jo kauan eläneet omaa elämänsä kirkosta erillään.

Kirkon musiikkilämä on runsasta ja kirkkomuusikot arvostettuja. Seurakuntatilojen varustelu on ajan tasalla niin instrumenttien kuin tekniikan suhteen. Aina ei tarjonta kuitenkaan kohtaa kysyjää: Kiirunan kirkon korkeatasoisessa barokkikonsertissa oli läsnä eilen illalla 25 kuulijaa! ■

NAMIBIASSA

pappilan ovi on auki koko ajan

SAMPO KUJALA

KAPPALAINEN (LÄHETYS- JA AIKUISTYÖ),
HÄMEENLINNA-VANAJAN SEURAKUNTA

Maanosasta tai kansallisuudesta riippumatta useimpia pappeja yhdistää halu palvella seurakuntalaisiaan kokonaisvaltaisesti. Afrikassa tätä kuvaavat sanat: sosiaalisesti, emotionaalisesti ja hengellisesti. Pastori Sampo Kujala vieraili kolmatta kertaa Namibiassa viime maaliskuussa piispanvihkimysten aikaan ja tapasi myös ystävyysseurakuntansa Otjiwarongon jäseniä. Hämeenlinna-Vanajan ja Otjiwarongon seurakuntaystävyys on alkanut jo vuonna 1998.

Namibian suurin luterilainen kirkko (ELCIN) sai maaliskuussa molempiin hiippakuntiinsa uudet piispat. Kirkon itäisen hiippakunnan piispaksi ja johtavaksi piispaksi vihittiin teologian tohtori, pastori **Shekutamba V.V. Nambala**. Läntisen hiippakunnan piispaksi vihittiin teologian maisteri, pastori **Josafat Shanghala**.

Vihkimyksessä oli paikalla lähes kolmetuhatta ihmistä. Paikalle oli saapunut pappeja, diakoneja, kuorolaisia ja eri-ikäisiä seurakuntalaisia joka puolelta maata. Juhlaan osallistui myös maan presidentti Pohamba ja useita ministereitä. Ulkomaisia kirkollisia vieraita oli naapurimaiden lisäksi Saksasta, Slovakiasta ja Suomesta.

Piispojen puheissa korostui kirkon toiminta erityisesti köyhien ja unohdettujen puolesta sekä taisteleminen epäoikeudenmukaisuutta ja korrup-

"Ongelmana on raha, jota köyhillä seurakuntalaisilla ei ole."

AKIn ja Pappisliiton puheenjohtaja, pastori Jukka Huttunen ja namibialaisia kollegoja.

Lääninrovastit Aina Amupala ja Selma Nafuka.

tiota vastaan yhteiskunnassa. Presidentti ilmoitti toimivansa samojen periaatteiden puolesta. Hän antoi tunnustusta kirkolle sen osuudesta itsenäisyystaistelussa sekä koulujen ja sairaaloiden perustamisesta syrjäseuduille. Tässä yhteydessä presidentti kiitti myös Suomen valtiota ja kirkkoa kaikesta siitä, mitä vuosien varrella on tehty Namibian hyväksi. Pari viikkoa aikaisemmin maassa vieraillut presidentti **Tarja Halonen** mainittiin erikseen. Television pääuutislähetyksessä tilaisuudesta kerrottiin laveasti ja muun muassa piispa **Matti Revon** piispanvirkaa käsittelevästä puheesta lainattiin useita kohtia.

Yhteistyöllä pitkä historia

Suomalaisten ja namibialaisten vuorovaikutus alkoi 140 vuotta sitten ensimmäisten lähetyssaarnaajien saavuttua

Ambomaalle, nykyisen Namibian pohjoisosaan. Tänä päivänä kristittyjen osuus maan väestöstä on 80-90 prosenttia, ja puolet heistä kuuluu kolmeen luterilaiseen kirkkoon, joista suurin (Evangelical Lutheran Church in Namibia, 700 000 jäsentä) on Suomen evankelis-luterilaisen kirkon yhteistyökumppani.

Ystävyysseurakunnassamme Otjiwarongossa pastori **Aabram Iitopella** on paljon työtä. Tottuneesti hän johtaa ja opastaa itsenäisesti toimivia, vastuuta kantavia seurakuntalaisiaan. Pienessä kaupungissa tulee koko ajan tuttavuuksia vastaan ja useimpien kanssa on aikaa vaihtaa muutama sana. Pappila on kirkon vieressä ja ovi on koko ajan auki.

Erot papin työssä maidemme välillä näyttävät ulkoisilta. Ammattiliiton lehteen pitäisi kirjoittaa palkka-

uksesta, joka on huono – seurakuntapapin palkalla ei perhettä elätetä. Pitäisi kirjoittaa vaatimattomista työtiloista tai pienistä jäsenmäärään suhteutetuista työvoimaresursseista. Mutta mieluummin kirjoitan kollegoista, jotka lämpöisellä ammattitaidollaan tekevät papin työtään seurakuntansa keskellä ja puhuvat ilman papereita mukaansa tempaavasti. He elättävät pienellä palkallaan kotonaan myös niiden sukulaistensa lapsia, joilla on vielä vähemmän siihen mahdollisuuksia.

Kokonaisvaltaista työtä – sydämellä

Namibialaisia seurakuntapappeja kirkkojen yhteistyöneuvotteluissa edustivat lääninrovastit **Aina Amupala** Ekambasta ja **Selma Nafuka** Omulondosta. Kysyessäni heiltä työn pai-

Piispat Nambala, Repo ja Shanghala.

nopisteistä, työn innoittavuudesta ja oman seurakunnan työn kehittämisalueista, saadut vastaukset tuntuivat tutuilta, lukuun ottamatta vahvaa painotusta seurakunnan rahanhankinnan kehittämiseksi.

Pari suoraa lainausta vastauksista kysymykseen, mikä papin työssä innoittaa: "Providing spiritual services, which responding to the current situation. Serve the people of God socially, emotionally and spiritually. Enable people to grow in their fullness for what they have been created in the positive development." Työn painopistealueina molemmat mainitsivat, sairaat, vanhukset, koulut, pyhäkoulut, naiset

ja miehet. Kummankin seurakunnassa oli monta kuoroa, joita johtivat vapaaehtoiset seurakuntalaiset.

Ongelmana raha

Namibia vietti juuri itsenäisyytensä 21-vuotisjuhlaa. Maassa, jossa on suuret maansisäiset tuloterot kirkon itsekannattavuus ei näytä toteutuvan, vaikka toiminta on monipuolista ja yhteiskunnallinen asema on vahva. Ongelmana on raha, jota köyhillä seurakuntalaisilla ei ole. Näyttää siltä, että vielä useamman vuoden ajan namibialaiset tarvitsevat rahallista tukeamme.

Kirkko, jolla oli pari vuotta sitten 678 178 seurakuntalaista 124 seura-

kunnassa, näissä 145 työssä olevaa pappia ja 91 diakoniatyöntekijää sekä 5 321 vapaaehtoisen joukko, voi varmaan myös opettaa jotakin meille. Tulemme myös uusien kirkonjohtajien myötä näkemään vieläkin "afrikkalaisemmin" toimivan kirkon. ■

Lue lisää:

www.mission.fi/tyo_maailmalla/alueet/namibia/
www.selmansairaala.info/
www.elcin.org.na/
www.elcin-gelc.org/
www.ccnamibia.org/
www.suominamibiaseura.fi/

Ulkomailla työskentelevän TYÖTTÖMYYSTURVA

Oletko lähdessä töihin ulkomaille? Varmista työttömyysturvasi kohdemaassa jo ennen muuttoa, siten varmistat, ettet menetä jo ansaittuja etuuksia.

EERO T. ANTILA

JOHTAJA, ERITYISKOULUTETTujen
TYÖTTÖMYYSKASSA ERKO

Pääsäännön mukaan työntekijän työttömyysturva määräytyy sen maan säännösten mukaan, jossa työtä tehdään, riippumatta työntekijän tai työnantajan kotipaikasta. Lähetettynä työntekijänä ulkomaille palkattavaan henkilöön puolestaan sovelletaan Suomen lainsäädäntöä. EU/ETA-aluetta koskevat omat säännöksensä. Kansainvälisten sopimusten ja kansallisen lainsäädännön perusteella työttömyysturvan siirtymäajat ovat lyhyitä, joten asioista on hyvä ottaa selvää etukäteen.

Tämän kaksiosaisen artikkelin ensimmäinen osa käsittelee tilanteita, joissa työttömyyskassan jäsenyys tulee tai kannattaa pitää voimassa Suomessa. Jälkimmäinen osa tarkastelee työttömyys-vakuutusta EU/ETA-alueella (sisältäen Pohjoismaat) sekä muissa sosiaaliturvasopimusmaissa.

Ulkomaantyö Suomen työttömyysvakuutuksessa

Sosiaaliturvasopimusten pääperiaate on, että työntekijä vakuutetaan työskentele-

kentelymaassa. Lähetettyjen työntekijöiden vakuuttamisesta on sovittu pääsäännöstä poiketen.

Lähetettynä työntekijänä pidetään henkilöä, jonka suomalainen työnantaja lähettää enintään viideksi vuodeksi työskentelemään ulkomaille. Päätöstä voidaan jatkaa toiset viisi vuotta, jonka jälkeen on palattava Suomeen vähintään vuodeksi. Lähetetyn työntekijän on pitänyt välittömästi ennen lähtöä asua Suomessa tai kuulua maamme sosiaaliturvalainsäädännön piiriin.

Lähetetty työntekijä vakuutetaan Suomessa, joten sekä työnantajan että työntekijän on maksettava lakisääteiset maksunsa Suomeen, vaikka työ tehdään ulkomailla. Työntekijä saa hakemuksesta Eläketurvakeskukselta (EU-maat ja sosiaaliturvasopimusmaat) tai Kansaneläkelaitokselta (kolmannet maat) todistuksen siitä, että hän on vakuutettu Suomessa.

Muihin kuin EU/ETA-maihin, Sveitsiin ja sosiaaliturvasopimusmaihin lähetetyt työntekijät säilyvät yleensä alle vuoden komennuksen ajan Suomen sosiaaliturvan piirissä il-

man erillistä hakemusta. Jos työntekijä halutaan pitää Suomen sosiaaliturvan piirissä pidemmän aikaa, hänelle on haettava poikkeuslupa vuoden sisällä muutosta tai edellisen päätöksen päättymisestä.

Lähetetyn työntekijän työttömyysturva suomalaisesta työttömyyskassasta

Työttömyysetuuksien saamisen edellytyksenä komennuksen jälkeen on paluu Suomeen ja se, että henkilö on pysynyt suomalaisen työttömyyskassan jäsenenä ulkomaankomennuksen ajan ja maksanut jäsenmaksut ajallaan Suomeen.

Työttömäksi jääneen henkilön on ilmoitauduttava asuinpaikkakuntansa työvoimatoimistoon koko-aikatyötä hakevaksi työnhakijaksi. Ansiopäivärahaa voidaan maksaa, mikäli henkilö on ollut kassan jäsenenä vähintään 34 viikkoa ja jäsenenä ollessaan täyttänyt työssäoloehdon. Työtä tulee tehdä vähintään 18 tuntia

viikossa. Päivärahaa on haettava kas-
sasta kolmen kuukauden kuluessa sii-
tä päivästä lukien kuin sitä halutaan
maksettavaksi.

Työttömäksi jääneen lähetetyn työn-
tekijän ansiopäivärahan taso lasketaan
vakuutuslaskasta, niin sanotusta
TEL-palkasta, joka sovitaan työnanta-
jan, työntekijän ja Eläketurvakeskuk-
sen/Kelan kanssa ennen lähtöä. Va-
kuutuspalkan määrä tulisi sopia vas-
taamaan palkkaa, joka Suomessa mak-
settaisiin vastaavasta työstä. Jos TEL-
palkka sovitaan esimerkiksi verotus-
syistä alhaiseksi, niin työttömyyspäivä-
rahan määrä alenee vastaavasti.

Kolmannessa maassa työskentely

Ulkomaantyö EU/ETA-alueen ja
Sveitsin ulkopuolella niin sanotus-
sa kolmannessa maassa hyväksytään
Suomessa työssäoloehdottomaan läh-
tettynä työntekijänä.

Työssäoloehdottomaan ei voida lukea työ-
tä paikallisen työnantajan palveluk-
sessa, eikä ajanjakso pidennä työssä-
oloehdottomaan 28 kuukauden tarkastelu-
jaksoa. Mikäli ulkomaantyö on kui-
tenkin kestänyt korkeintaan vuoden
ja henkilöä voidaan pitää hänen pala-
tessaan Suomessa asuvana ja hän on
täyttänyt työssäoloehdottomaan ulko-
maille lähtöään sekä säilyttänyt kassan

jäsenyyden, hänelle voidaan muiden
edellytysten täytyttyä maksaa työttö-
myyspäivärahaa. Ulkomailla työsken-
tely siis pidentää työssäoloehdottomaan 28
kuukauden tarkastelujaksoa työn
määrällä, jos työnteko on riittävän
laajaa eli vähintään 18 tuntia viikossa.

Työskentely tai vapaaehtoistyö kansainvälisissä järjestöissä

Kansainvälisten järjestöjen palveluk-
sessa tai vapaaehtoisena tehtyä työtä
ei hyväksytä työssäoloehdottomaan lukuun
ottamatta työtä YK:n rauhanturvaa-
jana. Työskentely tai vapaaehtoistyö
sellaisten kansainvälisten järjestöjen

palveluksessa, joiden toimintaan ja rahoitukseen Suomen valtio osallistuu, on kuitenkin työssäoloehdon tarkastelujaksoa pidentävää eli ”ylihypättävää” aikaa, enintään seitsemän vuotta. Tällaisia järjestöjä ovat muun muassa YK ja sen erityisjärjestöt kuten ILO, UNESCO ja UNICEF. Muita valtioiden välisiä järjestöjä ovat EU, OECD, GATT, Maailmanpankki, Pohjoismaiden Ministerineuvosto, Pohjoismaiden Neuvosto ja niin edelleen. Kassan jäsenyys on säilytettävä ulkomaantyön ajan.

Kansainvälinen Punainen Risti tai Suomen ja toisen valtion välinen ystävyyssseura eivät ole valtioiden välisiä järjestöjä, eikä tarkasteluajaa voida pidentää.

Hyväksyttävä syy olla poissa työmarkkinoilta

Työssäoloehdon 28 kuukauden tarkastelujaksoa voidaan pidentää enintään seitsemän vuotta työttömyysturvallaissa säädetyistä hyväksyttävistä syistä, joita ovat sairaus, laitoshoito, kuntoutus, opiskelu, siviilipalvelus, lapsen syntymä, enintään 3-vuotiaan lapsen hoito tai muu näihin verrattava syy.

Mikäli henkilö on ennen ulkomaille lähtöä ollut kassan jäsen ja työssäoloehdoton oikeuttavassa työssä, kannattaa jäsenyys pitää voimassa opintojen ajan, kuitenkin enintään seitsemän vuotta. Puolison opintojen tai työn vuoksi oleskelu ulkomailla ei ole hyväksyttävä syy tarkastelujakson pidentämiseen. Päinvastoin, yli kuuden kuukauden oleskelu poissa työmarkkinoilta ilman hyväksyttävää syytä johtaa siihen, että jäsenyys- ja työssäoloehdot tulee hankkia uudelleen ennen kuin päivärahaa voidaan maksaa.

Työttömyysturva EU:ssa ja ETA-alueella

Euroopan unionissa ja ETA-alueella työntekijä vakuutetaan työttömyyden

varalta siinä maassa, missä työtä tehdään. Vakuutus- ja työskentelykaudet voidaan tietyin edellytyksin siirtää jäsenvaltiosta toiseen. Pohjoismaiden sisällä muuttavilla on yhteisen sosiaaliturvasopimuksen ansiosta muihin EU- ja ETA-maihin muuttavia laajemmat edut.

Suomessa, Ruotsissa ja Tanskassa on vapaaehtoinen työttömyyskassajärjestelmä. Muissa EU- ja ETA-maissa työntekijä liittyy työntekomaan yleiseen vakuutukseen mentyään vähimmäisehdot täyttävään työhön. Työntekijä on vakuutettuna vain yhdessä maassa kerrallaan, kahdenkertaisesta vakuuttamisesta ei saa ylimääristä etua. Ruotsiin tai Tanskaan muuttavan ei kannata erota suomalaisesta kassasta ennen kuin hänet on hyväksytty kohdemaan työttömyyskassaan.

Jos jossain EU- tai ETA-maassa työskentelevä jää työttömäksi ennen kuin työttömyysetuuksien saamiseen tarvittava työssäoloaika on tullut täyteen, hän voi lukea hyväkseen vakuutus- ja työskentelykausia muista EU- ja ETA-maista sekä Sveitsistä (erillissopimus).

Työttömyyspäivärahan taso ja kesto määräytyvät kunkin maan kansallisten säännösten mukaisesti. Päivärahaa ei yleensä voida maksaa ennen kuin henkilö on työskennellyt maassa vähintään neljä viikkoa. Alkutyössäoloehdon pituus vaihtelee maittain, esimerkiksi Norjassa ja Tanskassa se on kahdeksan viikkoa. Muutto työttömänä maasta toiseen voi pudottaa henkilön työttömyysturvan ulkopuolelle.

Vakuutus- ja työskentelykausien osoittamiseen on vuonna 2010 laadittu uudet lomakesarjat, joilla tavoitellaan sähköiseen tietojenvaihtoon siirtymistä jäsenvaltioiden välillä vuodesta 2012 alkaen. Työttömyyskassat neuvovat tarkemmin menettelyistä.

Ansioapäiväraha-oikeus Suomessa

Jotta Suomeen palaavalle muussa EU/ETA-maassa ja Sveitsissä yli vuo-

den ajan työtä tehneelle henkilölle syntyy oikeus ansioapäivärahaan, hänen on työskenneltävä Suomessa vähintään neljän viikon ajan ja vähintään 18 tuntia viikossa. Päivärahan taso määritellään Suomessa tehdystä, vähintään neljän viikon työstä maksetun palkan perusteella.

Jos henkilö on ollut sopimusmaassa lyhytaikaisessa alle vuoden kestävässä työssä, vakuutus- ja työskentelykaudet voidaan lukea työssäoloehdoton ilman neljän viikon työskentelyehtoa Suomessa. Tällöin päiväraha määritellään osittain tai kokonaan sopimusmaassa saadusta palkasta.

Suomessa työntekijän on liitettävä työttömyyskassan jäseneksi kuukauden sisällä työnteon päättymisestä sopimusmaassa. Jäseneksi voi liittyä myös työttömänä. Jos henkilö liittyy kassaan myöhemmin, toisessa valtiossa hankittuja vakuutus- ja työskentelykausia ei voida ottaa huomioon työssäoloehdon määrittelyssä.

Pohjoismaiden sisällä muuttavilla laajemmat edut

Pohjoismaainen sosiaaliturvasopimus täydentää EU/ETA-alueen sopimuksia. Pohjoismaista viiden vuoden aikana takaisin Suomeen palaavalla henkilöllä on oikeus Suomen työttömyysturvaan ilman neljän viikon työssäoloehtoa. Tämä edellyttää, että henkilö ennen Suomesta lähtöään on ollut työttömyyskassan jäsen tai työskennellyt 18 tuntia yhden kalenteriviikon aikana tai hänelle on maksettu työttömyysetuutta.

Vakuutuskaudet toisesta Pohjoismaasta lasketaan työssäoloehdoton ja palkat otetaan huomioon päivärahan tasoa määritettäessä. Jos lähtömaasta on maksettu työttömyyspäivärahaa, lasketaan maksetut päivät mukaan 500 päivän enimmäismaksuaikaan. Toisen Pohjoismaan työttömyysvakuutuksesta tulee siirtyä suomalaiseen työttömyyskassaan kahdeksan viikon kuluessa.

Jos henkilö palaa Pohjoismaista yli viiden vuoden kuluttua, häneltä vaaditaan neljän viikon työssäolo Suomen työttömyyskassan jäsenyysaikana ennen kuin hänelle syntyy oikeus ansiopäivärahaan. Päiväraha määritellään tämän vähintään neljä viikkoa kestäneen palkkatyön perusteella samoin kuin henkilön palatessa EU/ETA-maista yli vuoden kestäneestä työstä.

Työnhaku EU- tai ETA-maassa

Työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautuneella henkilöllä on oikeus lähteä enintään kolmeksi kuukaudeksi työnhakuun EU/ETA-maihin ja samalla säilyttää oikeus työttömyyspäivärahaan Suomesta. Henkilöllä on työn vastaanottovelvollisuus EU/ETA-maassa suomalaisten säännösten mukaisesti.

Henkilön lähtiessä työnhakuun Suomesta hänen tulee olla ennen lähtöään työttömänä työnhakijana neljä viikkoa. Tätä aikaa voidaan lyhentää perustellusta syystä. Asian ratkaisee työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto). Työnhakijan on ilmoittauduttava jäsenvaltion toimivaltaiseen laitokseen työnhakijaksi seitsemän päivän kuluessa saadakseen päivärahaa katkeamatta myös muuttoajalta. Mikäli henkilö ilmoittautuu työnvälitykseen myöhemmin, päivärahaa maksetaan ilmoittautumispäivästä lukien.

Työttömyysturvaa maksetaan korkeintaan kolmen kuukauden ajan. Päivärahan maksaa suomalainen työttömyyskassa Suomessa toimivaan rahalaitokseen. Jos henkilö ei löydä työtä, hänen on kolmen kuukauden sisällä palattava Suomeen ja ilmoittauduttava TE-toimistoon, jotta oikeus ansiopäivärahaan ei katkea. Jos henkilö ei palaa työnhakijaksi Suomeen ensimmäisajan kuluessa, työttömyyspäivärahaa ei voida maksaa ennen kuin hän on ollut Suomessa työssä tai työvoimaviranomaisen osoittamassa koulutuksessa neljä viikkoa.

Kolmen kuukauden määräaikaa voidaan pidentää, jos paluun viivästymisen on johtunut sairaudesta tai muusta ylivoimaisesta esteestä. Päivärahaa ei kuitenkaan makseta pidemmältä ajalta kuin kolmelta kuukaudesta.

Kun henkilö aikoo lähteä ulkomaille työnhakuun, on hänen ilmoitettava lähdöstään etukäteen TE-toimistoon ja pyydettävä kassalta päiväraha-oikeuden osoittamiseen tarvittava dokumentti. Todistusta ei voida kirjoittaa henkilölle, joka on lomautettu tai jolle työvoimatoimikunta on määrännyt samalle ajalle korvauksettoman määrärajan eli karenssin.

Suomeen paluun jälkeen henkilö voi lähteä uudelleen työnhakuun vasta, kun hän on ollut Suomessa työssä vähintään neljä viikkoa ja sen jälkeen työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa neljä viikkoa.

Sosiaaliturva-asetusten soveltaminen

Euroopan unionissa jäsenvaltioiden välillä liikkuvien sosiaaliturvaa sää-

telee EU:n sosiaaliturva-asetus. Asetus 883/2004 korvasi 1.5.2010 alkaen asetuksen 1408/71. Se koskee aluksi vain EU-maita ja Sveitsiä. Asetusta 1408/71 sovelletaan siis edelleen ETA-maissa ja Sveitsissä liikkuviin henkilöihin. ■

Lisätietoa aiheeseen liittyen:

Työttömyyskassojen yhteisjärjestö, www.tyj.fi
Verottaja, www.vero.fi
Laki-kokoelma, www.finlex.fi
Kelan paikallistoimistot ja ulkomaanyksikkö: www.kela.fi
EU-tietosivut ja oppaat: <http://citizens.eu.int>
EU-säädökset: <http://europa.eu.int/eur-lex/fi/index.html>
Euroopan Unioni ja toimivaltaiset laitokset: <http://europa.eu.int>
Eläketurvakeskus: www.etk.fi
Työttömyysturva: www.tyj.fi

Lastensaarna

Joukko eläväisiä lapsia kokoontuu kirkon etupenkkiin. Osa istuu portailla pastorin ympärillä. Aikuiset seuraavat tarkkaavaisina ja hymyillen. Alkamassa on lastensaarna pohjoisamerikkalaisessa kirkossa.

PANU PIHKALA

SEURAKUNTAPASTORI, KIRKKONUMMEN
SUOMALAINEN SEURAKUNTA

Lastensaarna on Pohjois-Amerikassa kovaa vauhtia yleistynyt tapa, jossa lapset osallistuvat jumalanpalveluksen alkuosaan ennen pyhäkouluun siirtymistä. Usein alkuvirren ja tervetulotoivotuksen jälkeen pastori kutsuu lapset kirkon etuosaan. Muutamassa minuutissa hän käsittelee päivän tekstin ja teemojen ydinasioita lapsille ymmärrettävällä tavalla, mikä yleen-

sä vaatii kysymyksiä lapsille tai ainakin havainnollistamista.

Moni on kysellyt, kumpaa joukkoa lastensaarna lopulta enemmän palvelee: lapsia vai aikuisia? Ehkä vastaus löytyy kaikkien lapseudesta: Jumalan lapsena oleminen yhdistää eri ikäryhmät. Aikuisillekin tekee hyvää saada yleistajuinen johdanto päivän aiheisiin. Lapset nauttivat erityishuomiosta ja kohtelusta ja saavat kokemuksen samaan jumalanpalvelukseen osallistumisesta.

Haasteitakin on

Lastensaarna-käytännössä on haasteensa. Se vaatii saarnaajilta taitoja puhua lapsille, mutta näiden taitojen opetteluinen palvelee muitakin puheviestintää. Moni on kysellyt, onko lastensaarnan seurauksena itse asiassa se, että aikuiset ihastelevat lap-

sia niin paljon, etteivät oikeastaan kuuntele itse sanoja. Tämä on täysin mahdollista, mutta lasten esille nostamisen voi nähdä myös hyvin kristillisenä toimenpiteenä, ja jopa korjausliikkeenä tiedollisten ominaisuuksien ylikorostamiseen.

Olennaista lienee tasapaino eri ikäryhmien ja toimintatapojen välillä. Itse mielelläni näkisin Suomessa suurempaa yhteyttä lasten ja normaalin jumalanpalveluksen välillä: perhemessuperinteemme on hyvin rikas, mutta ehkä voisimme joskus harrastaa lastensaarnoja johdantosanojen yhteydessä?

Kirjoittaja valmistelee väitöskirjaa luterilaisesta ekoteologiasta. Hän on kevään tutkimusjaksoilla Lutheran School of Theology at Chicagossa.

"Kumpaa joukkoa lastensaarna lopulta enemmän palvelee: lapsia vai aikuisia?"

KOHTI UNELMA-AMMATTIA

ANSSI PYYKKÖNEN

KIRKKOMUSIIKINOPISELIJA,
TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU

Olen pikkupojasta asti halunnut kanttoriksi. Olin ehkä 5-vuotias, kun olimme tulossa vanhempieni kanssa Kauneimmat joululaulut -tilaisuudesta Kotkan kirkosta, ja tuolloin olin sanonut, että haluan soittaa urkuja työkseni. Ja näin on nyt käymässä. Elän mielestäni elämäni parasta aikaa, opiskelen kirkkomusiikkia ja jonakin päivänä minusta tulee kanttori.

Nuoruudessani kanttorin ammatti unohtui joksikin aikaa alkaessani haaveilla ravintolakokin ammatista. Se on aina ollut toinen toiveammattini.

Ollessani ala-asteella leikimme naapurin Jonin kanssa Patakakkosta niin innokkaasti, että kodinhoitohuoneen seinät olivat kermavaahdon ja hedelmäpalojen peitossa. Ravintolakokiksikin pyrin opiskelemaan, mutta onneksi kirkkomusiikki vei voiton.

Aloitin pianotunnit ala-asteella Kotkan opistossa ja myöhemmin Kotkan seudun musiikkiopistossa. Rippikoulun jälkeen olin mukana kotiseurakuntani toiminnassa ja isoskoulutuksessa, jossa tietysti pääsin säästämään Elämän siiville -laulukirjan lauluja. Kaikkein eniten minua kuitenkin kiinnostivat urut. Aloin käydä lähes joka sunnuntai messussa. Muistan katselleeni kanttoreiden jalkoja heidän soittaessaan ja kuvittelin itseni heidän paikalleen. Noihin aikoihin pääsin itsekin kokeilemaan tuota upeaa soitinta ja sain ensimmäiset urkututuntini. Lukiossa ammatinvalinta olikin jo täysin selvää.

Kanttorin työssä ei ole kahta samanlaista päivää, ja se on ehdottomasti tämän työn parhaita puolia. On paljon erilaisia tilaisuuksia kuten häitä, hautajaisia, messuja, rippikoulua ja konsertteja, vain muutamia mainitakseni. Kanttori tapaa työssään erilaisia ihmisiä. Antoisaa työtä siis! En pidä liian tarkkaan aikatauluteuista päivistä. Minusta ei olisi istumaan työpöydän ääressä kahdeksasta neljään. Kanttorin työssä on paljon vapautta, jota myös kaipaan. Olen toiminut useampaan kertaan kanttorin sijaisena sekä kesäkanttorina, ja parasta on, kun voi itse suunnitella milloin tekee mitään. Tietysti toimitukset ja muut tilaisuudet tulee tehdä ajallaan.

Aikaisemmin kärsin järkyttävästä esiintymiskammasta. Musiikkiopiston matineat olivat mielestäni kauheita tilaisuuksia. Ensimmäinen esiintymiseni urkujen kanssa oli Langinkosken kirkossa vuonna 2002. Kevätkonsertissa esitin ”Pikkubachin” F-duuri preludin. Käteni vapisivat ja hikosivat niin, ettei soittamisesta tahtonut tulla mitään. Sitten olen päässyt esiintymiskammasta. Olen varma, että se on opiskelun, monien esiintymisten ja kanttorina toimimisen ansiota. Nykyisin nautin esiintymisestä ja välillä tunnen tarvettakin siihen.

Kaksi vuotta sitten toimiessani kesäkanttorina kohtasin suuren haasteen: vuonna 1994 syntyneiden rippikoulun. Pikkoveljeni **Joona** on syntynyt juuri tuona vuonna. Minulle tietysti osui työnjaossa tuo rippikouluryhmä, jossa veljeni sekä monet hänen ystävänsä ja kaverinsa olivat. Minua jännitti aivan suunnattomasti. Miten osaisin ja pystyisin ottamaan opettajan roolin heidän edessään. Kaikki sujui kuitenkin hyvin, ja oli hienoa olla kanttorina oman veljen konfirmaatiossa.

Olen onnellinen, että olen valmistumassa toiveammattiini. Koen, että kanttorin ammatti ja seurakuntatyö ovat juuri minua varten. Tunnen tarvetta saada palvella ihmisiä musiikin kautta ja auttaa heitä valitsemaan kulloinkin tarvittavaa musiikkia. Urkumusiikki on minulle rakasta ja ehdoton suosikkini urkumusiikin säveltäjistä on Dietrich Buxtehude. Mukanaolo Kanttori-urkuri-liiton opiskelijatoimikunnassa ja liiton erilaisissa tilaisuuksissa on antanut paljon arvokasta tietoa työelämästä ja jatkuvasti vahvistanut haluani toimia kanttorina.

Nyt vain odotan kesää, jotta pääsen jälleen kesäkanttoriksi. Voi olla, että tulee myös kokattua jotain uutta ruokaa, jota en ole ennen tehnyt. Mistähän saisin hyviä vinkkejä? Harmi, ettei Patakakkosta enää esitetä, mutta onhan noita muitakin inspiroivia ruokaohjelmia. ■

KUVA: JOHAN PALANDERI

Parisuhde on

**"Työntekijä kantaa työyhteisön
kulttuuria kotiin ja kodin
kulttuuria työyhteisöön."**

kaikupohja TYÖSSÄ KOETULLE

HANNU KUUSNIEMI

KAPPALAINEN, KOKKOLAN SUOMALAINEN SEURAKUNTA

Yhteiskunta on suojellut yksilöä lain voimalla rajoittamalla vuorokautista ja vuotuista työaikaa. Perheelle on annettu aikaa lainsäädännöllä, erityisesti lapsen syntymän aikoihin äitiyslomilla ja isyysvapailla. Mutta lain avulla voidaan vaikuttaa vain rajallisesti kodin ja työn vuorovaikutukseen. Työn vaikutukset virtaavat kotielämään ja kotona koettu vaikuttaa työhön. Tiedämme kokemuksesta, että perheen hyvinvointi tukee ja pahoinvointi taakoittaa työntekoa.

*M*onissa työyhteisöissä on entistä tasapuolisemmin sekä miehiä että naisia. Naiskanttorien ja -pappien määrä on kirkossa lisääntynyt. Voisi olettaa, että avioliiton sekä myönteinen että kielteinen vaikutus työelämän vuorovaikutukseen on entistä merkittävämpi. Työurien pidetessä avioliiton eri vaiheet voivat vaikuttaa entistä enemmän työssä koetun vuorovaikutuksen tulkintoihin ja tunnetiloihin.

David Augsburger sanoo avioliitosta olevan neljä kehitysvaihetta. Myös työryhmän kehitys voidaan jakaa nel-

jään vaiheeseen. (Edgar H. Schein, Taru Kaivola) Vaiheissa on paljon samanlaisuutta. Mitä vaikutuksia sillä on työntekijälle, kun hän on avioliitossaan toisessa vaiheessa ja työyhteisö on jo neljännessä vaiheessa. Tai mitä merkitsee työntekijälle se, että hän itse on avioliitossaan jo neljännessä vaiheessa, mutta työyhteisön kehitysvaiheet ovat vasta alussa. Eikä sekään lie vähäpätöinen asia työyhteisön sisäisen vuorovaikutuksen kannalta, että työntekijät tulevat hyvin erivaiheisis- ta avioliitoista.

Moni voi varmaan jakaa sen työntekijän kohtalon, joka elämänsä ruuhkavuosien keskellä huokaisi keskuste-

lun päätteeksi: ”Pahus. Sama juttu kotona ja työpaikalla. Kummassakaan ei kuunnella.” Tuttua voi olla myös se, miten kohta kuusikymppinen työntekijä purkautui aviopuolisolleen: ”En kestä kokouksia, joissa esimies puhuu yksin, jotkut myötäilevät ja suurin osa vaikenee kivettynyt ilme kasvoillaan.”

Avioliiton ja ryhmän vaiheet

Kovasti tiivistäen avioliiton ja ryhmän vaiheita voi kuvata seuraavasti:

Ensimmäisessä vaiheessa viestintä avioliitossa on sen mukainen, mitä olettaa toisen odottavan. Puolisot ummistavat silmänsä erilaisuudelta ja välttävät riitaa. Aviopuolisot sulautuvat toisiinsa.

Työryhmässä näyttää aluksi käyvän samalla tavalla. Ryhmäläiset osoittavat hyväksyntää ja toivovat tulevaisuuden hyväksytyiksi ryhmässä. Vähitellen aletaan kysellä omaa paikkaa ja tehtä-

vää. Aluksi ryhmä on hyvin riippuvainen johtajasta. Häneen asetetaan paljon toiveita ja odotuksia.

Toisessa vaiheessa alkavat jo avio-kumppanin erilaisuuden karsimisyri-tykset ja oman tahdon ajaminen manipuloiden taivuttamalla ja houkuttamalla. Tunteiden annetaan räiskyä ja erimielisyydestä syntyy riita. Nyt aletaan etsiä omaa roolia vihoittelemalla ja kilpailemalla. Roolit saattavat jo alkuvaiheessa lukkiutua, ja niin avioliiton kehitys tyrehtyy.

Työryhmässä tapahtuu samantapaista. Kilpailu lisääntyy, testataan toisten mielipiteitä ja johtajaa vastaan aletaan kapinoida. Roolien muodostuminen voimistuu ja kirjoittamattomia sääntöjä alkaa muodostua. Samanmieliset ryhmän jäsenet klikkiytyvät etsiessään tukea omille mielipiteilleen.

Kolmanteen vaiheeseen edenneessä aviosuhteessa alkaa löytyä oletusten ja

toiveiden takaa se todellinen toinen ihminen. Vuorovaikutus on aitoa kannustamista ja tasa-arvoa kunnioittavaa. Erilaisuutta aletaan arvostaa luovuuden lähteenä. Erimielisyys ei enää aina merkitsekään riitelyä. Riidat sovitetaan entistä nopeammin. Tasavertaisuus lisääntyy. Nyt suojellaan sekä läheisyyttä että itsenäisyyttä.

Työryhmässä vuorovaikutus alkaa vapautua ja tehtävät ja roolit vakiintuvat. Yhteistyössä on tekemisen meininki. Ryhmän jäsenet arastelevat vielä omana itsenä olemista. Ryhmässä kaikki eivät keskustele kokouksissa ja päätökset jäävät johtajan yksin tehtäväksi. Pelätään konflikteja ja pyritään näennäiseen harmoniaan. Monet ryhmät jäävät tälle tasolle.

Neljännessä vaiheessa avioliitto on saavuttanut tason, jossa vuorovaikutus on tasavertaista ja vastavuoroista. Elämä soljuu erilaisuudesta iloiten ja

toinen toistaan tukien. Ristiriidat tuovat lisää myönteistä kasvuvoimaa avioliiton kehitykseen. Roolit vaihtuvat sen mukaan, mitä tehtävät kulloinkin vaativat. Suhteessa tehtävät jakautuvat luovasti.

Työryhmässä eletään tuolloin kypsän toiminnan aikaa. Ryhmän jäsenten välit on moneen kertaan puitu ja myös suhde johtajaan on tasa-arvoistunut. Tarkoituksenmukaisuus alkaa ohjailla vuorovaikutusta ja yhteistyötä. Roolit alkavat olla väljät ja niitä voidaan vaihtaa, jos on tarvetta. Ryhmäläisten taidot ja kyvyt pääsevät esiin ryhmän tehtävän hyväksi. Myös johtaja työskentelee ryhmän hyväksi. Ristiriidat puidaan ja niistä opitaan.

Avioliitto peilautuu työelämässä

Kun kiinnitetään huomio perheen ja työn rajapintaan, niin ensimmäi-

nen toteamus on, että perhettä ja työyhteisöä ei voi sulkea toisistaan pois. Työntekijä kantaa työyhteisön kulttuuria kotiin ja kodin kulttuuria työyhteisöön. Koska näin on, niin voi olettaa, että työyhteisöön tulevalle voi olla ristiriitaisia ajatuksia hänen kohdatessaan sellaisen työyhteisön, joka on eri vaiheessa kuin oma parisuhde, ja toisaalta hän sopeutuu ja iloitsee työyhteisöstä, jonka vuorovaikutus myötäilee kotona koettua.

Työyhteisön vuorovaikutuksessa koemme väistämättä toistuvan elävämmin sen, mitä parhaillaan koemme avioliitossa. Tämän voi kokea samaa sukupuolta olevan kanssa käydyssä keskustelussa, mutta avioliiton vaiheet ilmenevät erityisesti eri sukupuolten välillä. Naisen voi olla vaikea erottaa esimiehen kannanottoja siitä, minkä merkityksen hän antaa avio-

miehen vastaavanlaisille kommentteille. Samoin käy myös miehelle naisjohtajan kanssa käydyssä vuorovaikutuksessa.

Työssä voi taakoittaa se, että rooliaan puolisona etsivä tulkitsee olevansa samassa tilanteessa myös suhteessa esimiehiin ja työtovereihin. Tai jo avioliiton neljännessä vaiheessa olevan voi olla raskasta toimia johtajan kanssa, joka omassa avioliitossaan katsoo olevansa puolisoaan ylempänä ja viimeisen sanan sanoja.

Variaatioita on monia. Olennaista lienee se, että työntekijä tarkkailee omaa käytöstään ja omia tulkintojaan kokemastaan vuorovaikutuksesta. Se missä vaiheessa työntekijä on omassa avioliitossaan, vaikuttaa hänen tunteisiinsa ja tulkintoihinsa työyhteisön vuorovaikutuksesta ja rooleista. ■

Usko uusin sanoin: Armo on hyväksytyksi tulemista

HEIKKI TERVONEN

PAPPI, TOIMITTAJA JA KIRJAILIJA

Voidaanko kristinuskon sanoma ilmaista uusin sanoin?

Saksalais-amerikkalainen teologi ja uskonnonfilosofi Paul Tillich totesi, että harvat sanat ovat meille vieraampia kuin kristinuskon ydinsanat synti ja armo. Ne ovat vieraita siksi, että ne ovat niin tuttuja. Siksi hän tahtoi ilmaista ne uusin, tuorein sanoin, että aikamme ihminen voisi kokea kristillisen uskon todeksi.

Vuosisatojen kuluessa synti ja armo ovat saaneet Paul Tillichin (1886-1965) mukaan väärin sivumerkityksiä (Paul Tillich: Perustukset järkkivät, suomentanut Tuulikki Palomurto, Kirjapaja 1966). Ne ovat menettäneet niin paljon alkuperäistä voimaansa, että meidän on syytä vakavasti kysyä, pitäisikö niitä ollenkaan käyttää vai pitäisikö ne hylätä kokonaan. Kuitenkin uskonnollisen perintemme suuriin sanoihin liittyy Tillichin mukaan sellainen salaperäinen seikka, että niitä ei voi korvata toisella.

Vaikka sanoja ei voi korvata, niitä voi yrittää lähestyä uudesta näkökulmasta. Tillich ehdotti, ettemme yrittäisi niinkään vaihtaa käsitteitä uusik-

si kuin yrittää kertoa omasta synnin ja armon syvästä peruskokemuksesta uusin sanoin. Tällöin hän ehdotti synti-sanana vastineeksi eroa. Jokainen synti on eroa. Ero on kolminkertaista: ihmiset ovat erossa toisistaan, yksityinen ihminen on erossa itsestään ja kaikki ihmiset ovat erossa olevaisen perustasta.

Mitä armo ei ole?

Armoa on yhtä vaikea kuvata kuin syntiä. Joillekin ihmisille armo merkitsee kuninkaan tai isän suopeutta antaa yhä uudelleen anteeksi alamaistensa tai lastensa mielettömyys ja heikkous. Tillichin mielestä meidän täytyy kuitenkin hylätä tällainen käsitys armosta, sillä se on vain lapsellista ihmisarvon alentamista.

Toisille armo on sielun pimeissä sopukoissa oleva taianomainen voima, jolla ei ole mitään merkitystä käytännön elämässä. Toisille taas armo merkitsee hyvyyttä, jota voimme tavata elämän julmuuden ja hävityksen keskellä. Mutta silloin ei ole väliä, sanomeko ”elämä jatkuu” vai ”elämässä on armoa”. Jos armo ei merkitse sen enempää, koko sanan pitäisi hävitä käytöstä - ja se, niin Tillich ennusti, tulee häviämään.

Toisille ihmisille armo merkitsee luonnolta tai yhteiskunnalta saatuja lahjoja ja kykyjä tehdä hyviä tekoja näiden lahjojen avulla. Mutta armo on enemmän kuin lah-

"Tarvitsemme armoa, koska olemme erossa toinen toisestamme."

jat. Armon ilmenemiseen liittyy aina käsite "huolimatta". Armo tapahtuu huolimatta erosta. Armo on hylätyn hyväksymistä. Armo muuttaa kohtalon merkitykselliseksi elämänosaksi. Se muuttaa syyllisyyden luottamukseksi ja rohkeudeksi. Sanassa armo on jotakin riemullista, sillä huolimatta synnin suuruudesta armo on vielä suurempi.

Julma muille, julma itselle

Tarvitsemme armoa, koska olemme erossa toinen toisestamme. Tillichin mukaan sydänten välisen eron muurit ovat yhä uskottoman lujat. Olemme erossa myös itsestämme. "Itseään tuhoava ihminen" ei ole vain kirjan nimi, vaan elämä voi kääntyä itseään vastaan aggressiivisuuden, vihan ja epätoivon vaikutuksesta.

Olemme tottuneet tuomitsemaan iterakkauden, mutta itse asiassa haluamme tuomita sen vastakohtan, joka on alituisesti vainoava itsekkyyden ja itsevihan sekoitus. Se estää meitä rakastamasta toisia ja antautumasta sille rakkaudelle, jolla meitä ikuisesti rakastetaan. Se, joka pystyy rakastamaan itseään, pystyy rakastamaan myös toisia. Se, joka on oppi-

nut voittamaan itsehalveksunnan, on voittanut myös halveksunnan toisia kohtaan.

Syvä eromme johtuu siitä, ettemme pysty tuntemaan suurta, armeliasta, jumalallista rakkautta itseämme kohtaan, vaan jokaisessa meissä on päinvastoin itsetuhon vaisto, joka on yhtä voimakas kuin itsesäilytysvaisto. Taipumuksemme toisten häpäisemiseen ja tuhoamiseen liittyy joko avoin tai piilevä taipumus itsemme häpäisemiseen ja tuhoamiseen. Julmuus toisia ihmisiä kohtaan on aina myös julmuutta itseämme kohtaan.

Koko elämämme on erossa olemista toisista ja itsestämme, koska olemme erossa olemisemme perustasta. Olemme erossa elämämme alkupe-
räästä ja päämäärästä. Emme tiedä, mistä olemme tulleet ja minne olemme matkalla. Olemme erossa olemisemme salaisuudesta, syvyydestä ja suuruudesta.

Suurin synti on epätoivo

Eron kuilu ei aina ole näkyvä. Mutta se on käynyt meidän sukupolvellemme yhä näkyvämmäksi tarkoituksettomuuden, tyhjyyden, epäilyn ja kynnissyden tunteemme takia. Me

ilmaisevat epätoivoamme ja eroamme elämämme juurista ja päämäärästä. Synti on syvällisimmässä merkityksessään, epätoivon syntinä, tullut keskuudessamme suureksi.

"Mutta missä synti on tullut suureksi, siellä armo on tullut ylenpalttiseksi", kirjoitti Paavali. Kun Kristus ilmestyi hänelle Kristuksena hetkellä, jolloin hän oli syvimmin vieraantunut muista ihmisistä, itsestään ja Jumalasta, hän huomasi olevansa hyväksytty, vaikka olikin hylätty. Ja kun hän huomasi, että hän oli hyväksytty, hän pysyi itse hyväksymään itsensä ja pääsemään sovintoon toisten kanssa. Silloin armo tavoitti hänet.

Armo ei merkitse, että yhtäkkiä uskoisimme Jumalan olevan olemassa, Jeesuksen olevan Vapahtaja tai Raamatun olevan totta. Usko siihen, että jotain yleensä on, on melkeinpä armon vastakohta. Eikä armo liioin merkitse vain edistymistä moraalisessa itsehillinnässä ja taistelussa erityisiä vikoja vastaan suhteessa ihmisiin ja yhteiskuntaan. Moraalinen kehitys voi olla armon hedelmä, mutta se ei ole itse armo. Moraalinen kehitys voi jopa estää ottamasta vastaan armoa.

Armottomia oppeja

Liian usein kristilliset opit omaksutaan ilman armoa ja liian monia armottomia taisteluita käydään persoonallisuudessamme pahan juonia vastaan. Tällainen armoa vailla oleva suhde Jumalaan johtaa meidät joko kopeuteen tai epätoivoon. Tillichin mukaan olisi parempi kieltäytyä ottamasta vastaan Jumalaa ja Kristusta ja Raamattua kuin ottaa hänet tai sen

ilman armoa. Sillä jos niin teemme, teemme sen vieraantumisen tilassa, ja näin eron kuilu syvenee. Emme voi muuttaa elämäämme, jollemme anna armon muuttaa sitä.

Sen sijaan armo kohtaa meidät, kun kuljemme tyhjän tarkoituksettoman elämän pimeässä laaksossa. Se kohtaa meidät tuntiessamme eron tavallista syvempänä, koska olemme loukanneet toista elämää. Se kohtaa meidät, kun inhoamme omaa olemistamme, välinpitämättömyyttämme, heikkouttamme, vihamielisyyttämme, levottomuuttamme ja päämäärättömyyttämme. Se kohtaa meidät, kun vuodesta toiseen kaipaamme elämän täydellisyyttä, kun vanhat voimat hallitsevat meitä niin kuin kymmeniä vuosia sitten, kun epätoivo tuhoaa kaiken ilon ja rohkeuden.

Sinut hyväksytään

Joskus tuollaisina hetkinä valo murtautuu aaltona pimeyteen, ja on kuin ääni sanoisi: ”Sinut hyväksytään. Kaikesta huolimatta sinut hyväksytään. Sinut hyväksyy se, joka on sinua suurempi ja jonka nimeä et tiedä. Älä kysy sen nimeä, ehkä opit sen myöhemmin tuntemaan. Älä yritä tehdä nyt mitään, älä aio mitään. Hyväksy vain se tosiasia, että sinut hyväksytään.” Jos näin tapahtuu, koemme armon. Ehkä emme ole sellaisen kokemuksen jälkeen parempia kuin ennen emmekä usko enempää kuin ennen. Kuitenkin kaikki on muuttunut. Sillä hetkellä armo voittaa synnin ja sovitus rakentaa sillan yli vieraantumisen kuilun. Eikä tähän kokemukseen vaadita mitään, ei uskonnollisia, ei moraalisia eikä älyllisiä ennakkoe-

htoja, ei mitään muuta kuin vastaanottamista.

Silloin koemme armon, kun elämä pääsee yhteyteen elämän kanssa. Silloin ymmärrämme toisiamme. Pystymme hyväksymään toisen elämän, vaikka se olisi meille vahingollinen ja vihamielinen, sillä armon välityksellä tiedämme sen kuuluvan samalle perustalle, jolle mekin kuulumme ja joka meidät on hyväksynyt. Koemme armon, joka pystyy voittamaan sukupuolien, sukupolvien, kansojen ja rotujen traagisen erossa olon ja vieläpä ihmisen ja luonnon syvän erossa olon. Joskus armo ilmestyy kaiken tämän eron keskelle ja yhdistää meidät niihin, joihin kuulumme. Sillä elämä kuuluu elämään.

Koemme hetkiä, jolloin hyväksymme itsemme, koska meitä suurempi on hyväksynyt meidät. Ne hetket saavat meidät rakastamaan elämäämme, hyväksymään itsemme, ei hyvyyden takia eikä itsetyytyväisyydestä, vaan siksi, että meillä on varmuus elämämme ikuisesta tarkoituksesta. Emme voi pakottaa ketään hyväksymään itseään. Mutta joskus tapahtuu, että saamme voimaa sanoa ”kyllä” itsellemme, että rauha laskeutuu meihin ja että meidän oma itsemme yhtyy itseensä. Silloin voimme sanoa armon tulleen osaksemme.

Synti hajonnut synneiksi

Systemaattisessa teologiassaan Tillich esitti synnin uudeksi ilmaukseksi vieraantumisen. Ihminen on vieraantunut omasta todellisesta olemisestaan. Hänen vihansa Jumalaa kohtaan osoittaa kiistatta, että hän kuuluu Jumalalle. Mutta missä on mahdollista

vihata, siellä on myös mahdollisuus rakastaa.

Tillich jatkoi, että käsite vieraantuminen ei voi kuitenkaan kokonaan korvata käsitettä synti. Apostoli Paavalin puhui Synnistä yksikössä (Tillich käyttää isoa alkukirjainta). Hän näki sen lähes persoonallisena voimana, joka hallitsee maailmaa. Mutta niin roomalaiskatolisessa kirkossa kuin protestanttisissa kirkkoissa on puhuttu synneistä enimmäkseen monikossa. Niitä on pidetty poikkeamisina moraalilaeista. Mutta tällä on Tillichin mukaan hyvin vähän tekemistä Synnin kanssa, joka on vieraantumista Jumalasta, omasta itsestään ja maailmasta.

Kuitenkaan vieraantuminen ei kuvaa Synnin yhtä oleellista puolta: henkilökohtaista tekoa kääntyä pois siitä, mihin hän syvimmältään kuuluu. Synti ilmaisee terävästi henkilökohdaisen vapauden ja syyllisyyden kaikkea sen traagista puolta vastaan. Siksi vaikka Synti tulkittaisiinkin vieraantumisenä, on Synnin käsite säilytettävä. Synti ei ole vain järkyttävä tila, vaan myös henkilökohtainen teko.

Synnit ovat ilmausta Synnistä. Paavalin mukaan kaikki, mikä ei ole uskosta, on Syntiä. Se on yhteyden rikkomista ja rikkoutumista Jumalan kanssa. Tämä aiheuttaa meissä ihmisissä vieraantumisen itsestä, toisista ihmisistä, luonnosta ja Jumalasta. Jeesuksen mukaan kaikki lait saavat täytymyksensä rakkauden laissa, jossa vieraus on voitettu. Rakkaus on vieraantumisen vastakohta. Se pyrkii yhdistämään eroon joutuneet. Uskossa ja rakkaudessa voitetaan Synti, koska niissä uudelleen yhdistyminen voittaa vieraantumisen. ■

Tunturipappina Ylläksellä

RISTO AHTI
KIRKKOHERRA,
YPÄJÄN SEURAKUNTA

Huhtikuun alussa olin viikon talkoohommissa runsaat kymmenen vuotta toiminnassa olleen Pyhän Laurin kappelin tunturipappina Kolarissa Äkäslompolossa.

Nykyisin tunturipappi asuu Espoon seurakuntien omistamassa kaksiossa parin kilometrin päässä kappelista. Ensimmäisinä vuosina asuin itsekin kappelin sakkastissa, jossa pieni keittiö ja sauna palvelivat yöpyjää. Mutta jos papilla oli perhe mukana, niin ahtaaksi kävivät olot. Siksi toimeliaat hankkivat uudet asuintilat. Vielä viime vuosisadalla tunturipapille oli varattu asuntovaunu.

Talkoisiin mennään omalla autolla ruokakassit mukana, jos ei halua käydä alueen lukemattomissa ruokapaikoissa. Asunto kuuluu papille luontaisena, muut menot hän hoitaa itse.

Kun toimin tunturipappina, olen vuosilomalla Ypäjän kirkkoherran virasta. Alueen hyvä tuntemus helpottaa viikko-ohjelman läpiviemistä, samoin kuin kiinnostus hiihtämiseen, lasketteluun ja itse luontoon. Satojen kilometrien latuverkosto tarjoaa vaihtelua, ja taukopaikoilla syntyy keskuste-

Ylläs-virsi

*"Ylläs-huipun vierellä,
järvet metsät tunturit, kulkijaansa odottaa,
töitä Luojan katsomaan.*

*Kansa siellä ahkeroiden, elantonsa ansaitsee,
maastoon hienoon vaihtuvaan, ihmismieli halajaa.*

*Palvelevat ihmiset, lomalaista odottaa,
heille hyvää tarjoten, helmet kauniit muistojen.*

*Latuverkko komea, johtaa metsän
siimekseen, patikoijan poluille,
tunturien rinteille.*

*Kotiseuturakkaus, siellä näkyy kaikessa,
alla revontulien, mahtavassa luonnossa.
Lepo toivo raukeus, kohtuullinen iloisuus,
pitää mielen terveenä, toiveikkuuden herättää."*

**Tunturipapilla on
keltainen liivi
päällä tai puserossa
on ommeltuna
tunturipappimerkki.**

lua hiihtäjien kanssa. Tunturipapilla on keltainen liivi päällä, josta ihmiset tunnistavat hänet, tai puserossa on ommeltuna tunturipappimerkki.

Tänä vuonna olin etukäteen mainostanut joitakin laavuja, joissa tietynä aikana tapaani ihmisiä ja laulatan kirjoittamaani Ylläksen virttä. Virsi lauletaan Herraa hyvää kiittäkää -virren sävelellä. Ohjelmaan mahtui myös leikkimielistä arvontaa. Jotkut olivat suunnistaneet paikalle tarkoituksella ja jotkut osuivat sinne sattumalta, mutta hauskaa oli rupatella ja laulella raikkaassa talvisäässä.

Ylläksen alueella tunturin molemilla puolilla on yrityksiä, joiden lukumäärä lisääntyy jatkuvasti. Olen pitänyt tapanani vierailla myös uusissa yrityksissä. Esittelen itseni ja tutustun yrityksen tarjontaan ja toivotan siunausta. Joskus on joku kokenut saaneensa toiminnalleen oikein kirkollisen siunauksen ja ilahtuneena yllätyksestä kiittänyt pappia käynnistä. Myös etukäteen on sovittu käynnistäni.

Kirkollisia toimituksia

Päiväohjelmani on sisältänyt itse valmistamani aamiaisen, jonka jälkeen olen lähtenyt hiihtämään, sitten sauna ja ruoka sekä illalla kirkko. Jokaiseen viikkoon on sisältynyt myös 50 kilometrin lenkki. Monesti on hiihtoni katkaissut sovittu kirkollinen toimitus. Lähinnä ne ovat olleet vihkimisiä. Tänä vuonna minulla oli myös kaste lomamökissä, kastettavana oli herttainen poikavauva Orivedeltä.

Päivittäin pidän sekä omaa että tunturipapin päiväkirjaa. Aikaisemmin jutut olivat pitkiä, mutta nykyisin aika riittää lyhyempiin sepustuksiin. Jonkinlaisesta aikataulusta on pidettävä kiinni, jotta saunan ehtii kunnolla lämmittämään ja ruokailemaan ennen iltapuolen ja illan menoja.

Sunnuntain hartaus ja torstain messu kappelissa kuuluvat ohjelmaan. Keskiviikkona tehdään pitkä kierros tunturin toiselle puolelle Lainioon Pyhän Johanneksen kappeliin lumilinnan viereen ja tunturihotelliin sekä

kylpylä Saagaan hartaushetkiin. Varsinkin Ylläsjärven Tunturihotellin (entinen Karjalan liiton maja) kota täyttyy ääriään myöten väestä. Mukana olevista monisteista lauletaan ja keskustellaan huumoria unohtamatta puheen kera. Päivä venyy pitkäksi juuri keskiviikkona, jolloin vielä ilta-myöhällä poikkean Riemuliiterin myllytanssien puurolle. Ruispuuro voisilmän kera maistuu. Tunturipapin asunto on lähellä Riemuliiteriä, joten kävellessä tuo matka tehdään ja nautitaan Lapin yön tähtitaivaasta. Tänä vuonna sään nopea lämpeneminen teki tiet sohjoisiksi, ja pari kertaa juutuimme autolla kinokseen. Onneksi oli varattuna lapio tavarasäilöön.

Kappelin pari sataa henkeä vetävässä salissa pidetään paljon konsertteja. Olen usein tarjonnut kupillisen tai pari kahvistani myös esiintyjille ennen konserttia. **Petri Laaksonen** on osunut usein yhtäaikaa konsertoimaan viikollani. Niin tapahtui tänäkin vuonna. Samoin maankuulu Korsuorkesteri piti iltansa, ja myös kirkkonäytelmä

Jokainen tunturiviikko on erilainen löytöretki luontoon ja ihmisten pariin. Etukäteen ei osaa ennustaa kokemuksia, joiden kanssa ajelee takaisin etelään lähes tuhat kilometriä.

osui viikkooni. Näytelmä oli paikallisen **Uuttu-Kallen** kirjoittama ja nimeltään Nilssan Jussan usko. Tänä vuonna kappelissa oli ohjelmaa jokaisena iltana.

Ennen esityksen alkua jututan ihmisiä, kerron kirkosta ja vastaan kysymyksiin. Tätä lämmittelyä voi kestää jopa kolmekin varttia, sillä suosittuihin konsertteihin tullaan ajoissa. Valitettavasti osa halukkaista jää ilman pääsypilettiä.

Ei pelkkää iloa

Onnettomuuksia ja suruakin sisältyy viikkoon. Joka talvi ihmisiä menehtyy ladulla. Olen pitänyt porukoille hartaustilaisuuden kappelissa, kun ajasta on sovittu. Samalla muistellaan kynttilöin äkillisesti joukosta poislähtenyttä.

Tänä vuonna hiihtolenkillä kadonnutta naishiihtäjää etsittiin monena päivänä, ja asia jäi täydelliseksi arvotukseksi: mihin alueen hyvin tuntenut ihminen voisi kadota? Itsekin

hiihtelin oletetulla katoamisalueella ja korppien ääntelystä päätelin eräässä paikassa olevan jotakin, mutta nopeasti sulamaan ruvennut lumi esti pääsyni pois laduilta. Uskon, että pelastajat tekivät kaikkensa. Olin jopa varautunut erityishartauteen tapauksen johdosta, jos sitä olisi minulta pyydetty.

Erään kerran vierailin lääkärikeskuksessa. Lentokelin ansiosta odotushuoneessa oli raajojansa nyrjäyttäneitä ihmisiä. Ehkä siinä joku ilahdui, kun tuntu-

ripappi tuli joukkoon ”klenkkavaan”, ja kysyi, miksi tulit tänne. Vastasin, että tulini teitä katsomaan ja ilahduttamaan.

Jokainen tunturiviikko on erilainen löytöretki luontoon ja ihmisten pariin. Etukäteen ei osaa ennustaa kokemuksia, joiden kanssa ajelee takaisin etelään lähes tuhat kilometriä.

Tunturipappina toimin yhteistyössä Kolarin seurakunnan ja Tunturi-Lapin turistipapin Muoniossa asuvan rovasti **Vilho Vähäsarjan** kanssa. ■

KUVAT: ELISE SAARI

Kuoroharjoituksissa Pöytyällä

HELENA HEIMOLA
KANTTORI, PÖYTYÄN
SEURAKUNTA

Kaivan kalenterini laukusta ja tarkistan päivän työjärjestyksen. Pakkaan laukkuuni päivän aikana tarvitsemani nuotit ja kirjat. Suljen kotimme oven ja lähden autollani kohti Yläneen seurakuntataloa. Kanttorin työpäivä on alkamassa.

Klo 6.50: Kukkuu, kukkuu! kuuluu sängyn laidalta. Reilun vuoden ikäinen Daniel on herännyt ja mielelläni katsomaan kadulla kiitaviä autoja ikkunasta. Nousen ylös vuoteestani ja nostan pojan sängystään. Näkymä makuuhuoneen ikkunasta on huikaiseva: henkilö-, kuorma- ja linja-auto-

ja ajaa solkenaan kolmella kaistalla. Odottelemme, jospa kohta näkisimme viereiseltä paloasemalta hälytysajoon lähteviä paloautoja ja ambulansseja.

Menemme aamupesulle, vaihdan pojan vaipan kuivaan ja yöasun päivävaihteisiin. Ajattelen, mahtaako tänään torstaina ottaa yhteyttä lauantaina siunattavan vainajan omainen ja minkälaisia musiikkitoiveita on. Vainaja ja hänen sukunsa on kylältä tuttu. Olen aiemminkin ollut kanttorina suvun toimituksissa, häissä ja hautaisissa.

Klo 8.00: Syömme aamupuuron Teletappien seurassa ja keitän kahvia. Kahvinkeitinmerkkivalo vilkkuu ja rätisee uhkaavasti. Oikosulun pelko ei liene aiheeton. Ihmettelen, milloin olisi tilaisuus ostaa uusi keitin.

Kaivan kalenterini laukusta ja tarkistan päivän työjärjestyksen. Pak-

kaan laukkuuni päivän aikana tarvitsemani nuotit ja kirjat.

Klo 9.20: Menen työhuoneeseeni Danielin seurassa autoineen perässäni. Istahdan pianon ääreen ja teen tarkennuksia kuoroille sovittamaani kappaleeseen. Saan koskettimille seuraksi kolme formula-autoa, kun soitan kuorostemme yhteen.

Klo 10.30: Danielin mummi tulee hoitamaan poikaa loppupäiväksi. Annan ohjeet päivän ruokailuista ja vaatetuksesta. Tarkastan vielä laukkuni sisällön ja vaihdan asua.

Klo 10.50: Suljen kotimme oven Turun keskustassa ja lähden ajamaan autollani kohti Ylänettä, joka kaksi vuotta sitten liitettiin osaksi Pöytyän kuntaa ja seurakuntaa. Ajokilometrejä kertyy yhteen suuntaan viisikymmentäviisi. Onneksi saa pääosin ajaa isoja teitä, joskin Säkyläntiellä on vielä paikoin liukkaita kohtia. Syystä ei

”Aika rientää joutuiseen, kun on mielekästä tekemistä.”

siis voi ohittaa edellä körötteleviä autoja, vaikka jo hieman kiire olisikin.

Lauluhetki päiväkerholaisten kanssa

Klo 11.40: Yläneen seurakuntatalolla odottavat 4-6-vuotiaat päiväkerholaiset. Kauniissa rivissä omilla tuoleillaan istuvat lapset ovat valmiita harjoitteluun toukokuussa Pöytyän kirkossa vietettävän Mukulamessun lauluja. Muissa Pöytyän seurakunnan päiväkerhoissa olen jo vieraillut kertaalleen, nyt on Yläneen vuoro.

Lapset ovat innokkaita oppimaan. Kun alustan heille Reissulaulua, kukin vuorollaan yltyy kertomaan, mitä kaikkea retkelle voisi ottaa evääksi mukaan. ”Mä voisin ottaa banaaneja”, kertoo poika, jolla on paidassaan kuva Salama McQueenistä, autosta, joka komeilee myös poikani huoneen seinällä. ”Ja kerran me iskän kanssa, ja mun kummisedän, ajettiin pyörillä metsään. Meillä oli grilli ja makkarointa mukana”, hän jatkaa. Toinen poika puolestaan julistaa: ”Mulla on dino-sauuksia.” Ajattelen niiden pian kuuluvan meidänkin perheemme arkeen.

Klo 12.20: Lasten kanssa vietetyn lauluhetken jälkeen sovin lastenohjaajan kanssa seuraavan harjoittelukerran toukokuulle. Hyppään autooni ja ajan Pöytyän kirkonkylään, kolmenkymmenen kilometrin päähän Yläneeltä.

Kuoroharjoituksissa

Käyn avaamassa seurakuntatalon ovet. Jatkan matkaani kirkkoherranvirastoon.

Työhuoneessani istahdan pöytäni ääreen ja avaan tietokoneeni. Vilkaisen saapuneiden sähköpostien otsikot ja vastaan kiireellisimpiin. Huhtikuun puolivälissä käytävän Virsivisan hiipakun-

nallista osaa koskevan tiedustelun lähettän edelleen vastattavaksi seurakuntaviraston voittaneen ryhmän koululle.

Virastossa monistan muutamia nuotteja ja joitakin skannaan säestäjäläni kiirastorstain ohjelmistoa varten.

Yritän vielä ennen kuoroharjoituksia ehtiä vastaamaan yhteen konserttikyselyyn.

Klo 14.00: Veteraanilaulajat istuvat jo odottamassa seurakuntatalon salissa sinne saapuessani. Valmistelemme ohjelmistoa seuraavien viikkojen esiintymisiä varten. Opettelemme kaksi uutta laulua. Laulajien innokkuus edistää oppimista.

Klo 15.20: Harjoituksen päätyttyä on hetki aikaa hengähtää ja syödä eväitä. Kohta taas järjestelen nuottejani ja valmistaudun seuraavan ryhmän harjoituksiin.

Klo 16.00: Melkein kaikki Nuorten lauluryhmästä ovat paikalla, joten voimme aloittaa harjoituksen. Helmi-kuun puolivälistä saakka olemme harjoitelleet sovittamiani negrospirituaaleja sunnuntaina 10.4. järjestettävää Yhteisvastuu-konserttia varten. 13-20-vuotiaista nuorista koostuva ryhmä on ahkerasti käynyt harjoituksissa niin Pöytyällä kuin kotonamme Turussa. Harjoitusten alusta alkaen on kaikille ollut selvä, että toistakymmentä laulua kattava konserttiohjelmi-
misto opetellaan ulkoa. Nuoret osaavat sen jo melko hyvin, joten keskitymme tarkentamaan yksittäisten englanninkielisten sanojen lausumista sekä suunnittelemme lauluihin sopivia koreografioita.

Aika rientää joutuiseen, kun on mielekästä tekemistä, emmekä huomaakaan päättää harjoitusta ennen kuin eteisaulasta kuuluu kirkkokuorolais-
ten ääniä.

Klo 18.00: Kirkkokuoron harjoitus päättää työpäivän Pöytyällä. Pari kuorolaista on etukäteen ilmoittanut, etteivät he pääse illan harjoituksiin, mutta paikalle saapuneen muun kuoron kanssa teemme ahkerasti töitä. Valmistelemme lauluja pitkäperjantain ja pääsiäispäivän jumalanpalveluksiin sekä helatorstain messuun. Kesken harjoituksen oivallan yhtäkkiä tilaisuuteni tulleen: mikäli lopettaisin harjoituksen jämäptisti kello 20, ehtisin ajaa Turussa kauppakeskukseen, josta saisin vielä tänään uuden kahvinkeitimen!

Kotimatalla

Klo 20.00: Iltavirsi on veisattu ja Herran siunaus lausuttu. Lukitsen seurakuntatalon ovet, kytken varashälyttimen ja starttaan auton. Saavun turkulaisen kauppakeskuksen pihaan.
Klo 20.30. Vielä ehdin hyvin valita sopivan keittimen ja katsella muutakin ostettavaa. Kymmentä vaille yhdeksän seison kassajonossa toisessa kädessä keitin, toisessa vaippapaketti ja uusi muumimuki. Yllättäen taakseni ilmestyy pöytyäläinen pariskunta, jonka kanssa vaihdan iloisia kuulumisia.

Klo 21.15: Saavun kotiin. Daniel nukkuu jo. Olen tyytyväinen päivän töihin.

Käyn pesulla, vaihdan vaatteet ja istahdan keinutuoliin TV:n ääreen. Beck tulee viimeisen kerran.

Klo 22.25: Puhelin piippaa merkinä saapuneesta viestistä. Lauantain vainajan siunaava pappi kirjoittaa: ”Siunaus lauantaina. Omaiset toivovat, että kanttori valitsee virret ja musiikin.” Ymmärrän viestin luottamukseksi ammattitaitoani kohtaan.

Kahvinkeitintä en vielä jaksaa asettaa paikoilleen. Se jääköön huomiseen. ■

Pesäpallosattumia

VUOSITUHANNEN alla Loimaalla pelattiin pesäpalloa supersarjassa innokkaasti. Itse olin usein katsomossa ja joskus jopa luin ennen otteluita kirjoittamani pesäpallopsalmin. Erään kerran muutaman minuutin ”hartautta” pitäessäni kuului katsomosta hyvin harvalukuisten Sotkamon kannattajien joukosta huuto: ”Tässä ei nyt auta rukoukset, sillä voitto on meidän eikä Loimaan.” Katsomo hiljeni ja muutaman sekunnin pidin minäkin taukoa. Sitten sanoin: ”Tuskin tämä rukous lisää juoksujen määrää kummallakaan, mutta maku paranee. Maustetta pitää olla peleissäkin eikä vain ruuassa.”

VIMPELIN SUOMEN MESTARUUS viime syksynä oli mieluisa asia. Olenhan siellä Saarikentällä monesti käynyt Lappajärven mökiltä. Joskus 1970-luvulla kuulin jutun Vimpelin kirkkoherrasta, joka oli kiireessä autollaan hieman tönäissyt polkupyöräilijää. ”Mites kävi?” ”Vimpeli voitti”, sanoi mummu iloisena.

TUORE ON SEN SIJAAN juttu Vimpelistä, jossa otteluiden aikaan autojen pysäköinti voi olla todella hankalaa. Niinpä kuuluttajan oli ilmoitettava kesken ottelun: ”Kuljettaja, jonka auton rekisterinumero on se ja se, käyköön siirtämässä autonsa pois kirkkoherranviraston edestä. Kirkkoherran on päästävä lähtemään autollaan.”

VIIME KESÄNÄ ISTUIN Vimpelin täydessä katsomossa. Tulin paikalle pelin jo alettua ja mahduin istumaan penkin päähän erään mummun viereen. ”Kyllä kai tähän yksi vielä mahtuu?” Siinä seurasimme ottelua ja vieruskaveri hieman vilkaisi minua: ”Taitaa olla vastustajan kannattaja.” Kerroin sitten olevani Ypäjältä. ”Niinkö kaukaa.” Sanoin tulevani järven toiselta puolen ja toivovani, että Vimpeli voittaa. Mummo huokaisi syvään ja sanoi: ”Se on todella kauniisti sanottu.” Silloin alkoivat mummun nuoremmatkin omaiset tavallisesti jutella. Loppuaika pelistä oli leppoisaa, kun osoittauduin Vimpelin kannattajaksi.

PIKKUKUNDEILTA meinasi tulla minulle kuonoon Sotkamossa 2008, kun ruskamatkan aikaan siellä maajoituin. Oli alkamassa pelisarja, jossa Pattijoki saikin kullaa. Sanoin pikkupojille, että tulini laittamaan kapuloita Sotkamon rattaiden väliin, ettei se aina kahmi kultaa. Pojat uskoivat sanani ja seurasivat tekosiani koko ajan kintereilläni. Päätin lähteä maajapaikkaani ennen kuin ottelu edes alkoi.

”Tässä ei nyt auta rukoukset, sillä voitto on meidän eikä Loimaan.”

Mukavaa alkavaa kesää kaikille ja kaikkien urheilumuotojen faneille. ■

RISTO AHTI

KIRKKOHERRA, YPÄJÄ

Sattumuksia voi lähettää sähköpostilla os. merja.laaksamo@akiliitot.fi. Sattumuksista ei makseta kirjoituspalkkiota.

FÖRRÄTTNING UTAN PRÄST

MALIN LINDBLOM

MISSIONÄR I FINSKA MISSIONSSÄLLSKAPET, ISRAEL

En präst måste lära sig att säga ja och nej. Kan man inte det när man börjar är det bara att ställa sig framför spegeln och öva. I jobbet lär man sig så småningom genom försök och misstag. Man lär sig bedöma situationen och vilket svar som är det rätta. Observera! Inte vilket svar som förväntas av

en, utan vilket svar som är det rätta med beaktande av helheten i just den situationen.

Men det är inte bara i jobbet man måste kunna. Varje präst ställs förr eller senare inför frågan om han eller hon jordfäster, döper eller viger en släkting eller vän. Vad säger man då? Här finns knappast några universella rätt eller fel, var och en måste själv hitta rätt svar i olika situationer. Själv har jag ibland svarat ja och ibland nej.

I mina övervägande har jag funderat på följande saker.

När förrättningen gäller en vän eller släkting har prästen ofta någon form av relation till den personen. Detta kan ur åhörarnas synvinkel påverka talet i positiv riktning. Samtidigt är det just relationen som borde få en att säga nej. Eftersom prästen har en relation till den det gäller borde prästen få vara sörjande anhörig, rörd mamma eller lycklig morfar. När våra barn döptes ville min

man och jag vara enbart föräldrar och bad en av församlingens präster att döpa. När man viger, döper och jordfäster inom sin egen släkt tar man bort från sig själv möjligheten att vara anhörig. Man tar också bort sig själv från sina närmaste. Kanske behöver prästens barn och man sin mamma just då i kyrkbänken. Skall mamma då verkligen vara "på jobb" just då?

Det som man kanske mera sällan tänker på när välmenande släktingar frågar är att man genom att själv sköta förrättningen tar prästen av de närvarande. För sina släktingar är man bara den man är, inte präst. Man hindrar de anhöriga från att få tala med en neutral präst som står utanför slakten. Särskilt vid jordfästningar kan det finnas spänningar inom slakten. Prästen inom slakten har också alltid bara sin egen bild av den avlidna och den kan ibland vara mycket snäv och ensidig. När den egna församlingens präster inte används kan förrättningen inte heller bli relationsskapande eller relationupprätthållande till lokalförsamlingen, vilket förrättningar i bästa fall är.

Vid jordfästningar kan man fundera över vad som var den avlidnes önskan, är det viktigt att just jag jordfäster eller gör det alls nån skillnad? Ibland är jag rädd för att släkt och vänner tycker att de måste fråga en eftersom de nu har en eller flera präster i slakten, ibland är det lättja -det känns lättare för dem att välja nån de känner.

Vad är då rätt eller fel? Ibland det ena och ibland det andra. Huvudsaken är att man reflekterar över det och gör ett medvetet val. Det får inte finnas automatik i att prästen skall sköta hela sin bekantskapskrets förrättningar. Prästen finns i första hand till för sin församling. ■

3.7.

KUTSU JUMALAN VALTAKUNTAAN

3. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Lk. 19:1-10

Virret: 408, 328: 1-3, 398: 1-5, 452, 814, 326: 1, 6, 9

Muuta musiikkia: Pyhäaamun rauhaa (CE1),

Tulkaa te, jotka työtä teette! (CE1 33)

Usko ja teot

KATI KEMPPAINEN

Luukkaan evankeliumin läpi kulkee kysymys oikean opin ja oikean toiminnan välisestä suhteesta. Uskomme syntyy Jumalan ainutlaatuisista teoista: inkarnaatiosta, sovituksista, ylösnousemuksesta ja Jeesuksen läsnäolosta maailmassa Pyhän Hengen kautta. Nämä asiat ovat uskomme juuri. Luukkaan mukaan tästä kasvavat hyvyyden, anteliaisuuden, rakkauden ja oikeudenmukaisuuden hedelmät. Hyvät, vahvat ja terveet juuret synnyttävät runsaasti hedelmiä.

Luukkaan evankeliumia voidaan lähestyä kahdesta erilaisesta, mutta toisiaan täydentävästä näkökulmasta. Ensimmäinen näkökulma keskittyy Jeesuksen asenteeseen sosiaalisia kysymyksiä kohtaan. Hän on sitoutunut köyhiin, sorrettuihin, leskiin, orpoihin, sairaisiin, vanhuksiin, lapsiin, vammaisiin ja kaikkiin muihinkin, joita ei tuona aikana pidetty yhteisön täysivaltaisina jäseninä. Heitä olivat naiset, samarialaiset, pakanat, veronkerääjät ja syntiset. Kovin pieneksi oli käynyt kellovillisten ihmisten joukko.

Toinen näkökulma Luukkaan evankeliumiin on Pyhä Henki muutoksen aikaansaavana voimana. Jumalan henki manifestoituu voimana parantaa sairaita ja ajaa demoneja ulos. Jumalan henki pystyy muuttamaan ihmisiä pysyvästi.

Luukkaalle nämä kaksi asiaa ovat yhtä: sama Pyhä Henki, joka muuttaa yksittäisiä ihmisiä, haluaa myös muuttaa yhteisöjä ja yhteiskuntia. Elämä ilman uskoa asettaa inhimilliset asiat etusijalle, mahdollistaa sortavat systeemit, asettaa syntiset ulkopuolelle, hyväksyy erot rikkaiden ja köyhien välillä, etsii kunniaa ihmisiltä, on kovasydämisempi, rakastaa sitä mitä maailma rakastaa, oikeuttaa väärin tekemisen ja etsii omaa parastaan. Uskon ja siitä seuraavien hy-

vien tekojen täyttämä elämä puolestaan asettaa Jumalan ensimmäiseksi, etsii tasa-arvoa ja vapautta, sulkee sisäänsä myös kadotetut, jakaa omastaan, kunnioittaa nöyriä, katuja ja etsii Jumalan anteeksiantoa, rakastaa Jumalaa yli kaiken, tulee vanhurskaaksi yksin uskosta ja on Jumalan hengen voimaannuttamaa.

Sakkeuksen tarinassa kohtaavat nämä kaksi näkökulmaa: kohtaaminen Kristuksen kanssa ja sen konkreettiset seuraukset. Sakkeus osoittaa toiminnallaan sitä, mitä afrikkalainen käsite ubuntu on: se, jolla on ubuntu, välittää syvällisellä tavalla toisista ja yhteisestä hyvästä. Ubuntu voidaan kääntää ihmisyydeksi: zhosankielisen sananlaskun mukaan ”kunkin yksilön ihmisyyden tulee ilmi parhaiten siinä, miten se suhteutuu toiseen ihmiseen”. Swahilinkielinen sananlasku puolestaan sanoo: ”Ihminen on ihmiset” – eli ihmisyyden määräytyy aina suhteessa toiseen, ihmiset ovat olemassa toistensa kautta. Tällaiset ihmiset ovat aina tietoisia, eivät ainoastaan omista oikeuksistaan vaan myös velvollisuuksistaan lähimmäisiään kohtaan. Desmond Tutun mukaan ubuntu on erottamaton osa afrikkalaista maailmankuvaa, jossa mikään asia ei ole olemassa vain itsensä ja irrallisena. Olla olemassa tarkoittaa olla osallisena. Oikeuksia ei voi olla olemassa ilman velvollisuuksia.

Kun Sakkeus kohtasi Jeesuksen, se muutti hänet paitsi sisäisesti myös tekojen tasolla. Tuossa kohtaamisessa aukesivat hänen silmänsä: miten epäoikeudenmukaisesti hän oli toiminut, miten väärin hän oli tehnyt, miten piittaamaton hän oli ollut muista. Nämä asiat piti korjata. Sakkeuksen hengellinen muutos näkyi hänen toiminnassaan ja teoissaan. Hengellisestä heräämisestä, Pyhän Hengen muutosvoimasta, kumpuaa myös unelma paremmasta maailmasta tässä ja nyt ja teot sen hyväksi. ■

”Olla olemassa tarkoittaa olla osallisena. Oikeuksia ei voi olla olemassa ilman velvollisuuksia.”

10.7.

KADONNUT JA JÄLLEEN LÖYTYNYT

4. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Lk. 15:11-32

Virret: 502, 728, 269: 1-3, 270: 1-4, 341, 572: 4-5

Muuta musiikkia: Niin alhaalla kenkään ei kulje (CE1 35), Kiitos sulle, Jumalani (CE1 73 ja 74, HH 12)

Tuhlaajaisiä ja -poikia

KATI ELORANTA

Kun käsillä on Raamatun klassikkoteksti, se luo vä-
hän paineita. Tarina tuhlaajapojasta on nimittäin
niin tuttua huttua kuulijoille, että saarnaan on mel-
ko vaikea tuoda enää mitään yllätyksiä. Erilaiset nä-
kökulmat on aika hyvin läpikäyty. Mutta ehkäpä onkin
aika kierrättää niitä jälleen. Ja toisaalta, vertauksen kes-
keinen viesti Jumalan armahtavasta rakkaudesta on niin
vakuuttavaa kamaa ja keskeinen osa kristillistä uskoa, että
mieluummin siitä vahvasti kuin väen väkisin tekonokkelia
uusia näkökulmia.

Jeesuksen tuhlaajapoikavertaus kertoo siis ennen kaik-
kea Jumalasta ja Jumalan tavasta rakastaa meitä ihmisiä.
Millaista Jumalan rakkaus on? Se on iloitsevaa ja tuhlaile-
vaa rakkautta. Se on sitä silloinkin, tai varsinkin silloin,
kun emme tunnu sitä ansaitsevan. Itse asiassa Jumala on
Tuhlaaja-Isä. Hän tuhlaa ihmisiin rakkauttaan. Hänellä
riittää sitä kaikille, myös niille, jotka eivät halua vastaanot-
taa hänen rakkauttaan. Mutta siinäpä on myös Jumalan ar-
mahtavan rakkauden vaikeus. Kun olisi niin paljon jonos-
sa ihmisiä, joille tekisi mieli sanoa, että etpä ole Jumalan
rakkautta mitenkään ansainnut, etpä ole sen arvoinen.

Vertaus tuhlaajapojasta huipentuu siihen, miten kaiken
omaisuutensa tuhlaannut nuorempi poika tulee nöyryytet-
tynä, lakki kourassa takaisin isänsä luo. Mitä tekee isä? Ei
merkkiäkään näpäyttämisen tarpeesta, mitäs minä sanoin
-asenteesta, halusta opettaa tai ojentaa, tuomita. On vain
pojastaan suunnattomasti iloitseva isä. Mitä tämä kertoo
Jumalasta? No ainakin sen, että silloin kun ihminen sielun-
sa hädässä huutaa Jumalaa ja tarvitsee pelastusta, ei Juma-
la kysy ansiota tai arvollisuutta. Hän antaa sen, mitä ihmi-

nen kaipaa ja huutaa. Hän on valmis rientämään avuksi,
kun kadonnut kääntyy hänen puoleensa.

Mutta tottahan vertaus tuhlaajapojasta kertoo paljon
meistä ihmisistäkin. Aika helppo on löytää tarttumapintaa
joko nuorempaan tai vanhempaan veljeen, tai vaikka vä-
hän molempiin. Nuoremman veljen tarinassa korostuu
usein hänen elämänsä syntyisyys, väärät valinnat ja niistä
seuraava häpeä. Mutta onhan tuo tarina myös eräänlainen
kasvutarina, tarina irtautumisen tarpeesta, halusta päästä
kokeilemaan omia siipiään. Omat siivet eivät vain oikein
kanna sellaisenaan. Sydän tekee vääriä valintoja ilman isän
läheisyyttä. Ja sitten kun kaikki menee pieleen ja poika jää
yksin, tulee ikävä omaa isää. Ja niin poika palaa kotiin,
vaikka se onkin vaikeaa. Mutta hän palaa. Ja isä ottaa hä-
net vastaan ainoalla oikealla tavalla, riemuiten ja iloiten.

”Jumalan puolelta on aina
avoimet ovet ja sellaisena saa
tulla, millainen on.”

Onhan tämä aika ainutlaatuinen sanoma eteenpäin vie-
täväksi kaikille syystä tai toisesta kirkosta, uskosta, Juma-
lasta vieraantuneille. Siis se, että Jumalan puolelta on aina
avoimet ovet ja sellaisena saa tulla, millainen on.

Enemmistö kirkkokansasta taitaa olla kuitenkin lähem-
pänä vanhempaa veljeä, vaikkei sitä tekisi mieli tunnustaa.
Vanhemmalta veljeltä ei oikein löydy iloa nuoremman vel-
jen paluun johdosta. Isän ottaessa tuhlaajapojan iloiten vas-
taan, kokee vanhempi veljeksistä tulleen kohdelluksi
epäoikeudenmukaisesti. Hänhän on se, jota isän tulisi kiit-
tää ja ylistää. Hän kun on nimenomaan ollut uskollinen
isälleen, toiminut säästävaisesti, kantanut vastuunsa jne. Eli
kyllähän armollisuutta saa osoittaa, mutta jotain rajaa sii-
nä kuitenkin. Ei kaikille tai kaikenlaisille.

Mutta onneksi Tuhlaaja-Isän rakkaus on tarkoitettu tuh-
lattavaksi, eikä meillä ole siihen mitään sanottavaa. ■

17.7.

ARMAHTAKAA!

5. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Jh. 8:2–11

Virret: 450, 126, 453, 589, 470: 4

Muuta musiikkia: On meillä unelma (UM 91),

Tämä leipä (JLV 131), Jeesus, metsän heleydessä (UV 23)

Jeesuksen avioliittoseminaari

KALERVO SALO

Uuden testamentin traditiossa on kaksi pitkäköö kertomusta, jotka puuttuvat varhaisimmista ja luotettavimmista käsikirjoituksista. Tekstimme (Jh. 7:53–8:11) on Novumissa laitettu kaksoissulkeisiin. Novumin apparaatista voi lukea ratkaisun perustelut. Toinen vastaava teksti on Markuksen evankeliumin loppu (Mk. 16:9–20).

Käsissämme on siis varhaisen kirkon käsitys hyvästä perheneuvonnasta. On selvää, että ensimmäiset kristityt pitivät avioliittoa arvossa. Jeesuksen opetuksen mukaisesti varhainen kirkko halusi tukea pysyvää parisuhdetta mahdollisimman pitkälle (Mk. 10:1–12). Laki piti avioeroa mahdollisena (5. Moos. 24:1–4), mutta Jeesus katsoi, että avioero ei ollut luomistarkoituksen mukaista. Kirkko joutui tekemään Jeesuksen melko ehdottomaan opetukseen myönnetyksiä. Matteuksen mukaan aviopuolison hylkääminen haureuden tähden on sallittua (Mt. 19:9).

Paavalikin vetoaa Jeesuksen sanaan avioeron kiellosta (1. Kor. 7:11–12). Hän kuitenkin tekee myös oman myönnetyksensä. Jos uskosta osaton puoliso tahtoo ottaa eron, niin silloin uskovaa veljeä tai sisarta ei sido mikään pakko (1. Kor. 7:15). Varhainen kirkko ei ihannoinut mitenkään erityisesti naimattomuutta. Avioliitto oli hyvä vaihtoehto, vaikka Paavali itse halusikin elää ilman puolisoa (1. Kor. 7:8–9).

Päivän teksti puolestaan käsittelee aviorikoksen teemaa. Tiettyssä mielessä voidaan sanoa, että lainopettajat ja fariseukset olivat lain kirjaimen osalta täysin oikeassa: ”Jos mies tekee aviorikoksen toisen miehen vaimon kanssa, molemmat aviorikokijat, sekä mies että nainen, on surmattava.”

(3. Moos. 20:10) Tosin tässä kohdin voi kysyä, miksi ainoastaan nainen on tuomiolla. Lain mukaan miestä pitäisi rangaista aivan samalla tavalla.

Lain kirjaimen noudattamisen asemasta kirkko opettaa toisin. Selvä aviorikos on tapahtunut. Silti naista ei pidä rangaista kuolemalla, vaan hänet tulee armahtaa. Tässä varhainen kirkko luotti evankeliumin uudistavaan voimaan. Mikään säädös ei voinut olla ihmisten yhteistä hyvää tärkeämpi.

Teksti on ainoa, joka kertoo Jeesuksen kirjoittaneen johtain. Todennäköisesti tarkoituksena on kuvata Jeesuksen kirjoittaneen oikeusistuimen tavoin tuomion sanoja. Synnitön heittäköön ensimmäisen kiven. Aviorikos on selkeä synty, loukkaus Jumalan tahdon mukaista luomisjärjestystä vastaan. Silti tuomio on vapauttava. Kyse on armosta, ei syyttömyydestä. Ankariin kivitystuomioihin tottuneet poistuvat yksi toisensa jälkeen näyttämöltä. Vain aviorikoksesta kiinni otettu nainen jäi Jeesuksen luo.

Tekstin opetus liittyy kaksinaismoraaliin. Toki voi ajatella, että syyttäjät ajoivat petetyn aviomiehen asiaa. Ajan käsityksen mukaisesti hänen omistusoikeuttaan on aviorikoksen kohdalla loukattu. Tekstissä näkyy vanha käsitys, jonka mukaan nainen muodostaa vaaran miehen siveydelle.

Naisen syyttäjätkin olivat syllisiä. Heidän on syytä tutkistella myös omaa elämäänsä ja toimintaansa. On niin helppoa nähdä toisen ihmisen puutteet, viat ja synnit. Ihminen helposti suo itselleen sellaisia vapauksia, joita hän ei toiselle anna. Erityisen helppo on tuomita toinen ihminen synnistä, johon itse ei tunne minkäänlaista vetovoimaa tai kiusausta. Vaikeampaa on nähdä, että itse voi syyllistyä saman tason vääryyteen. Tuomarin osa on helppo. Oman syyllisyyden ja armon tarpeen tunnistaminen on paljon hankalampaa.

Tekstin ydin on syyllisyyden tunnustamisessa ja myöntämisessä, mutta myös armahtamisessa. Tässä ei kielletä totuutta. Pikemminkin asiat nähdään juuri sellaisina kuin ne ovat. Mutta siellä missä synty on suurta, siellä armokin tuo vapautuksen.

Teksti päättyy Jeesuksen armahtavaan toteamukseen. Kehotus olla jatkossa tekemättä syntiä on selkeä. Nainen sai nyt elämässään toisen mahdollisuuden. Aivan kuin tekstissä luotettaisiin Jumalan rakkauden ja evankeliumin uudistavaan ja puhdistavaan voimaan. Sen varassa uudenlainen elämä on mahdollista. Haaste uudistumiseen on heitetty. Ihmisen omasta toiminnasta riippuu, miten hän ottaa uuden mahdollisuuden vastaan. ■

24.7.

HERRAN PALVELUKSESSA APOSTOLIEN PÄIVÄ

Liturginen väri: punainen

Mt. 16:13 – 19

Virret: 168, 726, 420: 1, 2, 6-9, 164, 429, 331: 1, 6

Muuta musiikkia: Minne tie vie (Mal 45, NSV 2005/34), Pyhiinvaeltajan laulu (Mal 42, NSV 2005/27), Me saamme kasvaa (NSV 2005/9), Nouse ja käy (JLV 128)

Ulkoistettu vai sisäistetty tehtävä?

JANI KAIRAVUO

Päivän evankeliumitekstissä Jeesus treenauttaa opilaitaan esittämällä opetuskysymyksiä. Useiden opetuslasten vastaukset ovat melko neutraaleja, yllätyksettömiä ja turvallisia veikkauksia. Simonin vastaus räjäyttääkin sitten pankin.

Opetuslapsi Simonin vastaus Jeesuksen kysymykseen ansaitsee arvosanan kymmenen plus. Se menee yksinkertaisen rohkeasti suoraan kristinuskon ytimeen: ”Sinä olet Messias, elävän Jumalan poika.” Miten on asian laita nykyään? Uskalletaanko kirkossa julistaa ilosanomaa yhtä iloisesti ja selkeästi kuin Simon Pietari aikanaan? – Tehtävä on haastava. Tämänhetkistä arkitodellisuutta kuvaavat sanat löytyvät ensimmäisestä lukukappaleesta, Hesekielin kirjan toisesta luvusta: ”Minä lähetän sinut ihmisten luo, joilla on kovat kasvat ja taipumaton sydän – he ovat uppiniskaista kansaa.”

Siinä missä Simon Pietari osui suoraan napakymppiin, nykyajan apostolit joutuvat kolkuttelemaan taulun reunoja. Kirkon tulevaisuuslonteossa todetaan mm., että ”jatkossakin kirkon tehtävä on antaa ihmisille henkistä, hengellistä, fyysistä, sosiaalista ja taloudellista apua”. Mitä on tuo ”henkinen apu”, joka mainitaan luettelon ensimmäisenä? Eikö kirkon hengellinen perustehtävä ole kuitenkin se kaikkein tärkein? Kirkon ongelmana on, että halutaan olla korrekteja - ei haluta pahoittaa kenenkään mieltä. Jätetään Suvivirsi pois kevätjuhlasta, ettei loukattaisi toisuskoisia. Jätetään sana ”rukoilkaamme” pois päivänavauksesta, ettei ateistirehtori suivaannu. Jätetään jeesustelu pois siunauspuheesta omaisten pyynnöstä, kun ”vainaja ei ollut erityisen uskonnollinen”. Jätetään ikävät asiat pois saarnasta

vanhanaikaisina ja keskitytään pehmeisiin arvoihin: love ja peace ja grace jne. Herää kysymys, mitä loppujen lopuksi jää jäljelle tällaisesta joka suuntaa kosiskelevasta pehmojuulistuksesta? Ilmeisesti haalistunut tikkataulu, josta ydin on pudonnut pois, ynnä ruostuneet tikat.

Pietarin vastaus ”Sinä olet Messias, elävän Jumalan poika” on yksinkertaisen työmiehen aito uskontunnustus. Sana ”Messias” on se keskeinen, mystinen sana, jota muut opetuslapset eivät uskaltaneet ääneen lausua. Sen lausuminen merkitsi, että Pietari uskalsi joukkonsa ensimmäisenä liittää Jeesuksen juutalaisen kansan vuosisataiseen Messias-odotukseen. ”Elävän Jumalan poika” puolestaan ilmaisee kokemuksellisen uskon persoonalliseen Jumalaan, joka on mukana joka päivä elämän arjessa ja juhlassa.

Jeesuksen kysymystä ja Pietarin vastausta siihen seuraavat Jeesuksen velvoittavat sanat kirkon perustuksesta. Uusi temppeli sisältää kyllä samoja rakennuskiviä kuin isiltä peritty Jahve-usko, mutta perusta ja rakenne luodaan uusiksi. Perustana ovat nyt profeetat ja apostolit – mutta ei heidän itsensä, vaan heidän uskonsa tähden. Usko Jeesukseen odotettuna Messiaana - syntiemme sovittajana ja maailman Vapahtajana - on uuden temppelin tunnusmerkki. Kulmakivenä uudessa temppelissä on itse Jeesus, liittäen rakennuksen muut kivet tiiviisti yhteen. Olennaisena osana uuden temppelin rakentamista on apostolin virka ja siihen liitetty ”avainten valta”.

Apostolien päivänä on lupa muistella menneitä apostoleita ja heidän saavutuksiaan. Vielä tärkeämpää on miettiä, mitä kuuluu nykyajan lähetiläille. Sana apostoli ”lähetetty” voi kuitenkin johtaa ajatukset harhaan. Osaamme kyllä varustaa ja lähettää Jumalan sanansaattajia. Lähettäminen on tehty melko helpoksi institutionaalistuneessa kansankirkossa: jo maksamalla kirkollisveron on samalla sekä palkkaamassa kotimaan apostoleja että tukemassa kirkon missionaaria tehtävää lähetyskentillä. Tämä on kuitenkin tietyllä tavalla jokaiselle kristitylle tarkoitetun lähetystehtävän ulkoistamista. Me kaikki olemme kutsutut Jumalan sanansaattajiksi niissä piireissä ja elämäntilanteissa, joihin meitä johdatetaan. ■

”Eikö kirkon hengellinen perustehtävä ole kuitenkin se kaikkein tärkein?”

31.7.

RAKKAUDEN LAKI

7. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Mk. 10:17-27

Virret: 520: 1-5, 131, 262: 1-4, 323: 1-4, 223, 323: 4

Muuta musiikkia: Vuoksi elämä (Mal 102),

Vedet jo virratkaa (Mal 41)

Luodissa on nimi

KATI KEMPPAINEN

Jumalan rakkaudesta puhuttaessa on syytä pitää sievistyä minimissään. Jumalan rakkaus ei ole hempeilyä, lässytystä, eikä kaiken mahdollisen olevaisen ja olemattoman hyväksymistä. Jumalan rakkaus on sielun halki viiltävä miekka, joka kohdalle osuessaan aukaisee ihmisen salatuinta sisintään myöten.

Kohtaamisessa rikkaan miehen kanssa kyse ei ole rahasta, vaan siitä, mikä on juuri tämän nimenomaisen ihmisen driving force. Jeesusta ei kiinnosta miehen rahat sinällään, vaan se, mikä on totuus tästä ihmisestä. Mikä on miehen minuus? Mihin koukkuun hän on elämänsä ripustanut? Mikä on se viimeinen portti, jota hän ei kykene aukaisemaan? Aukeaako ruostunut lukko? Mikä salaisuus lukon takaa paljastuu? Mitä kellareista löytyy? Jeesuksen keskustelut ihmisten kanssa tai hänen lakoniset tokaisunsa ovat kaikkea muuta kuin sattumanvaraista sanailua. Jeesuksen sanat ovat luoti, jossa on nimi.

”Jumalan sana on elävä ja väkevä. Se on terävämpi kuin mikään kaksiteräinen miekka, se iskee syvään ja viiltää halki sielun ja hengen, nivelet ja luiden ytimet, se paljastaa sisimmät aikeemme ja ajatuksemme. Jumalalta ei voi salata mitään. Kaikki mikä on luotu, on avointa ja alastonta hänelle, jolle meidän on tehtävä tili.” (Hepr.4:12-13) Me ihmiset olemme monimutkaisia luomuksia. Olemuksessamme on kietoutuneena toisiinsa mielen, tunteiden, muistojen, toiveiden, halujen, kaipauksen, toivon, epätoivon, luottamuksen, epäilyn, näkemisen, sokeuden, ymmärtämisen, ymmärtämättömyyden, rehellisyyden ja itsepetoksen kudelma. Olemme kudos, jota Jumala valmista koko ajan. Emme voi jaotella itseämme osiin, olemme tätä kaikkea kokonaisval-

”Usko on todeksi elämistä, ojentautumista sen mukaan, mikä ei näy, kurottautumista näkymätöntä kohti.”

taisesti. Menneisyys, nykyhetki ja tulevaisuus kietoutuvat meissä tässä hetkessä yhteen. Elämän kaipauksemme ja kuoleman pelkomme ajaa meitä, sisäinen tuleamme kuluttaa meitä, ja kaiken alla ja yllä meitä kannattelee toivo jostakin muusta. Elämämme kaipaus on Jumalaa kohti. Samalla meitä vangitsee oma itsemme, josta suuresta osasta emme ole edes kovin tietoisia.

Sisäinen maailmamme on kuin asumus, jossa on huoneita ja tiloja. Osa näistä on avoimia, valoisia, tilavia huoneita, helppoja tulla ja mennä. Löytyy myös lukittuja komeroita, pieniä tai suurempia huoneita, joiden ovia ei ole kenties koskaan avattu, vaikka olemmekin tietoisia niiden olemassaolosta. Jotkut huoneet ovat niin kätkettyjä, ettemme edes tiedä niistä ennen kuin jokin sattumus, tapahtuma, kuultu sana, nähty uni, luettu sana, hämärä muisto tai kohdattu ihminen johtaa askelemme tämän uuden oven eteen.

Tämä voi olla se tilanne, missä Jumalan miekalle tulee töitä. Jos näin käy ja Jumalan miekka iskee tässä kohden, tunnemme vain kipua – emmekä voi mitenkään käsittää, että oikeastaan juuri nyt olemme äärettömän siunattuja. Olemme autuaista autuaimpia siksi, että juuri nyt, minun kohdallani, Jumala on antanut elävän ja väkevän miekkansa puhua.

Tässä on meille kutsu ja lupaus. Jumalan miekka on myös totuus, ja totuus tekee ihmisen vapaaksi. Usko on jännitteinen, ristiriitainen, käsittämätön suure. Usko ei tarkoita lain kirjaimen mukaan ojentautumista tai tekemisten tai tekemättä jättämisten nostamista keskiöön – usko on suhde Luojan ja luodun välillä, usko on toivoa ja luottamusta, usko on puhetta ja kuuntelemista, usko on todeksi elämistä, ojentautumista sen mukaan, mikä ei näy, kurottautumista näkymätöntä kohti.

Rikkaan miehen kohdalla sanan miekka aukaisi hänen sisimpänsä, mutta hän ei kyennyt kohtaamaan totuutta itsestään. Hetki meni ohitse, ja vanki jäi vankilaansa. ■

7.8.

KIRKASTETTU KRISTUS

KIRKASTUSSUNNUNTAI

Liturginen väri: valkoinen

Mk. 9:2-8

Virret: 532: 1-4, 726, 263: 1-3,6, 203: 1-4, 228, 329: 1, 2, 5

Muuta musiikkia: Vuorella Kristus kirkastui (CE1 53), Kiitos nyt Herran (CE1 76), Vaiti kaikki palvo-
kaamme (CE1 25)

Taivaskokemus

KALERVO SALO

Markuksen evankeliumin kertomuksellinen juoni rakentuu kolmen huippukohdan varaan. Ensimmäinen niistä on aivan evankeliumin alussa kuvattu Jeesuksen kaste ja hänen julkisen toimintansa alku (Mk. 1:9–15). Silloin aika oli täyttynyt ja Jumalan valtakunta tuli ihmistä lähelle. Jumala oli siis tehnyt osuutensa ihmisen pelastamiseksi (tekstin verbimuodot indikatiivissa). Nyt oli ihmisen vuoro vastata Jumalan kutsuun kääntymällä ja uskomalla evankeliumi (verbimuodot imperatiivissa).

Toinen evankeliumin huippukohdista muodostuu kertomuksesta kirkastusvuoren tapahtumista. Kolmas luonnollisestikin löytyy evankeliumin lopusta, Jeesuksen ristiinnaulitsemisesta, kuolemasta ja erityisesti ylösnousemuksesta (Mk. 15:33–16:8).

Vuori edustaa Jumalan kohtaamisen paikkaa. Korkealta näkee kauas. Vuorella ihminen on usein yksin tai vain harvojen ihmisten kanssa. Paikka soveltuu rukoukseen ja Jumalan kohtaamiseen. Siellä ihminen ikään kuin on tavallista elämää lähempänä Jumalaa.

Vuoren vastakohta on vesi. Se edustaa toisaalta kaikelle elämälle välttämätöntä ainetta. Toisaalta se, luomiskertomuksen mukaisesti, edustaa pelottavaa kaaosta, johon Jumala loi järjestyksen. Noan kertomus osoittaa, miten tuo kaaosmahti kerran sai otteen koko luomakunnasta.

Sekä Mooses että Elia kokivat Jumalan voiman ja läheisyyden vuorella. Mooseksen kasvot loistivat hänen laskeutuessaan alas vuorelta (2. Moos. 34:29). Mooses sai Jumalan lain vuorella (2. Moos. 31:18). Elia puolestaan hädän hetkellä kohtasi Jumalan vuorella, ei myrskytuulessa, ei maanjä-

ristyksessä eikä tulenlieskoissa, vaan hiljaisessa huminassa (1. Kun. 19:9–12).

Sekä Mooseksen että Elian kuolemassa on myös jotain mystistä. Aivan kuin Jumala itse olisi haudannut Mooseksen (5. Moos. 34:5–7). Elia puolestaan nousi tulisilla vauunuilla ja tulisilla hevosilla tuulenpyörteessä taivaaseen hämmästyneen Elisan jäädessä katsomaan tapahtunutta.

Kirkastusvuorikertomuksessa Jeesus lähti yksinäisyyteen läheisimpien opetuslastensa kanssa. Siellä heille ilmestyi Mooses ja Elia, Vanhan testamentin lain välittäjä ja profetoista suurin. Laki ja profetat siis keskustelivat Jeesuksen kanssa. Markus ei mainitse keskustelun aihetta, mutta Luukkaan versiossa sekin on mainittu: Jeesuksen poismeno. Luukas käyttää tietoisesti sanaa eksodus. Sana on sama, jota Vanhan testamentin kreikankielinen käännös käyttää toisesta Mooseksen kirjasta, kuvauksesta Israelin kansan Egyptistä lähdöstä ja erämaavaelluksesta kohti luvattua maata. Jeesuksellakin oli oma vaelluksensa. Hänen matkansa kohti ristiä merkitsee samalla vaellusta kohti luvattua maata, tuonpuoleista taivaan todellisuutta.

Juutalaisessa ajattelutavassa Elia edusti miestä, joka koskaan ei ole kuollut. Hän palaa kerran uudelleen maan päälle kertomaan messiaanisen ajan koittaneen. Näin on jo tapahtunut ja siksi Messiaaninen aika on koittanut (Mk. 9:11–13).

Kirkastusvuori edustaa taivaallista olotilaa maan päällä. Tuossa paikassa oli hyvä olla. Siksi Pietari opetuslasten edustajana ehdottaakin majojen rakentamista Jeesukselle, Moosekselle ja Elialle. Ratkaisu oli toisaalta epäitsekäs. Mies ei aikonut, ainakaan ensivaiheessa, rakentaa itselleen ja tovereilleen majaa.

Kirkastusvuori edustaa hengellistä kokemusta, olotilaa, jossa tuonpuoleinen todellisuus tulee erityislaatuisella tavalla ihmisille läheiseksi. Jeesuksen ulkomuoto muuttui muistuttamaan taivaan kirkkaudesta. Kertomus muistuttaa Mooseksen kokemusta. Taivaallinen Jumalan ääni, jo Jeesuksen kasteen yhteydessä esiintynyt (vrt. Mk. 1:11), vahvisti Jeesuksen olevan Jumalan Pojan.

Monilla Kristityillä on kokemus hetkestä, jolloin hän tuntee olevansa erityisen lähellä Jumalaa. Tällainen hetki on yleensä lyhyt, toisinaan tyyni ja rauhallinen, toisinaan jopa pelottava. Arki ja sen tavanomaiset askareet kutsuvat ihmistä varsin nopeasti. Niin kävi opetuslapsillekin. Tuonpuoleiseen olotilaan ei voinut vielä tässä vaiheessa jäädä. Elämäntehtävä oli vielä kesken. Jeesuksen ja opetuslasten oli lähdettävä jatkamaan omaa tehtäväänsä. Taivaallinen olotila sai vielä odottaa. ■

14.8.

TOTUUS JA HARHA

9. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Mt. 7:13-14

Virret: 484, 133, 115: 1-4,7, 590, 222, 342: 1-3

Muuta musiikkia: Suojelusenkeli (CE1 90), Rakas Jeesus (HH 30), Rukous (CE1 95)

Totuutta etsimässä

KATI ELORANTA

Mikä on totuus? Tai tarkemmin kysyttynä, mikä on se kaikkein perimmäisin totuus kristillisessä uskossa? Se joka on muuttumaton ja ikuinen kaiken muuttuvan keskellä? Se mistä pidetään kiinni viimeiseen asti ja mitä julistetaan ihmisille? Tämä on kysymys, jota on jouduttu miettimään kristinuskon historiassa vuosituhansien saatossa moneen otteeseen. Aika on tuonut eteen erilaisia ilmiöitä ja kysymyksiä, joita on pitänyt peilata suhteessa kristinuskoon. Viime aikoina tämä kysymys on ollut jälleen hyvin vahvasti tapetilla, kun on mietitty kirkon kantaa homoseksuaalisuuteen.

No onhan meillä kirkossa selvillä se, kuka perimmäinen totuus on. Tästä ei tarvitse käydä kädenvääntöä. Mutta kädenvääntöä käydään lähinnä siitä, mitä mieltä perimmäinen totuus on eri asioista. Ja tästä on vaikea päästä yksimielisyyteen. Raamattua luetaan ja tulkitaan hyvin eri tavoin, ja jokainen taho väittää olevansa asian ytimessä, ainoan ja oikean tulkinnan äärellä. Mutta tällainen vuoropuhelu on ollut jotenkin hyvin hajottavaa ja hämmentävää. Mitä miettii tästä kaikesta tavallinen seurakuntalainen? Aika moni on ilmaissut mielipiteensä eroamalla kirkosta. Pitäkää totuutenne ja pitäkää kirkkonne. Niinpä niin.

Pyhä kolmiyhteinen Jumala on perimmäinen totuus, mutta ihmisten yritykset puhua Jumalasta, kertoa kuka hän on ja mitä hän tahtoo, ovat aina jollain tapaa subjektiivisia. Ja tämä tekee kirkosta väkisinkin moniäänisen, halusimme me sitä tai emme. Itse toivoisin, että kirkon moniäänisyys vain hyväksyttäisiin ja löytyisi tapa käydä rakentavaa vuoropuhelua kaiken keskellä.

Mitä Jeesus vastaa kysymykseen perimmäisestä totuudesta. Päivän evankeliumissa hän sanoo näin: ”Menkää sisälle ahtaasta portista. Monet menevät avarasta portista ja laveaa tietä, mutta se vie kadotukseen. Miten ahdas onkaan se portti ja kapea se tie, joka vie elämään, ja vain harvat löytävät sen!”

Jeesuksen mukaan perimmäinen, pelastava totuus löytyy iankaikkisesta elämästä. Taivaasta, jonne Jumala luotujaan kutsuu. Sinne kristitty on matkalla jo tässä elämässä. Mutta tie taivaaseen on Jeesuksen mukaan kuitenkin kapea, ja portti, josta käydään sisään, ahdas. Mitä Jeesus tällä tarkoittaa? Sitä, että taivaan portti ei vain aukene kaikille.

Tämän totuuden edessä voi nikotella ja julistaa uhalla, että kaikki silti pääsevät taivaaseen. Tai sitten voi lähteä laatimaan hanakasti listaa niistä, joille taivaan portti on liian ahdas. Mutta on myös kolmas tie valittavana. Entäpä, jos vain rohkeasti lähtisi julistamaan sanomaa siitä, että taivasta saa tähtyä meistä jokainen. Jumala yksin päättää sen, kuka taivaaseen pääsee, mutta taivaan toivoa ei saa viedä meiltä kukaan.

Miten tämä kaikki liittyy pohdiskeluuni totuudesta ja kirkon moniäänisyydestä. En oikein tiedä, sillä meinaa tulla paniikki, kun aika loppuu kesken ja kirjoitus pitäisi jättää toimitukselle. Jotain sellaista tässä kirjoitan ja toivon, että vaikka meidän tulkintamme kristinuskon perimmäisten totuuksien äärellä on aina vähän subjektiivista ja me puhumme Jumalasta moniäänisesti, sellainen yhteinen säie löytyisi. Oli se kuinka heikko sitten tahansa. Armon ja toivon säie, jonka eteenpäin viemisen näkisimme olevan meidän yhteinen asia. ■

”Jumala yksin päättää sen,
kuka taivaaseen pääsee, mutta
taivaan toivoa ei saa viedä
meiltä kukaan.”

21.8.

USKOLLISUUS JUMALAN LAHJOJEN HOITAMISESSA 10. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Mt. 25:14-30

Virret: 434, 135, 460, 432, 232, 429

Muuta musiikkia: Huokaus työtä aljettaessa (CE1 18),
Kesälaulu (CE1 15), Hän Hengen antoi (Mal 99)

Oikeita asioita

TIINA REINIKAINEN

Teenkö oikeita asioita vai asioita oikein? Teemmekö kirkossa oikeita asioita vai asioita oikein? Näiden kahden tekemisen tavan välillä on vissi ero, ja ne johtavat usein myös aika erilaiseen lopputulokseen. Eräs pankinjohtaja sanoi, että varsinkin julkisoikeudellisissa yhteisöissä asioiden oikein tekemisestä tulee usein tärkeämpää kuin oikeiden asioiden tekemisestä. Säätelevät-hän toimintaa monenlaiset lait ja säännöt.

Kysymys oikeiden asioiden ja asioiden oikein tekemisen suhteesta on keskeinen tämän sunnuntain evankeliumissa. Jeesus kertoo vertauksen kolmesta palvelijasta, joiden hoitoon isäntä uskoo koko omaisuutensa muutta-essaan pois. Kukin palvelija saa huolehtia omia kyykkyttään vastaavan rahasumman. Kahden palvelijan bisneksen hoito onnistuukin mallikelpoisesti ja isännän palattua kotiin rahaa on tuotavana hänelle tuplasumma. Mutta kolmas palauttaa vain sen yhden talentin, jonka oli saanut – suuri summa rahaa sekä. Tekikö hän oikeastaan mitään väärin?

Kolmas palvelija oli peloissaan kätkenyt hänelle uskotut rahat maahan, jotta ne olisivat varmassa tallessa. Rabbiiinisen perinteen mukaan se, joka kaivaa saamansa hyvän maa-kuoppaan, ei ole enää siitä vastuullinen. Palvelija oli siis tässä valossa aivan oikein tehnyt sen, minkä voi ajatella olevan varmintä. Sitä paitsi yksi talentti eli 10 000 denaaria oli melkoinen määrä hopeaa ja sellaisen kaivaminen maahan oli hikinäinen urakka. Pankkiin menemällä hän olisi päässyt paljon helpommalla.

Palvelijan sinänsä korrektin menettelytavan ontous tulee esille tilinteon hetkellä, jolloin hänen todelliset motiiv-

”Virheet voi saada anteeksi ja joskus niistä voi jopa oppia.”

vinä paljastuvat. Puolustellessaan toimintaansa herransa ankaruudella hän osoittaa, ettei ole kiinnostunut lainkaan isännästään ja hänelle uskotusta tehtävästä vaan oman nahkansa pelastamisesta. Hän ei halua riskeerata omaa onneaan ja menestystään herransa vuoksi. Kaksi muuta palvelijaa olivat sen sijaan rohkeita ja olivat kaiken menettämisen uhallakin ottaneet riskin.

Varman päälle pelaavalle vertaus on kovaa kuultavaa. Jeesus osoittaa, että sellainen ihminen, joka keskittyy siihen, ettei tee mitään väärin, mutta ei kuitenkaan laita itseään liikoon Jumalan valtakunnan vuoksi, kulkee Jumalan tahdon ohi. Pelokas varmistelija ei ole myöskään uskollinen ja vastuullinen tekijä. Saadut lahjat pysyvät kyllä tallessa ja elä-mässä annetut mahdollisuudetkin ehkä avoimina, mutta ne eivät elä ja vaikuta sen enempää omaksi kuin toistenkaan hyödyksi.

Kirkko näyttäytyy ihmisten puheista päätellen usein sellaisena yhteisönä, jossa näperrellään sen kanssa, mikä on oikein ja mikä on väärin, mikä on sopivaa ja mikä ei sovi. Paitsi julkisoikeudellisena, myös rakkauden, oikeuden ja totuuden yhteisönä se tietyllä tavalla kuuluukin kirkon ole-mukseen. On realismia hyväksyä se, että kaikesta näperte-lystä tuskin koskaan pääsemmekään.

Tässä ajassa kirkolla on kuitenkin tuhannen talentin paikka löytää myös ne oikeat asiat ja niiden tekemiseen tarvittavat lahjat. Vapaaehtoiset seurakuntalaiset ovatkin tässä kirkon talentti, jota ei saa kätkeä maahan, vaan heidät on otettava uudella tavalla käyttöön. Heidän myötänsä kirkkoon voi tulla paitsi uudenlaista tietoa ja taitoa, myös uudenlaista näkökulmaa. Ehkä kaikkein eniten tarvitsemme kuitenkin sitä Jeesuksen peränsä kuuluttamaa rohkeutta. Onko sittenkään niin vaarallista tehdä virheitä ja epäon-nistua kuin niiden tekemisen pelossa olla tekemättä mitään ja menettää kaikki mahdollisuudet? Virheet voi saada anteeksi ja joskus niistä voi jopa oppia.

Jeesus kutsuu seuraajiaan siihen rohkeuteen, josta hän itse oli esikuva. Hän antoi alttiiksi oman elämänsä ja odottaa sitä minultakin. Mutta jos Jeesus olisi vain pelkkä esikuva, ei hänen seuraamisensa veisi kovinkaan pitkälle, kun oma pelkuruus, laiskuus ja virheet ovat vastassa. Koska Jeesus on enemmän, on armo miettiä sitä, teenkö oikeita asioita vai asioita oikein. ■

28.8.

ETSIKKOAIKOJA

11. SUNN. HELLUNTAISTA

Lk. 4:23 - 30

Virret: 325: 1-3, 126, 314, 311, 230, 212

Muuta musiikkia: Kysymyksiä (CE1 16),
Tule Jeesuksen luo (CE1 29), Taivaassa soi enkellaulu
(LT 2011 63), Katso, kuinka taivaan linnut (Mal 102),
Milloin omaatuntoani (SV 68)

Otsikko: Etsikko?

JANI KAIRAVUO

Kun tänä vuonna tulee kuluneeksi kaksikymmentä vuotta rippikoulusta ja kahdeksan vuotta pappisvihkimyksestäni, iski päälle kauhea synnintunto. Olisiko viimein tullut aika selvittää itselle, mitä kerran vuodessa esiin nousevat sanat ”etsikko” ja ”etsikkoaika” oikeastaan tarkoittavat?

Etsikko: luona käynti, vierailu; varsinkin kuvainnollisesti Jumalan tulo jonkun luo. Etsikkoaika: Johonkin käytettävissä oleva ainoa tai otollisin aika, etsikon aika. (Nyky-suomen sanakirja)

Etsikkokaikaan kuuluu siis olennaisesti kahdensuuntainen etsiminen. On aikoja, jolloin voimme erityisen voimakkaasti kokea Jumalan etsivän ja kutsuvan meitä. Toisaalta on myös kristityn velvollisuus etsiä Jumalaa ja hänen vanhurskasta tahtoaan. ”Etsikää Herraa, kun hänet vielä voi löytää, huutakaa häntä avuksi, kun hän on lähellä!” (Jes.55:6)

Tämän maailmanajan vauhti on kova. Elämme ennennäkemättömän nopean muutoksen, kehityksen ja myös epävarmuuden aikaa niin kirkossa kuin koko yhteiskunnassa. Tarve toteuttaa, suunnitella ja katsoa tulevaisuuteen on niin kova, että heikoimpia alkaa jo hirvittää. Tällaiseen vauhtihurjasteluun ei Jumala kuitenkaan ihmistä luonut. Vauhtisokeus estää nimittäin meitä huomaamasta niitä tilaisuuksia ja mahdollisuuksia – etsikkokaikoja – joita hyvä Jumalamme meille koko ajan tarjoaa.

Nykyajan termit ”hiljaisuuden viljely” ja ”downshifting” kertovat omalla tavallaan, että monet ovat jo alkaneet kaivata tietä takaisin siihen tilaan, johon Jumala ihmisen alun perin tarkoitti. On toki tärkeää visioida ja luoda strategioi-

ta, joiden avulla ratkaistaan tulevaisuuden mukanaan tuomat haasteet. Yhtä tärkeää on kuitenkin hidastaa käyntiä ja antaa aikaa ajattelulle: ”Pysähtykää ja katsokaa, minne olette menossa, ottakaa oppia menneistä ajoista! Valitkaa oikea tie ja kulkekaa sitä, niin löydätte rauhan.” (Jer. 6:16)

Itse asiassa elämme koko ajan etsikkokaikaa – tai oikeammin monia erilaisia etsikkokaikoja. Käsissämme on päivittäin valtaisa määrä isoja ja pieniä ratkaisuja, jotka määrittelevät paitsi omaa elämäämme, myös tulevien sukupolvien elämää pitkälle tulevaisuuteen. Arkipäivän pieniä valintoja ovat esimerkiksi, ostaako Reilun kaupan kahvia vai Presidenttiä tai käyttääkö hissiä vai portaita. Muun muassa päätökset ydinvoiman käytöstä, luonnonvarojen käytöstä ja ilmastomuutokseen vaikuttavista tekijöistä ovat taas esimerkkejä tämän hetken suurista ratkaisuista.

Päivän evankeliumitekstissä Jeesus on opettamassa synagogassa. Syntyy tilanne, jossa provosoitu Jeesus ryhtyy luennoimaan koolla olevalle seurakunnalle. Lopputuloksena hurjistunut väkijoukko ajaa Jeesuksen pois synagogasta ja on lähellä syöstä hänet alas jyrkänteeltä. Mikä sai tuon hurskaan joukon raivon portaalle? – Totuus.

Totuutta, Jumalan tahtoa, ihmisen tulee ennen kaikkea etsiä elämänsä etsikkokaikoina. Aina Jumalan äänen kuuleminen ja hänen tahtonsa selvittäminen ei kuitenkaan käy kovin helposti. Kollega kertoi kuunnelleensa jokin aika sitten radion aamuhartautta, jossa toistuivat useasti sanat ”Jeesus Kristus, Jumalan Poika, armahda minua syntistä”. Aina väliin kuului jostakin laulua ”oh, babe”. Kilpailevan radiokanavan taajuus se siellä yritti tunkeutua ilosanoman tielle. Näin se on myös elämässä: maailman monet suloiset, voimakkaat ja houkuttelevat äänet tekevät kiusaa yrittäen saada ihmisen ajatukset sotkettua pois Jumalan äänestä. Omat toiveet sekoittuvat Jumalan tahtoon, maailman äänet Jumalan ääneen.

Miten meidän sitten tulisi toimia, ettemme hukkaisi kalliita etsikon hetkiä? Etsikkokaikoina meidän on saatava ympärillemme aikaa ja tilaa, kuten paastonaikana. On suljettava silmät ja korvat kaikelta turhalta, jotta tärkeiden ratkaisuiden pohtimiseen jää kunnolla aikaa. Omien ajatusten peilinä on myös hyvä käyttää toista ihmistä.

Tärkeintä on kuitenkin Raamatun lukeminen Jumalan tahtoa sieltä etsien. Ja rukous: tapahtukoon tässäkin Sinun tahtosi, ei minun. ■

”Vauhtisokeus estää meitä
huomaamasta niitä tilaisuuksia
ja mahdollisuuksia, joita
Jumalamme meille tarjoaa.”

4.9.

ITSENSÄ TUTKIMINEN

12. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Mt. 21:28-32

Virret: 207, 288 (synnintunnustus), 729, 409, 506, 124, 340

Muuta musiikkia: Matkani muistoja (CE1 36), Kun hiljaisin hetkin (CE1 65), Jos korvat sait, niin kuule (Mal 87), Edessäsi uudistun (NSV 2005/49), Ristin luona ankkurissa (SV 87), On kova sydämeni (SV 91), Salli, Jeesus, että saisin (SV 97), Tuuli työntää kulkijaa (SV 308)

Puheita vai tekoja

KATI KEMPPAINEN

Jeesus ei jätä tilaisuutta käyttämättä muistuttaakseen, että julkiselta moraaliltaan arveluttavat, toisen luokan kansalaiset ovat Jumalalle mieluisampia kuin oikealla opilla ja oikeilla teoilla pröystäilevät uskovaiset. Heikko moraalit nyt ei sinänsä tee ketään Jumalalle sen mieluisammaksi, vaan kyse on ihmisen sydämen tilasta Herransa edessä. Tänä sunnuntaina on hyvä mahdollisuus tehdä parannusta tekopyhydestä ja pysähtyä tutkailemaan omaa tilaansa.

Teksti viittaa siihen, että ihmisen puheet ja teot kulkevat usein omia polkujaan, eikä ihmistä pidä arvioida puheiden vaan tekojen kautta. Tämä on kinkkinen paikka meille, jos uskomme on verbaalisesti orientoitunutta – niin kuin se taitaa olla monelle seurakunnan työntekijälle. Puhuminen on usein helpompaa kuin tekeminen ja eläminen. Kumpi pojista oli kelvollinen työskentelemään isänsä pellolla? Se änkyrä, joka sanoi, mitä sanoi, mutta jonka sydän lopulta pakotti kuuliaisuuteen. Kiltti poika taas osasi sanoa mitä pitikin, mutta kuuliaisuus oli jäänyt hänelle vieraaksi.

Jumalan valtakunta on kuin puutarha, jonne meidät on kutsuttu kylvämään, kastelemaan, kitkemään ja korjaamaan satoa. Saamme myös iloita sen kauneudesta, levosta, lämmöstä ja varjosta. Nyt on käynnissä vähintäänkin sanasota, kenelle tuo puutarha kuuluu. Aivan kuin Jumalan valtakunta koetettaisiin omia eri tahoilla. Kristus on meillä, mutta ei teillä. Valtakunta on täällä, mutta ei tuolla. Jumala ja hänen valtakuntansa ei kuulu homoille, tai kuuluu vain, jos he täyttävät tietyt ehdot. Ja toisaalta Jumalan valtakunta ei kuulu liberaaleille, tai se ei kuulu konservatiiveille, tai se ei kuulu eri raamatunäkemyksistä kannattaville.

”Tämä maailma, Jumalan puutarha, huutaa työmiehiä, mutta meillä on kovat korvat ja paatunut sydän.”

Suomessa riidellään siitä, kuka omistaa oikean uskon ja oikean opin. Suomessa kiistellään, kenellä on taivasten valtakunnan avaimet.

Mutta Jumalan valtakunta ei murtaudu esiin oppikeskustelujen, riitelemisen tai boikotointien kautta. Se ei tapahdu sulkemalla pois eri tavoin ajattelevia tai eri tavalla eläviä tai eri tavalla Raamattua lukevia. Jumalan valtakunta on konkretiaa, se on jotakin käsin kosketeltavaa. – Jumalan valtakunta on Kristus itse. Toisin sanoen, meidän tulisi keskittyä enemmän Kristukseen ja hänen valtakuntansa todellisuuteen kuin sen vertailuun, kenen usko tai elämä on oikeampaa tai raamatullisempaa.

Mitä Jeesus itse tekisi? Hän ei edellyttänyt oikeaa oppia seuraajiltaan vaan armahtavaisuutta ja sydämen puhtautta. Päinvastoin hän moitti uskonnollista johtajistoa, näitä oikean opin vartijoita tekopyhyydestä ja kovasydämisyydestä, siitä miten mahdottomaksi he tekivät ihmisille pääsyn taivasten valtakuntaan. Jeesus itse puolestaan teki sen helpoksi. ”Seuraa minua”, hän sanoi.

Kristuksen seuraaminen, hänen rakastamisensa on ainoa, mitä vaaditaan. Änkyrä poika kuuli kutsun ja teki sen mukaan, vaikka puhui mitä puhui. Hänellä oli tekoja, jotka puhuivat puolestaan. Toinen poika lupasi kerkeästi tehdä, mitä pyydettiin, mutta eipä sitten tehnytään. Tyhjiä sanoja ja pitämättömiä lupauksia häneltä.

Maailmassa tapahtuu koko ajan valtavia asioita. Vuositain kuolee noin 8 miljoonaa alle 5-vuotiaasta lasta. Näistä kuolemista suuri osa voitaisiin estää puhtaalla vedellä, ravinnolla ja yksinkertaisella lääkehoidolla. Yksistään Afrikassa arvioidaan olevan 14,8 miljoonaa aids-orpoa. Maailmassa nopeimmin kasvava rikollisuuden ala on ihmiskauppa, ja se koskee eniten naisia ja lapsia, ja Suomikin on mukana. Maailmassa on yhteensä 40 miljoonaa pakolaista ja 1,4 miljardia äärimmäisessä köyhyydessä elävää, eli heillä on käytettävissään alle 1 €/pv.

Minun on vaikea katsoa ja kuunnella sitä, mitä Suomessa nyt tapahtuu, koska meiltä unohtuu tämä kuva koko maailmasta. Tässä kuvassa näkyy maailman syvät haavat, mutta meillä on kiire riidellä siitä, kuka on oikeassa, kenellä on puhtain oppi ja paras raamatuntulkinta. Tämä maailma, Jumalan puutarha, huutaa työmiehiä, mutta meillä on kovat korvat ja paatunut sydän. ■

11.9.

JEESUS, PARANTAJAMME

13. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Mt. 12:33–37

Virret: 202: 1-4, 334: 1,5-8, 536: 2-5, 445, 451, 333: 1,9

Muuta musiikkia: Tänne, Jeesus, tulimme (CE1 5), Mestarin jäljillä (LT 2011 85), Kristuksen ristin juurella (CE1 34)

Kielen synnit

KALERVO SALO

Sydän merkitsee Raamatun kuvastossa kaikkien ajatusten ja tunteiden tyysijaa. Jeesuskin sijoittaa ihmisyyden syvimmän olemuksen, sielun, sydämeen. Aivojen keskeisyys ruumiin toimintojen ohjaajana ei vielä ollut tunnettua.

Suu tuo esiin ihmisen sisimmät ajatukset - hyvät tai pahat. Ihminen muodostaa kokonaisuuden. Ajatukset, tunteet ja puheet lähtevät samasta ytimeästä, sydäimestä. Se osoittautuu joko hyväksi tai pahaksi. Ihmisen sisäisen maailman yhteys puheisiin ja toimintaan on aivan yhtä tiivis kuin puun ja sen hedelmien.

Ihmisen erottaa eläinkunnasta ainutlaatuinen kyky puhua. Voimme kommunikoida keskenämme. Samalla puheemme sisältö tekee tästä kyvystä ihmisyyden ja inhimillisyyden mittarin. Jos ihminen on pohjimiltaan kyykäärmeen sikiö, ei hänen puheensaakaan voi olla muuta kuin selaila, joka aikaansaa pahaa. Hyvä sydän on kuin hyvä puu. Hyvästä sydäimestä lähtevä puhe on kuin hyvän puun hyvä hedelmä.

Jeesus on käyttänyt vuorisaarnassaan vastaavaa vertausta varoittaessaan vääristä profeetoista. Lampaiden vaatteissa esiintyvät väärät sudet ovat raatelevien susien kaltaisia (Mt. 7:15–20). Elämä paljastaa lopulta, kuka on väärä profeetta.

Paha ihminen saattaa vielä kyetä puhumaan kauniisti ja ystävällisesti. Hyviin tekoihin hän ei kuitenkaan kykene. Aikaa myöden puhekin paljastaa ihmisen – ainakin silloin, kun hän puhuu varomattomasti tilanteessa, joka on tarkoitettu vain pienen piirin kuultavaksi. Myös hyvät sanat edellyttävät hyvää sydäntä. Ajan oloon sanat paljastavat ihmisen sisimmän todellisen luonteen.

Jeesus pitää kielen syntejä erityisen vahingollisina ja turmiollisina. Ne muodostivat vakavan synnin. Jeesuksen ajan ajattelutavan mukaisesti ihminen saattoi esimerkiksi kaupankäynnin yhteydessä lörpötellä melkein mitä tahansa, kunhan ei vain vannonut (lausunut turhaan) Jumalan nimeen. Jeesus ajatteli toisin. Viimeisenä päivänä ihminen tulee tekemään tiliä jokaisesta turhasta sanasta.

Ihmisen puhe ei katoa mihinkään. Kaikki sanamme ikään kuin nauhoitetaan ja kuunnellaan uudestaan lopullisen tuomion toteutuessa. Puheemme kertoo sisäisen maailmamme tilasta ja sen perusteella tuomio julistetaan.

Jeesuksen opetus muistuttaa Jaakobin kirjeen sanomaa. Täydellinen on se, joka ei hairahdu puheissaan. Kieli saastuttaa ruumiin. Se kääntää kaikkea ihmiselämässä kuin pieni peräsin laivaa. Kielen hallitsija hallitsee ruumistaan kuin suitset hevosta (Jaak. 3:1–12).

Ihminen on Jumalan puhetoveri. Suulla lausuttu usko merkitsee oikeaa vastausta Jumalan pelastustekoon. Sydämen usko tuo vanhurskauden, suun tunnustus pelastuksen (Room. 10:10). Jumala voi herättää ihmisen sydämessä uskon. Hengen uudistava voima tuo esiin hengen hedelmän. Pyhä Henki voi uudistaa myös puheemme ja sisimpämme, vaikka olemmekin synnin turmelemia. Hyvä puhe pohjimiltaan tulee Pyhän Hengen uudistavasta voimasta, ei meistä itsestämme tai turmeltuneesta luonnostamme. Usko Jeesukseen voi siis uudistaa koko ihmisen.

Keskeistä tässä kaikessa on myös huomata, että Jeesus asettaa itsensä oman puheensa esimerkiksi. Evankeliumit eivät kerro hänen lausuneen turhia sanoja, vaan opettaneen Jumalan valtakunnasta vertauksin ja teoin. Hänessä yhdistyy sisäisen maailman hyvyys ja siitä kertovat hyvät teot ja opetukset. Jeesuksen toiminnassa Jumalan valtakunta saapui ihmisen luo.

Taitaa olla niin, että ihminen voi vain tiettyyn pisteeseen asti kontrolloida omaa puhettaan. Toki on hyvä välttää pahan puhumista toisesta ihmisestä, toista haavoittavia sanoja. Toisen ihmisen maineesta huolehtiminen on tärkeää. Kristityn hyveisiin kuuluu kannustaminen ja hyvän etsiminen toisesta. Kristitty karttaa pahoja ja haavoittavia sanoja. Toki joskus ihmisen paras apu toiselle on rehellinen palautte, vaikka se olisi satuttavaakin. Sielunhoitajakaan ei voi aina välttää tietyn kivun tuottamista toiselle. Sanat saattavat pitkällä tähtäimellä parantaa, vaikka ne viiltäisivät tuskallisesti kuin lääkärin leikkausveitsi haavassa, jota ei ole puudutettu. ■

18.9.

LÄHIMMÄINEN

14. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Mt. 5:43 – 48

Virret: 175, 135, 431, 430, 452, 422: 1-3

Muuta musiikkia: Lähimmäisen rakkaus (HH 29),
Jaa leipä kanssa nälkäisten (Mal 93), Kadulla hän
kulkee (Mal 86, ML 65), Laulu jakamisesta (Mal 32),
Rikkaaksi, Herra, elämäni teit (UV 38), Pyydän,
Jeesus, että peität (SV 310)

Rakastamisen vaikeus

JANI KAIRAVUO

Muistatkos viimeisyksyisen Kotimaan artikkelin, jossa kerrottiin Yhteys-liikkeen ja Paavalin synodin yhteisestä kevätretkestä? Entä huomasitko tämän vuoden ensimmäisessä Sisarenpojassa ilmoitusta, jossa kutsuttiin liikkeen jäsenistöä koolle rukoilemaan suomalaisten homoparien puolesta? No et voi niitä muistaa, koska ei sellaista artikkelia eikä ilmoitusta tietenkään voi koskaan oikeasti olla olemassa.

Vuorisaarnan opetus ”Rakastakaa vihamiehiänne ja rukoilkaa vainoojienne puolesta” on perin juurin tuttu. Tutuus ei kuitenkaan tarkoita, että me kristityt osaisimme sitä jokapäiväisessä elämässä noudattaa. Surkuhupaisaa on, että tuota ohjetta emme pysty noudattamaan edes maamme evankelis-luterilaisen kirkon sisällä. Jos emme kykene rakastamaan ja kunnioittamaan edes oman kirkkomme jäseniä, miten voisimme ikinä pystyä rukoilemaan todellisten vihamiestemme puolesta?

Tehdään ajatusleikki. Mitä merkitsisi, jos leikkisimme ottavamme tosissamme tuon Vuorisaarnan kohdan? 1. Oman kirkkomme tasolla se merkitsisi Irja Askolan koollekutsumaa lämminhenkistä hengellisen matkakumppanuuden seminaaria, jossa Anssi Simojoki lämmittäisi saunan piispoille (Luther-säätiö tarjoaa saunajuomat), ja iltajuhlissa Matti Väisänen ja Liisa Tuovinen opettaisivat yhdessä heprealaisia kansantansseja. 2. Koko maailman kristillisyyden tasolla se merkitsisi tilannetta, jossa kaikki ekumeeniset pyrkimykset menettäisivät merkityksensä, koska olisimme jo valmiiksi oikeasti yhtä. 3. Globaalilla tasolla suvaitsevaisuus ja uskontodialogi nousisivat arvoasteikolla ja terrorismin pelko katoaisi, koska kaikkia lähim-

mäisiä kohdeltaisiin rakastavasti ja ymmärtäväisesti, ilman epäluulon leimaa.

Tästäkin huomaamme, miten valtava voima Jumalan saanaan kätkeytyy. Nimenomaan ”kätkeytyy”; useinkaan sana kun ei pääse vaikuttamaan rajoittuneisuutemme ja kapeakatseisuutemme tähden.

Rajoittuneisuus on toki syvästi inhimillinen piirre. Ymmärrämme parhaiten oman navan ympäristöä, ja mitä laajempi on kokonaisuus, sitä vaikeampi meidän on sitä hahmottaa. Toinen ajatusleikki: jos joissakin seuraavista yhteisöistä on a) nälänhädässä ja b) taloudellisissa vaikeuksissa eläviä ihmisiä, mihin tasoon saakka koet velvollisuudekseeni auttaa heitä: perhe – kylä – kunta – Suomi – EU – koko maailma?

Jumalan lasten tuntomerkki on taivaallisen Isämme kaltaisuus. Emme voi tietenkään ikinä tulla täysin Hänen kaltaisikseen, sillä täydellisyys on Jumalan ominaisuus, epätäydellisyys ihmisten. Täydellisyys ja Jumalan kaltaisuus ovat kuitenkin tärkeitä malleja, jotka osoittavat meille, mihin suuntaan meidän on elämässämme pyrittävä. Tuohon Jumalan kaltaisuuteen olennaisena osana kuuluu täydellinen ja ehtoja tai rajoja piirtämätön rakkaus toisia ihmisiä kohtaan.

Vaikka inhimillinen heikkoutemme ja ihmiseen sisään rakennettu oikeassa olemisen tarve vaikeuttaa suhdetta toisiin ihmisiin, on Jumalan tahdon täyttäminen kuitenkin teoriassa varsin yksinkertaista: ”Vain tätä Herra sinulta odottaa: tee sitä, mikä on oikein, osoita rakkautta ja hyvyyttä ja vaella valvoen, Jumalaasi kuunnellen.” (Miika 6:8)

PS. 1: Jos sinua ahdistaa valmistaa saarnaa lähimmäisyydestä kirkon sisäisistä kipupisteistä käsin, voit tarttua psalmin jakeeseen ”Herra, älä salli sorretun kääntyä pois apua saamatta” (Ps. 74:21). Siinä on lähimmäisenrakkauden ja diakonian lähtökohta, jota jokainen kristitty on kutsuttu noudattamaan. Jos ovelle kolkutetaan apua pyytäen, on apu annettava, jos se antaa voidaan.

PS. 2: Jos taas luulet, että saarnageneraattori pyörähtää tällä kertaa paremmin liikkeelle vihreällä energialla, voit pohdita, miten lähimmäinen huomioidaan ekologisesta ja luomisteologisesta näkökulmasta? Luomu- ja lähiruokaa suosien, Reilun kaupan tuotteita hankkien jne.? ■

”Tee sitä, mikä on oikein,
osoita rakkautta ja hyvyyttä
ja vaella valvoen, Jumalaasi
kuunnellen.”

25.9.

KIITOLLISUUS

15. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Jh. 5:1-15

Virret: 327, 328, 329, 324, 229: 1-4, 229: 5-7

Muuta musiikkia: Mia Makaroff: Kaikki maat te riemuitkaatte (S1189), Kiitän aamusta (CE1 10), Ken on luonut sinitaivaan (CE1 17), Mun käten yhteen liitä (CE1 38), Kiitos nyt Herran (CE1 76), Nyt kiitosvirren mä riemuin laula (CE1 77), Muista joka päivä (CE1 86), Oi Katsohan lintua oksalla puun (CE1 87, HH 5), Pikkulintu riemuissaan (CE1 89), Herraa kiittäkäämme (HH 21), Enkö Herraa Jumalaani (HH 19), Kiitos (LT 2011 3), Tahdon kiittää Herraa (JLV 7), Aamulaulu (NSV 2005/121)

Vaikea laji

TIINA REINIKAINEN

Radiokanavilla on soinnut tänä vuonna **Jukka Pojan** laulu Kiitollisuutta, jonka sanoma näyttää kolahtaneen varsinkin nuoriin. Jukka Poika laulaa: ”Tyytyväisyys on vaikea laji. Maailma on täynnä joutavaa marinaa. Haluu, haluu, haluu, muttei saa, mitä haluu. Sitku saa, mitä haluu, ei haluu, mitä saa. Kunnes jonain päivänä kenties tajuaa, muu vajoaa, vain rakkaus kelluu. Kiitollisuutta, mä haluan nähdä kiitollisuutta. Pitää olla kiitollisempi ja joka päivä joka ilta vain enempi.”

Tämän sunnuntain aiheena on tuo kiitollisuus, jota Jukka Poika peräänkuuluttaa laulussaan. Tyytyväisyys ja kiitollisuus ovat pitkälle sidoksissa siihen, mitä arvostan ja mitä ympärilläni huomaan. Näyttää siltä, että mitä enemmän pidän asioita itsestänselvyyksinä, sitä taipuvaisempi olen tyytymättömyyteen ja marinaan. Usein huomaankin jonkun elämässäni olevan lahjan arvon vasta silloin, kun yllättäen menetän sen.

Päivän evankeliumissa kiitollisuus liittyy sairaudesta paranemiseen. Terveys onkin lahja, jonka arvoa en tavallisena arkisena päivänä juuri muista. Terveiden lahjan ymmärrän syvimmin vasta, kun itse sairastun tai joku läheisistäni joutuu sairastuoteelle. Silloin huomaan, että elämässä on aika vähän todella tärkeitä asioita. Kriisin keskellä näen, kuinka hyvää se ihan tavallinen arki oli, kaikkine rosineenkin. Kuinka siinä olisi ollut paljon aihetta kiitokseen.

Jeesus parantaa tänään miehen, joka on sairastanut 38 vuotta. Sairas mies on ollut ehkä koko elämänsä ajan riipuvainen toisten avusta. Häntä on pidetty tarpeettomana ihmisenä, jolla ei ole muuta odotettavaa kuin oma kuolemansa. Kuitenkin toivon kipinä kytee miehen mielessä. Hän on asettunut Betesdan altaan pylväikköön yhdessä muiden sairaiden kanssa. Sadevesi ja maanalainen lähde saivat Betesdan lammikon kuohumaan aika ajoin – ihmiset tosin uskoivat Herran enkelin laskeutuneen lammikkoon. Silloin ensimmäisenä kuohuvaan veteen ehtinyt sairas parani.

Sairas mies jaksoi toivoa vastoin kaikkea toivoa. Kun Jeesus kysyy, tahtooko hän tulla terveeksi, hänen vastauksensa paljastaa paranemisen mahdollisuuden. Hän oli sidottu omaan vuodemattoonsa, eikä hänellä ollut ketään, joka auttaisi hänet altaaseen. Joku toinen ehti aina ensin. Jeesus käskee nyt miestä yksinkertaisesti ottamaan vuoteensa ja kävelemään, ja hänelle tapahtuu se, mikä oli mahdotonta. Hän nousee itse ylös, ottaa käsivarsilleen vuodematon, johon oli ollut kahlittuna koko elämänsä ajan, ja kävelee omin jaloin. Yhteisönsä leimaamalle paraneminen oli hyvin kokonaisvaltaista. Ei ollut vaikea kertoa, kuka hänet paransi. Ei ollut vaikea olla kiitollinen.

Sairaan miehen paraneminen on kertomus paitsi kiitollisuudesta, myös toivosta ja lohdutuksesta. Elämän onni vaihtelee selittämättömällä tavalla. Miksi joku toinen paranee ja toinen ei. Miksi toiset rukoukset tulevat kuulluiksi, kun taas toiset pyynnöt jäävät täyttymättä. Jumalan tahto on kuitenkin, että hän saisi antaa enemmän kuin ymmärrän edes pyytää. Kirkon vanhat mystikot sanovat, että on eri asia etsiä Jumalan lohdutuksia kuin etsiä itse lohdutuksen Jumalaa. Jumala on kaikkien elämäni tapahtumien tuolla puolen ja myös kaikkien tunteideni ja mielialojeni tuolla puolen. Siksi hän on uskollisuudessaan ja rakkaudessaan järkähtämättömänä lähellä – tapahtui, mitä tapahtui tai tuntui, miltä tuntui.

Ehtoollista kutsutaan kiitos- ja muistoateriaksi. Jeesus on antanut meille, seurakunnallemme ehtoollisen lahjan, jotta kiittäisimme ja muistaisimme. Ehtoollinen tulee kreikan kielen kiittämistä tarkoittavasta sanasta eukaristia. Leivässä ja viinissä Kristus antaa paljon enemmän kuin yksittäisiä lohdutuksia – hän antaa itsensä kokonaan. Hän on ja tekee aina ensin, ennen ihmisen ensimmäistäkään kiitosta.

Jeesuksen sanoissa ”tehkää se minun muistokseni” kuulemme kutsun muistamiseen, joka ei ole pelkkää muistelemista. Ehtoollispöydässä tulevat todeksi Jeesuksen sanat: ”Teidän puolestanne annettu, teidän puolestanne vuodatettu syntien anteeksiantamiseksi.” Siinä on kuolemattomuuden lääke meille, parantumattomasti sairaille. Siinä on paras lohdutus. Siitä nousee ihmisen kiitos. ■

KIRJOITTAJAT

KATI ELORANTA

Oppilaitosteologi, Tampereen seurakuntayhtymä

JANI KAIRAVUO

Seurakuntapastori, Keravan seurakunta

KATI KEMPPAINEN

Kasvatussihteeri, Suomen Lähetyksseura

TIINA REINIKAINEN

Kappalainen, Pielisensuun seurakunta

KALERVO SALO

Dosentti, kirkkoherra, Leppävaaran seurakunta

VIRRET JA MUSIIKKI

JUKKA HASSINEN

Kanttori, Jyväskylän seurakunta / Palokan alue seurakunta

LAULUJEN LÄHTEITÄ

LKM = Laula kaikki maa. SLS 1991

SK = Siionin kannel. SLEY-kirjat Oy 2000

HLVK = Hengellisiä lauluja ja virsiä kuorolle. SLS 1969

CE1 = Chorus Ecclesiae 1

Sulasol = S

HH = Hartaisiin hetkiin. Hengellisiä yksinlauluja ... Bells 2007

LT 2011 = Laulutuuhi. Lasten Keskus 2011

MaL = Matkalauluja. Kirjapaja Oy 2001

UM = Uusia messulauluja. Kirjapaja Oy 2006

UV = Uusia virsiä 2008. Kirjapaja 2008

SV = Siionin virret. Toim. Wilhelmi Malmivaara,
laajennettu. Herättäjä-yhdistys 2005

ML = Messulauluja. Kirjapaja 2002

NSV = Nuoren seurakunnan veisukirja (+ julkaisuvuosi)

JLV = Jaakko Löytyn Virsikirja. Fazer 1994

**AKAVAN KIRKOLLISET AMMATILIITOT —
KYRKLIGA FACKFÖRBUND INOM AKAVA AKI R.Y.**
Perustettu 25.1.2001

**SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO
FINLANDS KYRKAS PRÄSTFÖRBUND R.Y.**
www.pappisliitto.fi, pappisliitto@akiliitot.fi
Perustettu 14.1.1918

**Puheenjohtaja, AKI
Puheenjohtaja, Pappisliitto**
Jukka Huttunen
Espoon seurakuntayhtymän yhteisen seurakuntatyön pääliikö, TM
Puh. (09) 8050 2330
GSM 040 544 1695
jukka.huttunen@evl.fi

**SUOMEN KANTTORI-URKURILIITTO
FINLANDS KANTOR-ORGANISTFÖRBUND R.Y.**
www.skul.fi
kanttori-urkuriliitto@akiliitot.fi
Perustettu 15.6.1907

Puheenjohtaja, Kanttori-urkuriliitto
Mikael Helenelund
Kantor i Borgå svenska domkyrkoförsamling, FM
Puh. 040 584 9952
mikael.helenelund@evl.fi

AKIN TOIMISTO

Akavatalo, Rautatienkatu 6,
00520 Helsinki
Avoimna arkisin klo 9-15
Puh. (09) 150 2453, faksi (09) 148 5875
toimisto@akiliitot.fi
Edunvalvontaan ja työsuhteeseen liittyvät
kysymykset osoitteeseen edunvalvonta@akiliitot.fi

LAKIMIESPALVELUT AKIN JÄSENILE

Puhelinpalvelu työhön ja virkaan liittyvissä lakiasioissa: ma-pe klo 9-15 lakimies Heidi Halonen ja varatuomari Anna-Maria Numminen
Puh. 050 463 8699, lakimies@akiliitot.fi
Puhelinpalvelu yksityiselämän oikeusasioissa: arkisin klo 10-16 Asianajotoimisto Bützow
Puh. (09) 431 531
Mainitse minkä liiton jäsen olet.

Toiminnanjohtaja
Esko Jossas, TT
Puh. (09) 150 2467
GSM 050 511 6683
esko.jossas@akiliitot.fi

Vesa Engström, teol. yo
Puh. (09) 150 2455
GSM 050 597 5231
vesa.engstrom@akiliitot.fi
Pappisliiton opiskelijatyö, neuvonta opiskelijoiden harjoittelu-, mento-
rointi- ja työllistymiskysymyksissä

Apulaistoiminnanjohtajat
Annamari Jokinen, VTM
Puh. (09) 150 2445
GSM 040 865 6630
annamari.jokinen@akiliitot.fi

Johdon assistentti
Tuula Anttonen, HSO-sihteeri
Puh. (09) 150 2453
tuula.anttonen@akiliitot.fi

Merja Laaksamo, pastori, TM
Puh. (09) 150 2466
GSM 050 542 3664
merja.laaksamo@akiliitot.fi
Cruxin päätoimittaja, AKIn viestintä,
Pappisliiton hallinto, opintomatkat,
pappien ammatilliset asiat, palvelussuhdeneuvonta

Toimistos sihteeri
Tuija Kukkonen, yo-merkonomi
Puh. (09) 150 2446
tuija.kukkonen@akiliitot.fi
Jäsenyysasiat, alaostot, luottamus-
mieskurssit

Opiskelija-asiamiehet
Kaisa Takkula, mus. yo
Puh. (09) 150 2455
GSM 050 518 4038
kaisa.takkula@akiliitot.fi
Kanttori-urkuriliiton opiskelijatoiminta,
neuvonta opiskelijoiden harjoittelu- ja työllistymiskysymyksissä

Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi
Cruxin toimitussihteeri, jäsenyys-
asiat, opintomatkat

Anne Taanila
Puh. (09) 150 2657
anne.taanila@akiliitot.fi
Kirjanpito ja maksuliikenne

ERITYISKOULUTETTUIJEN TYÖTÖMYYSSKASSA ERKO

Asemamiehenkatu 2 C,
00520 Helsinki

Puh. (09) 7206 4343 ma-to klo 12-15
Faksi (09) 272 1212
erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
www.erko.fi

Arvottava palkinto on
n. 800 euron arvoinen iPad.

Anna palautetta lehdestä ja voita iPad!

Samalla voit antaa aihe-
ehdotuksia ja vaikuttaa lehden
sisältöön. Vastaa heti lyhyeen
kyselyyn osoitteessa
www.mcipress.fi/crux

Vastaaminen on helppoa.

1. Kirjautu osoitteeseen
www.mcipress.fi/crux.
2. Merkitse numerosarja 0248
3. Tämän jälkeen pääset
lukijakyselyyn klikkaamalla
Lähetä-painiketta.

Ja sitten vain onnea arvontaan!

Lukijakyselyyn voi vastata kahden viikon sisällä lehden ilmestymisestä. Kyselyyn voivat osallistua kaikki MCI Press oy:n tuottamien lehtien lukijat. Voit osallistua kyselyyn jokaisen ilmestyvän numeron yhteydessä, mutta vain yhdellä vastauksella lehden numeroa kohden. Kysely ja arvonta koskevat lehtiä, jotka ilmestyvät kevätkaudella 2011. Palkinnon arvontaan osallistuvat kaikki vastanneet. Palkinto arvontaan 1.8.2011. Voittajalle ilmoitetaan sähköpostitse tai kirjeitse.

Kauppa joka antaa enemmän kuin ottaa.

Kirjautumalla seurakunta-asiakkaaksi saat heti näkyviin seurakuntien omat tuoteryhmät ja seurakuntahinnat. Seurakunnan työntekijänä saat myös omat ostoksesi seurakuntahinnoin.

Heikki-Tapio Nieminen
Piispainkronikka
Sodanjälkeiset arkkipiispat, piispat ja kenttäpiispat (1945-2010) lähikuvassa.

Edico

34,²⁰

17,⁹¹

Kaija Pispä
Vähän on tarpeen
Matkanteon välttämättömyydestä

Lyhyitä, kirkkaita tekstejä, jotka avaavat silmät muutoksen eri ulottuvuuksille.
väh. 20 kpl 13,90

KIRJAPAJA

31,⁹⁰

Owe Wikström
Vasta rakkaus antaa merkityksen

Syvämpään hengellisyteen johdattavat tekstit seitsemän viikon ajaksi. Kullakin viikonpäivällä on omat teemansa sekä harjoituksensa.

KIRJAPAJA

29,⁸⁰

Johanna ja Juha Tanska
Talo minussa, minä talossa
Meditatiivinen sisustuskirja

Minun isäni kodissa on monta asuinsijaa. Oivaltavia polkuja sisustamisen ja rakentamisen syvämpään merkitykseen.

KIRJAPAJA

16,¹¹

Ritva Kostamo (toim.)
Tie johon vastaan ystävänä

Mietteitä ja rukouksia matkan varrelle

Kirjan tekstit siunaavat ja viitoittavat reittiä, olipa matka konkreettinen tai sisäinen.

väh. 20 kpl 12,90

KIRJAPAJA

Kaisa Raittilä
Ikonin hiljainen puhe

Kirja tuo lukijan eteen 18 ikonia jotka esitellään kuvin ja sanoin.

KIRJAPAJA

22,⁴⁰

kotimaakauppa.fi

KAIKKEA MAAN JA TAIVAAN VÄLILTÄ.

* . MK8 1 *

Liiton aukioloajat kesällä

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKIn toimisto
on suljettuna 18.–31.7. kesälomien vuoksi.

Lakimiehen puhelinpalvelua ei ole
ajalla 4.–17.7.2011.

Akavan kirkolliset ammattiliitot
toivottaa jäsenilleen hyvää kesää
ja rentouttavaa lomaa.